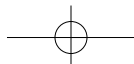
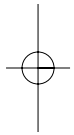

SLUŽBENO GLASILO VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

VRHBOSNA

Broj 2/2007- Godina CXXI - Sarajevo, srpanj 2007.

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:
Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:
Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije
(MCVN)

Odgovara:
Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:
Zdenko Spajić, kancelar

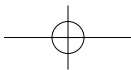
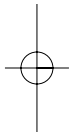
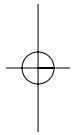
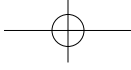
Tehnički urednik:
Predrag Stojčević, vicekancelar

Grafička obrada:
MCVN

Tisak:
Graforad - Zenica

Sadržaj

Uvodnik - Bog je zemlja svećenikova.....	95
- SVETA STOLICA	
Svećenik, hranjen Božijom Riječju, je univerzalni svjedok Kristove ljubavi.....	96
- VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA	
Pravilnik o djelovanju VKT.....	102
Duhovna obnova ministranata.....	115
Odredba o zatvaranju starih obrazaca matičnih knjiga.....	115
Seminar za ovlast isповједanja.....	116
Odobrenje pečata nadbiskupijskom centru za patoral mladih "Ivan Pavao II".....	117
Povelja.....	118
Iz korespodencije ordinarija.....	119
Imenovanja.....	121
Dozvole za gradnju.....	122
Novi ređenici.....	122
Ispravke i promjene.....	124
Nadbiskupove propovijedi.....	125
Kronika vrhbosanskog nadbiskupa.....	129
- PRILOZI	
Sacramentum Caritatis.....	144
Eklezijalna dimenzija svećeničkog identiteta.....	151
Misijske aktivnosti u vremenu od 1. svibnja 2006. do 30. travnja 2007. godine na području nacionalne uprave PMD BiH.....	155
Izgradimo crkvu u Zambiji.....	167
- NAŠI POKOJNICI	
+ Jozo Tomić.....	168

Uvodnik

Bog je zemlja svećenikova

Stvorivši čovjeka, Bog mu namijeni ulogu vrhovnog stvorenja univerzuma. No brzo se pokaza da se čovjeku ne nađe nitko njemu jednak. Stoga Bog stvori ženu koju čovjek prepozna kao svoju družicu, njemu jednaku, kost od kostiju njegovih. K tome im Bog dade i zemlju da je sebi podvrgnu. Od toga trenutka čovjek nastoji imati svoju ženu i svoju zemlju. Međutim, kada Obećana zemlja bi uzeta u posjed, pleme Levijevo ostade bez zemlje. U Novom savezu će novo pleme Levijevo ostati i bez žene. Ako život u braku i privatni posjed izviri iz naravi čovjeka, pripadaju u njegova naravna prava i označavaju čovjekovu potrebu za ljubavlju i egzistencijalnom sigurnošću, što onda ostaje plemenu svećeničkom?

Svećenik je "ostao" bez onoga što mu na neki način pripada po samoj naravi, bez onoga što svaki čovjek pokušava i želi imati na potpun i isključiv način. No time nije prestala potreba niti želja za ljubavlju i egzistencijalnom sigurnošću. Kako svećenik može zadovoljiti te potrebe i želje? U izmjeni božićne čestitke s Rimskom Kurijom, aludirajući na starozavjetne Levite koji nisu u posjed dobili zemlju, Benedikt XVI. kaže da je svećenikov udio zemlje sam Bog. Izvor njegove egzistencijalne sigurnosti je dakle Bog. Ne misli se ovdje na onaj praktični aspekt osiguravanja egzistencije koji proizlazi iz nadokande za vršenje obreda ili sličnoga. Bog je izvor njegove egzistencijalne sigurnosti prije svega radi toga što je svećenikov ontološki identitet utemeljen u Bogu. Kao što se zemljoradnik ne boji života dok ima zemlju, tako se svećenik ne boji života dok ima Boga.

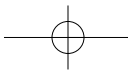
A što je s ljubavlju? Bog je svoju ljubav prema čovjeku pokazao na najuzvišeniji način u utjelovljenju svoga Sina koji je mukom, smrću i uskrsnućem otkupio čovjeka. "Crkva, kao zaručnica

Kristova, želi biti ljubljena od svećenika potpuno i isključivo, kao što je ljubljena od samoga Krista, njezine Glave i Zaručnika." (Pismo u povodu Svjetskog dana molitve za posvećenje svećenika 2007). Zaručnica Kristova, kao i svaka druga, traži potpunu i isključivu ljubav, u ovom slučaju svećenika. U potpunom predanju Crkvi i sjedinjenju s Crkvom, svećenik donosi plodove svoga predanja i ljubavi.

Što se od svećenika očekuje? Benedikt XVI. kaže: "Svećenik mora istinski poznavati Boga i iskusiti ga iznutra i na taj način ga donijeti ljudima: ovo je prvotna služba koju suvremeno čovječanstvo treba." A kardinal Hummes upozorava da "ako se ovaj fokus na Boga izgubi u svećeničkom životu, cjelokupno utemeljenje pastoralnog djelovanja se urušava i u pretjeranosti aktivizma riskira gubljenje sadržaja i značenja pastoralnog služenja." Drugim riječima, ono što se od svećenika očekuje jest intimno i duboko uživljavanje u odnos ljubavi s Bogom koje se onda prelijeva na sav njegov pastoralni rad. Bez toga odnosa, svećenik prije svega nema što ponuditi ljudima kojima je poslan. K tome, bez jasnoće što je njegov prvotni zadatak, usmjerenje njegova života preuzima radni kalendar čiji termini (misa, sprovod, vjenčanje, krštenje, ispovijed, susret, sastanak, radni ručak, donator...) osmišljavaju njegov život. Ili to pak čine neke druge stvari.

Ako postoji potreba za duhovnom obnovom svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, onda se ona može ostvariti jedino kroz vraćanje svome "posjedu" - Bogu jer On je zemlja svećenikova. Mnogo smo radili kako bismo druge vratili ili zadržali na njihovom posjedu. Možda je vrijeme da se i mi vratimo svome.

Dr. Zdenko Spajić

KONGREGACIJA ZA KLER

“Svećenik, hranjen Božjom Riječju, je univerzalni svjedok Kristove ljubavi”

Pismo u povodu svjetskog dana molitve za posvećenje svećenika

Dragi svećenici i prijatelji!

Svjetski dan molitve za posvećenje svećenika, koji će se slaviti na nadolazeću svetkovinu Presvetog Srca Isusova, je prigoda da zajedno razmišljamo o daru naše svećeničke službe, dijeleći vaše pastoralne brige za sve vjernike i za čitavo čovječanstvo, a posebno za dio naroda Božjega povjerenoga vašim Ordinarijima čiji ste vi najvrijedniji suradnici.

Predložena tema za ovu godinu “Svećenik, hranjen Božjom Riječju, je univerzalni svjedok Kristove ljubavi” je u suglasju s nedavnim učenjem Benedikta XVI. i posebno s Post-sinodalnom Apostolskom pobudnicom Sacramentum Caritatis (22. veljače 2007.).

Sveti Otac piše tamo: “Ljubav koju slavimo u Sakramentu nije nešto što možemo sačuvati samo za sebe. Po samoj svojoj naravi, ona zahtijeva da se dijeli sa svima. Ono što je potrebno svijetu, jest ljubav Božja; potrebno mu je da se susretne s Kristom i da vjeruje u njega. Euharistija je stoga izvor i vrhunac ne samo života Crkve, nego i njezinoga poslanja: 'autentična Euharistijska Crkva je misionarska Crkva' (Propozicija 42)” (br. 84).

1. Božji čovjek, čovjek misija

Donijeti Boga čovječanstvu je svećenikovo bitno poslanje. Sveti službenik je osposobljen izvršavati ovo poslanje jer, izabran od Boga, živi s Bogom i za Boga.

U svojoj Poruci na otvorenju Pete generalne konferencije Latinsko-američkih i Karibskih biskupa (13. svibnja 2007.) na temu “Učenici i misionari Isusa Krista, da bi naši narodi mogli imati život u Njemu”,

obraćajući se svećenicima Sveti Otac je rekao: “Prvi promotori učenja i misija su oni koji su pozvani 'biti s Isusom i biti poslani da propovijedaju' (usp. Mk 3, 14)... Svećenik mora biti iznad svega 'Božji čovjek' (1 Tim 6, 11) koji poznaje Boga direktno, koji ima duboko osobno prijateljstvo s Isusom i dijeli s drugima isti osjećaj koji ima Krist (usp. Fil 2, 5). Samo na taj način će svećenik biti sposoban voditi ljude prema Bogu, utjelovljenom u Isusu Kristu, i biti predstavnik njegove ljubavi” (br. 5; L'Osservatore Romano, englesko izdanje /ORE/, 16. svibnja 2007., str. 18).

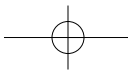
Ova istina je izražena u jednom retku svećeničkog psalma koji je nekada bio dio obreda pripuštanja kleričkom staležu: “Gospodin mi je baština i kalež; Ti u ruci držiš moju sudbinu.” (Ps 16 /15/, 5).

Znamo iz Knjige Ponovljenog zakona (usp. 10, 9) da je svako pleme nakon zauzimanja Obećane zemlje bacanjem kocke dobilo svoj dio Svete Zemlje i time ispunilo Božje obećanje Abrahamu.

Samo Levijevo pleme nije dobilo ni malo zemlje: njegovo nasljedstvo je bio sam Bog. Ova potvrda je zasigurno imala praktični razlog. Svećenici nisu živjeli poput drugih plemena obraćujući zemlju nego prinoseći žrtve.

Međutim, ono što psalmist kaže je znak i simbol nečega dubljeg: istinsko utemeljenje svećeničkoga života, temelj njegove egzistencije, zemlja njegova života je sam Bog. Crkva vidi u ovom starozavjetnom tumačenju značenje i objašnjenje svećeničkog poslanja, naslijedovanja apostola i zajedništvo sa samim Kristom.

U tom pogledu Benedikt XVI. kaže: “Svećenik može i mora i danas reći, poput Levita: 'Dominus pars hereditatis meae et

calicis mei'. Bog sam je moj udio zemlje, vanjski i unutarnji temelj moje egzistencije. Ova teocentričnost svećeničke egzistencije je instinski nužna u našem svijetu koji je orijentiran prema funkcioniranju, u kojem sve počiva na izračunljivim i zajamčenim dostignućima. Svećenik mora istinski poznavati Boga i iskusiti ga iznutra i na taj način ga donijeti ljudima: ovo je prvotna služba koju suvremeno čovječanstvo treba." (Poruka Rimskoj kuriji prigodom božićne čestitke, 22. prosinca 2006.; ORE, 3. siječnja 2007., str. 6).

Ako se ovaj fokus na Boga izgubi u svećeničkom životu, cjelokupno utemeljenje pastoralnog djelovanja se urušava i u pretjeranosti aktivizma riskira gubljenje sadržaja i značenja pastoralnog služenja.

Odatle se može pojaviti i pretjerani i zbunjujući protagonizam. Uzalud bi substancija bila nadomiještana, iscrpljujući se bez napretka.

Samo oni koji su naučili "ostati s Kristom" su istinski spremni da ih On "šalje da propovijedaju" vjerodostojno (usp. Mk 3, 14). Tajna uvjerljivog naviještanja Krista je strastvena ljubav za Krista.

Sv. Augustin kaže: "Kršćanski učitelj bi trebao moliti prije propovijedanja" (usp. De Doctrina Christiana, 4, 15, 32: PL 34, 100), poučavajući zaraćene službenike da budu učenici molitve u Učiteljevoj školi.

Slaveći svetkovinu Presvetog Srca Isusova, Crkva poziva sve vjernike da uprave svoj pogled i zagledaju se s vjerom "u onoga koga su proboli" (Iv 19, 37) i u Kristovo Srce, živeći i jasni znak nepobjedive ljubavi Božje i neiscrpnog izvora milosti.

Crkva to čini, potičući svećenike da traže taj znak unutar samih sebe, kao onih kod kojih je pohranjena i koji upravljaju bogatstvima Kristova Srca i da izlijevaju milosrdnu ljubav Krista na druge, na svakoga pojedinoga.

Uistinu, "ljubav nas Kristova obuzima" piše sv. Pavao (usp. 2 Kor 5, 14). Sv. Augustin nas napominje: "Protegnite svoju ljubav po svoj zemlji ako želite ljubiti Krista, jer Kristovi su udovi po svoj zemlji." (Komentar Prve Ivanove poslanice, 10, 5).

To je razlog radi kojega svaki svećenik

mora imati misionarski ili istinski "katolički" duh i mora "krenuti iznova od Krista" kako bi se obratio svakome, svjestan uvijek što je rekao naš Spasitelj koji "hoće da se svi ljudi spase i dođu do potpune spoznaje istine" (1 Tim 2, 4-6).

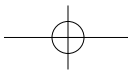
Svećenik je pozvan susresti Krista u molitvi i također ga upoznati i ljubiti na križnom putu koji je put aktivne i samozatajujuće ljubavi. Samo na ovaj način je autentičnost njegove ljubavi za Boga testirana i milosrdno Lice Krista reflektirano na svima. "Ljepota ove slike odsijeva u nama koji smo u Kristu kada pokazujemo u svojim činima da smo dobri ljudi" podsjeća sv. Ćiril Aleksandrijski (Tractatus ad Tiberium Diaconum socioque, II, in divi Johannis Evangelium).

2. Biti autentični svjedok Kristove ljubavi u društvu

Poslanje koje svećenik prima u Ređenju nije neki vanjski element stavljen pored posvećenja nego prije svega njegovo unutarnje i vitalno odredište: "posvećenje je za poslanje" (Ivan Pavao II, Apostolska pobudnica Pastores dabo vobis, br. 24). "Ljubav Boga i ljubav bližnjega su postale jedno: u najmanjem bratu nalazimo samoga Isusa a u Isusu nalazimo Boga", piše Sveti Otac (enciklika Deus Caritas est, br. 15).

U Euharistiji, koja je neprocjenjivo blago Crkve, na jedan poseban način, čineći sebe službenicima Kruha za život vječni, neprestano smo pozvani promišljati (kontemplacija) ljepotu i dubinu misterija ljubavi Kristove i izlijevati osjećaje ljubavi njegova Srca na sve ljude bez razlike, posebno na siromašne i slabe, i na najsiromašnije među siromašnima što grešnici u biti jesu, u neprestanoj, poniznoj i često zatajnoj službi ljubavi.

Misionarska aspiracija je konstitutivni dio Euharistijske forme svećeničkog života. U tom pogledu Sveti Otac piše: "Prva i fundamentalna misija koju primamo od svetih otajstva koja slavimo je ta da svjedočimo svojim životima. Divljenje koje doživljavamo u daru koji nam je Bog dao u Kristu, daje novi zamah našim životima i

opredjeljuje nas da postajemo svjedoci njegove ljubavi. Mi postajemo svjedoci kada Netko Drugi postaje prisutan i saopćava samoga sebe kroz naše djelovanje, riječi i način življenja" (usp. Post-sinodalna apostolska pobudnica Sacramentum Caritatis, br. 85).

Svećenik je pozvan učiniti sebe "kruhom razlomljenim za život svijeta", služiti svima ljubavlju Kristovom koji ih je ljubio "do kraja": odatle Euharistija postaje u svećenikovom životu ono što označava u svom slavlju. Kristova žrtva je misterij oslobađanja koji nas neprestano izaziva i pokreće.

Svaki svećenik osjeća uistinu unutar sebe istu potrebu koja ga tjera da radi među ljudima za pravdu i solidarnost; svećenik je pozvan svjedočiti za samoga Krista među njima.

Hranjeni Riječju života, svećenici ne mogu ostati na marginama borbe za obranu i navještanje dostojanstva ljudske osobe i njezinih univerzalnih i neotuđivih prava. Benedikt XVI je napisao glede toga: "Upravo zbog misterija koje slavimo, moramo osuditi situacije protivne ljudskom dostojanstvu, budući da je Krist prolio svoju krv za sve, i u isto vrijeme potvrditi neprocjenjivu vrijednost svake pojedine osobe" (isto, br. 89).

Otkrijmo istinsko značenje amoris officium, tu pastoralnu ljubav o kojoj govori sv. Augustin (u Evangelium Johannis Tractatus 123, 5: CCL 36, 678).

Crkva, kao zaručnica Kristova, želi biti ljubljena od svećenika potpuno i isključivo, kao što je ljubljena od Krista samoga, njezine Glave i Zaručnika. Pokušajmo razumijeti teološku motivaciju kanonskog prava Latinske Crkve o celibatu i njegovu duboko prikladnu povezanost sa Svetim Redom: kao neprocjenjivi dar Božji, kao jedinstveno sudjelovanje na Božjem očinstvu i, u plodnosti Crkve, kao kolosalni misionarski dinamizam, kao veću ljubav i svjedočanstvo svijetu o eshatološkom Kraljevstvu.

Celibat, prihvaćen slobodnom i ljubavlju ispunjenom odlukom, postaje davanje samoga sebe u Kristu i s Kristom njegovoj Crkvi i izražava svećenikovo služenje Crkvi u Gospodinu i s Gospodinom (usp. II

vatikanski sabor, Dekret o službi i životu svećenika Presbyterorum Ordinis, br. 16; Ivan Pavao II, Apostolska pobudnica Pastores dabo vobis, br. 29).

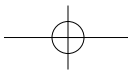
Međutim, možemo se pitati: što sve sačinjava kontekst svećeničkog svjedočenja Kristove ljubavi?

a) Prije svega je misija, Kerygma i catechesis; kateheza mladih i odraslih, onih blizu i onih daleko. U katehezi se Kristova poruka priopćuje na potpun i jasan način. Danas je adekvatno poznavanje vjere izuzetno potrebno kao što je to jasno sažeto u Katekizmu Katoličke Crkve i njegovom Kompendiju.

Radi se o ulaganju svakoga napora za dopiranjem do katolika koji su otpali i onih koji znaju malo ili ništa o Kristu. Benedikt XVI. je nedavno rekao biskupima Brazila: "Odgoj u kršćanskim osobnim i društvenim vrednotama je također jedan bitni element kateheze kao što je to odgoj u društvenoj odgovornosti... Mi pastiri moramo biti vjerni službenici Riječi, izbjegavajući svaki reducirajuću ili pogrešnu viziju misije koja nam je povjerena. Nije dovoljno promatrati stvarnost jedino iz perspektive osobne vjere; mi moramo raditi s Evandeljem u našim rukama i pričvrstiti se u autentično naslijeđe Apostolske Tradicije, slobodni od bilo kojih interpretacija motiviranih racionalističkim ideologijama" (Govor brazilskim biskupima nakon moljenja Vespera, Katedrala u Se, Sao Paulo, 11. svibnja 2007., br. 4, 5; ORE, 16. svibnja 2007., str. 8).

Na tom području nisu dostatni tradicionalni konteksti kateheze - lekcije, predavanja, Biblija i teološki predmeti - nego je neophodno otvoriti se drugim novim areopagima globalne kulture.

Pored novina, radija i televizije, češće bi se trebalo koristiti e-mailom, internet sitovima, web stranicama i video-konferencijama i mnogim drugim novijim sustavima kako bi se učinkovito priopćila kerygma velikom broju ljudi. Sama prisutnost pastira, njegovo odijevanje i ponašanje, koje proizlazi iz njegovog vlastitog "bića", mora sačinjavati katehezu za sve zajedno i svakoga pojedinačno.

Možda je bilo vremena kada smo podcijenili ovaj aspekt koji ljudi cijene i koji, ako je izraz sadržaja, nije formalizam nego prikladan način prenošenja materije.

b) Drugi kontekst za ovo svjedočenje je promicanje crkvenih karitativnih ustanova koje mogu vršiti dragocjenu službu za najslabije i najzakinutije ljude na raznim razinama. "Ako osobe koje susrećete žive u siromaštvu, neophodno je pomoći im, kao što su to činile prve kršćanske zajednice, vršeći solidarnost i pomažući im da se osjećaju istinski voljeni", rekao je Papa u spomenutom govoru (Katedrala u Se, 11. svibnja, *ibid.*, br. 3).

Benedikt XVI. piše: "Moramo prokazati one koji rasipaju bogatstva zemlje, izazivajući nejednakosti koje vapiju u nebo (usp. Jak 5, 4)." On nastavlja: "Gospodin Isus, Kruh vječnoga života, potiče nas da budemo pozorni na situacije ekstremnog siromaštva u kojima veliki dio čovječanstva još uvijek živi: postoje situacije za koje ljudi snose jasnu i tjeskobnu uznemirujuću" (*Sacramentum Caritatis*, br. 90).

c) Potpora kulturi života. U zajedništvu sa svojim vlastitim biskupima, svećenici su pozvani posvuda unaprijeđivati kulturu života koja će, kako Pavao VI reče, omogućiti "prolaz iz bijede prema posjedovanju potreština... postizanju kulture... suradnje za opće dobro... čovjekovo priznavanje vrhovnih vrednota i Boga njihovog izvora i cilja" (*Enciklika Populorum progressio*, br. 21).

U tom pogledu, tijekom izobrazbe laika neophodno bi bilo naglasiti da autentični razvoj mora biti cjelovit (integralan), drugim riječima mora biti usmjeren na promicanje čitavoga čovjeka i svih ljudi, predlažući nužna sredstva za otklanjanje ozbiljnih socijalnih nejednakosti i velike razlike u pristupu dobrima.

d) Formacija vjernika laika. Formirani u školi Euharistije, vjernici laici bi trebali sve više se osjećati potaknuti i potpomognuti da preuzmu svoje političke i socijalne odgovornosti direktno, sukladno njihovom krštenju i motivirano njime.

Svi kršteni muškarci i žene moraju postati svjesni da su u Crkvi oni suobličeni

Kristu Svećeniku, Proroku i Pastiru po općem svećeništvu vjernika. Moraju se osjećati suodgovorni u izgradnji društva sukladno kriterijima Evanđelja i posebno kriterijima crkvenog socijalnog nauka.

"Ovo učenje, plod cijele povijesti Crkve, se razlikuje po realizmu i umjerenosti; ono može pomoći izbjegavanje zavodećih kompromisa ili lažnih utopija" (*Sacramentum Caritatis*, br. 91)

Kao što je papinsko učenje više puta podsjećalo vjernike, njima je stavljena u dužnost posebna odgovornost za mijenjanje nepravednih struktura i uspostavljanja pravednih struktura, stvarajući nužni konsenzus na moralnim vrednotama i snagu življenja u suglasju s modelom ovih vrednota (usp. Benedikt XVI, Uvodni govor na otvaranju Pete generalne konferencije Latinsko-američkih i karipskih biskupskih konferencija, 13. svibnja 2007., br. 4; *ORE*, 16. svibnja, str. 18).

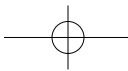
e) Potpora obitelji. Svi su svećenici pozvani podupirati kršćansku obitelj potičući - na različite načine, sukladno različitim karizmama poziva i poslanja povjerenoga vama - zadovoljavajuću organsku pastoralnu skrb obitelji u svojim crkvenim zajednicama (usp. Ivan Pavao II, *Novo Millennio Ineunte*, br. 47).

Posebno je važna potreba očuvanja vrednote jednosti braka kao doživotne unije između muškarca i žene u kojoj, kao muž i žena, sudjeluju u Božjem djelu stvaranja u ljubavi.

Nažalost, brojne političke doktrine i pravci misli nastavljaju hraniti kulturu koja šteti ljudskom dostojanstvu ignorirajući i uništavajući do različitih stupnjeva istinu o braku i obitelji. Svećenik mora neumorno naviještati u Kristovo ime da je obitelj, kao učiteljica ljudi par excellence, nezamjenljiva za istinitu "ljudsku ekologiju" (usp. Ivan Pavao II, *Centesimus Annus*, br. 39).

3. Radost podizanja čaše spasenja i zazivanja Imena Gospodnjega (usp. Ps 116 /115/, 12-13)

Ivan Pavao II. je uskliknuo u svom Pismu svećenicima za Veliki četvrtak 2002:

“Kako je veličanstveno ovo naše zvanje, draga braćo svećenici! Uistinu, mi možemo ponoviti s psalmistom: 'Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Uzet ću čašu spasenja i zazvat ću ime Gospodnje' (Ps 116 /115/, 12-13)”.

Ovaj kalež je čaša blagoslova (1 Kor 10, 16), čaša novoga saveza (usp. Lk 22, 20; 1 Kor 11, 25).

Sv. Bazilije komentira ovaj tekst ovako: “Što da uzvratim Gospodinu? Niti žrtvu niti klanice... nego cijeli moj život. Zbog toga psalmist kaže: 'Uzet ću čašu spasenja, opisujući kao čašu patnje u duhovnoj borbi i odupiranju grijehu do smrti’ (Propovijed o psalmu 116: PG XXX, 109).

Kao što su mnogi sveti svećenici doživjeli u herojskom vršenju svoga poslanja, mi smo također pozvani naći u Euharistiji nužnu snagu za svjedočenje Istine bez oslabljivanja, zabluda, “bez lažnih kompromisa kako se ne bi razvodnilo Evanđelje!” kako reče Benedikt XVI. na svom susretu s njemačkim biskupima (Govor u Nadbiskupijskom sjemeništu, Köln, 21. kolovoza 2005., ORE, 31. kolovoza 2005., str. 3).

U društvima i kulturama koje su prečesto zatvorene transcendenciji, ugušene konzumerističkim ponašanjem i zarobljene starim i novim oblicima idolatrije, mi iznova s divljenjem otkrivamo značenje Euharistijskog otajstva.

Obnovimo naša liturgijska slavlja tako da ona budu izražajni znaci Kristove nazočnosti u našim biskupijama, posebno u našim župama; zajamčimo novi prostor za šutnju, molitvu i adoracijsku kontemplaciju Euharistije kako bismo imali unutar sebe istinit i titrav misionarski duh.

Ivan Pavao II je rekao našoj braći prelatima iz Portugala: “Kao stražari Božje kuće, pazite da cjelokupni crkveni život odsijeva na jedan način dvostruki ritam Svete Mise s liturgijom riječi i euharistijskom službom. Uzmite sebi za primjer slučaj učenika na putu u Emaus koji su prepoznali Isusa jedino u lomljenju kruha (usp. Lk 24, 13-35)” (Govor portugalskim biskupima prigodom Ad limina posjete, br. 6, 30. stu-

denoga 1999.; ORE, 15. prosinca 1999., str. 10).

U Euharistiji se nalazi tajna vjernosti i ustrajnosti naših vjernika, sigurnost i ispravnost naših crkvenih zajednica posred jada i poteškoća svijeta. Izbjegnimo u našem pastoralnom radu, koji se sastoji od riječi i sakramenata, zamke aktivizma, rada radi samog rada. Tako ćemo, donoseći Kruh vječnoga života, suprotstaviti se napadima laicizma i sekularizma u kojima Krist nema ni glasa ni mjesta.

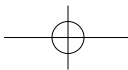
Mislimo na misionarsku važnost naših župa koje su sada kao i uvijek vezivno tkivo naših biskupija (usp. ZKP, kan. 374, 1). Mislimo na svaku župu koja je *comunitas Christifidelium* ali to ne može biti ako nije euharistijska zajednica otvorena najudaljenijima; drugim riječima, ako nije zajednica prikladno opremljena u misijskom duhu za slavlje Euharistije koja je živući izvor njezine izgradnje i sakramentalni vez njezina bivstva, u punom zajedništvu s cijelom Crkvom (usp. Ivan Pavao II, Post-sinodalna apostolska pobudnica *Christifideles Laici*, 30).

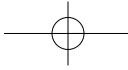
Mislimo na svećenike u župama koji mogu biti samo zaređeni svećenici budući da ono što govore i čine u euharistijskoj liturgiji i liturgiji riječi ne mogu to činiti ili govoriti “*in proprio*”, “*po svome*”; uistinu, oni djeluju i govore “*in persona Christi capitis*”.

Mislimo na sve svećenike, mlade i starije, zdrave i bolesne, koji uvijek iznova otkrivajući radikalno darivanje samoga sebe svojstveno njihovoj zaređenoj službi, mogu ponoviti s Ivanom Pavlom II: “Došlo je vrijeme da odvažno govorimo o svećeničkom životu kao neprocjenjivom daru i blještavom i privilegiranom obliku kršćanskoga življenja” (*Pastores dabo vobis*, 39).

Stoga će Crkva Riječi i Sakramenata biti nužno Crkva neumornog izvršavanja svećeničke službe; ona će biti Crkva svetoga svećenika, svećenika koji ljubi iz dna svoga srca i cijelim svojim bićem poziv koji je primio od Učitelja da u svakom trenutku djeluje kao ipse Christus.

Benedikt XVI. je nedavno rekao u

svom Govoru članovima Biskupske konferencije Quebec-a, Kanada, prigodom posjete ad limina Apostolorum (11. svibnja 2006.): "Međutim, smanjenje broja svećenika... na određenim mjestima zbunjujuće postavlja u pitanje mjesto sakramentalnosti u životu Crkve. Potrebe pastoralne organizacije ne smiju kompromitirati autentičnost ekleziologije koja je izražena u njoj. Središnja uloga svećenika koji uči, posvećuje i upravlja zajednicu in persona Christi capitis se ne smije umanjivati. Ministerijalno svećeništvo je nezamjenjivo u postojanju jedne eklezijske zajednice. Važnost uloge vjernika laika, čije velikodušno služenje kršćanskim zajednicama priznajem, nikada ne smije zasjeniti službu svećenika koja je apsolutno nezamjenjiva u životu Crkve" (ORE, 24. svibnja 2006., str. 3).

Budimo mi svećenici zainteresirani za to da naš ontološki identitet zasja i da vršimo radosno služenje čak usred najgorih poteškoća, žarko misionarsko služenje jer proistječe iz našega identiteta.

Zajedno sa svim vjernicima, neumorno molimo Gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu. Zvanja postoje ali mi moramo poticati pozitivni odgovor ovim sredstvima - sredstvima kojima nas Gospodin naučio i nikojim drugim.

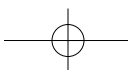
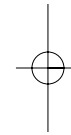
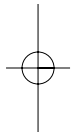
Ovo je Crkva koju bismo željeli vidjeti kako iznova cvjeta i daje nove plodove svoje vitalnosti i rada. Ona je Crkva božanskoga poslanja, Crkva in statu missionis.

Obratimo se Mariji, Kraljici Apostola i Majci svećenika. Povjerimo Njoj sami sebe, svoje pastoralno služenje i svakoga svećenika. Neka nam ona pomogne da, naslijedujući nju, budemo tabernakuli i monstrance Isusa Dobroga Pastira.

Kardinal Cláudio Hummes, OFM
Prefekt

Nadbiskup Mauro Piacenza
Naslovni nadbiskup Viktorianski, tajnik

SVETA STOLICA

VRHBOSANSKA KATOLIČKA TEOLOGIJA

**Pravilnik
o djelovanju**

Narav i svrha pravilnika, usp. Statut VKT-e, čl. 1-5.

Članak 1.

Narav, svrha i donošenje pravilnika

1. Pravilnik Vrhbosanske katoličke teologije (u daljnjem tekstu Teologija) je opći akt koji određuje način rada pojedinih tijela Teologije i propisuje ono što je predviđeno Statutom Teologije.
2. Pravilnik odobrava Profesorsko vijeće, a potvrđuje Veliki kancelar.
3. Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj ploči Teologije.
4. Pojedine odredbe Pravilnika mijenja Profesorsko vijeće natpolovičnom većinom glasova prisutnih članova glasovanjem, a potvrđuje Veliki kancelar.
5. Prijedlog za promjenu odredbi Pravilnika podnose napismeno dekan, Povjerenstvo za pravilnik ili trećina članova Profesorskog vijeća.

Uprava teologije, usp. Statut VKT-e, čl. 6-14.

Članak 2.

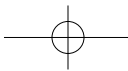
Postupak izbora dekana

1. Sedam mjeseci prije isteka svojeg mandata dekan otvara postupak za izbor novog dekana. Ako je dekan spriječen to će učiniti prodekan koji ga zamjenjuje.
2. Profesorsko vijeće utvrđuje ispunjavaju li kandidati uvjete za izbor u službu dekana.
3. Dekan se bira tajnim glasovanjem.
4. Da bi izborni listić bio valjan mora sadržavati zaokružen broj ispred imena i prezime na samo jednog kandidata.
5. Izabrani dekan i od Velikog kancelara potvrđeni redovito preuzima službu s početkom nove akademske godine.

Članak 3.

Prava i obaveze dekana

1. Osim onoga što je određeno Statutom (čl. 8), dužnost je dekana:
 - a) Potvrditi upis studenta prema propisima Statuta i Pravilnika;
 - b) Odobriti studentu upis izbornih predmeta na drugom Fakultetu i potvrditi upis izbornih predmeta studentu drugog Fakulteta.
 - c) Odrediti povjerenstvo za diplomski ispit i komisijske ispite.
2. Dekan djeluje u suradnji s prodekanom i Profesorskim vijećem.

3. Dekan potpisuje službene akte Teologije.
4. Dekan prima dopise i odgovara na njih.
5. Dekan prima i otpušta studente prema propisima Statuta i Pravilnika.
6. Dekan predlaže dnevni red za sjednice Proforskog vijeća i predsjed im.

Članak 4. Prodekan

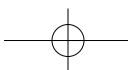
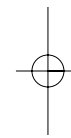
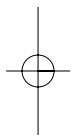
1. Za prodekana može biti predložen i izabran član Proforskog vijeća, nastavnik koji ima stupanj doktorata postignut na katoličkom filozofsko-teološkom učilištu.
2. Prodekan je zamjenik dekana.
3. Vlast i služba prodekana koji zamjenjuje dekana u njegovoj odsutnosti i spriječenosti odnosi se na redovito upravljanje.
4. U slučaju smrti ili odreknuća dekana, prodekan koji ga zamjenjuje odmah ulazi u službu i saziva što prije, a najkasnije u roku od tri mjeseca, Proforsko vijeće da provede postupak za izbor novog dekana.

Članak 5. Proforsko vijeće

1. Proforsko vijeće se u načelu sastaje jednom mjesečno, zatim kada to dekan smatra nužnim i na pisani zahtjev upućen dekanu od barem jedne trećine članova Proforskog vijeća.
2. Redovite sjednice Proforskog vijeća održavaju se prema rasporedu akademske godine. Datumi sjednica Proforskog vijeća objavljeni u akademskoj knjižici imaju vrijednost prvog poziva.
3. Najmanje tjedan dana prije sjednice Proforskog vijeća Tajništvo Teologije šalje pisani poziv svim članovima s prijedlogom dnevnog reda i radnim materijalima.
4. Proforsko vijeće na početku sjednice utvrđuje dnevni red, i to apsolutnom većinom glasova prisutnih članova, valjana saziva.
5. Proforsko vijeće može pojedino pitanje, koje zaslužuje detaljnije proučavanje, povjeriti jednom ili nekolicini članova Proforskog vijeća. Rezultate proučavanja zaduženi će dostaviti Proforskom vijeću u zadanom roku u pisanom obliku.
6. Dekan, kad Proforsko vijeće to smatra potrebnim, napismeno priopćuje zaključke sjednica Proforskog vijeća članovima toga vijeća i onima na koje se zaključci odnose.
7. Dužnost je Proforskog vijeća, osim onoga što je određeno Statutom
 - a) raspravljati i odlučivati o planu i programu studija;
 - b) odobriti tezarij za diplomski ispit;
 - c) birati članove u razna povjerenstva;
 - d) odobravati prijedloge povjerenstava i vijeća;
 - e) utvrditi programe godišnje proslave Dana Teologije i drugih vidova javnih djelovanja Teologije.
8. Redovite sjednice Proforskog vijeća traju najviše tri sata.

Članak 6. Znanstveno i nastavno djelovanje izvan teologije

1. Zaposlenici na Teologiji dužni su za preuzimanje nastavnog i znanstvenog djelovanja izvan Teologije tražiti i dobiti suglasnost Proforskog vijeća.
2. Pri udjeljivanju suglasnosti Proforsko vijeće vodi računa da opseg nastavnog i znanstvenog djelovanja zaposlenika izvan Teologije ne remeti redoviti rad Teologije.

Članak 7. **Katedre**

1. Pročelnike katedri, na temelju internog natječaja, bira Profesorsko vijeće većinom glasova prisutnih članova Vijeća, na rok od pet godina. Ista osoba može biti izabrana više puta za redom za pročelnika iste katedre.
2. Za pročelnika katedre može biti izabran član Profesorskog vijeća u znanstveno nastavnom zvanju redovitog profesora, izvanrednog profesora ili docenta, sa specijalizacijom iz područja koje katedra obuhvaća.
3. Ukoliko ne može izabrati pročelnika katedre, Profesorsko vijeće može Velikom kancelaru predložiti imenovanje vršitelja dužnosti pročelnika katedre na godinu dana.
4. Za vršitelja dužnosti pročelnika katedre može biti predložen član Profesorskog vijeća u zvanju redovitog profesora, izvanrednog profesora ili docenta, sa specijalizacijom iz područja dotične katedre ili njoj bliskog područja.
5. Pojedina katedra može za neko vrijeme, ne duže od godinu dana, ostati nepopunjena.
6. Nastavnike, suradnike i znanstvenike za nepopunjene predmete može se uzeti, privremeno ili za stalno, i iz drugih znanstveno-nastavnih ustanova, uz suglasnost Velikog kancelara.

Studenti - usp. Statut VKT-e, čl. 22-29.

Članak 8. **Natječaj za upis**

1. Upis u prvu godinu studija obavlja se na temelju natječaja za upis što ga raspisuje i u javnim glasilima objavljuje Teologija.
2. Natječaj za upis sadrži sve podatke potrebne kandidatima, a osobito: uvjete upisa i kriterij za izbor kandidata, rokove upisa i isprave koje se prilažu prijavi.

Članak 9. **Razredbeni postupak**

1. Razredbeni postupak provodi "Povjerenstvo za razredbene ispite" koje imenuje Profesorsko vijeće.
2. Pristupnici za svećeničko ili redovničko zvanje stječu prednost pri upisu.

Članak 10. **Redoviti upis**

1. Pravo redovitog upisa na sljedeću godinu stječe student koji do kraja upisnog roka položi sve predmete iz prethodne godine te predmete iz prethodne godine, osim što u iduću akademsku godinu prva godina može prenijeti 3 ECTS boda, druga godina 6 ECTS bodova, treća 7 ECTS bodova, četvrta 8 ECTS bodova.
2. Student koji niti nakon ponavljanja godine nije ispunio uvjete za upis u sljedeću godinu ne može po drugi put ponavljati istu godinu.
3. Pravo redovitog upisa u pastoralnu godinu imaju svi apsolventi filozofsko-teološkog studija koji su kandidati za svećeništvo.
4. Tajništvo Teologije utvrđuje je li student ispunio uvjete za upis.

Članak 11. Prijelaz

1. Studentu koji prelazi s drugog učilišta na Teologiju Povjerenstvo za prelazak studenata s drugih učilišta odobrava upis i određuje upisivanje eventualnih razlika te druge uvjete za studiranje na Teologiji.
2. Mogućnost i uvjete prelaska s filozofsko-teološkog na teološko-katehetski studij, te s teološko-katehetskog na teološko-filozofski studij određuje Profesorsko vijeće.

Članak 12. Upis u izvanrednom roku

1. Osim redovitog upisa, student se može, iz posebnih razloga, upisati u izvanrednom roku, i to uz dozvolu dekana ili Profesorskog vijeća.
2. Razlozi za upis u izvanrednom roku mogu biti fizička spriječenost, bolest, služenje vojne obveze, materinstvo, neposjedovanje svih uvjeta potrebnih za upis u redovitom roku i drugo.
3. Za upis u izvanrednom roku student je dužan priložiti pisanu zamolbu s dokumentiranim obrazloženjem.
4. Upis u izvanrednom roku s dozvolom dekana moguć je u roku od mjesec dana od početka semestra.
5. Upis u izvanrednom roku s dozvolom Profesorskog vijeća moguć je u roku od mjesec i pol dana od početka semestra.

Članak 13. Upis izbornih predmeta na drugim učilištima

1. Pročelnici katedri predlažu, a Profesorsko vijeće odobrava, na početku akademske godine, predmete koje studenti mogu upisati kao izborne predmete na drugim visokim učilištima.

Članak 14. Potvrđivanje semestra

1. Svaki nastavnik na kraju semestra vlastoručnim potpisom u indeks potvrđuje da je student prisustvovao predavanjima, seminarima i vježbama.
2. Student je dužan, po završetku predavanja, seminara i vježbi dotičnog semestra, predati u tajništvo Teologije indeks s potpisima nastavnika na potvrđivanje semestra.
3. Ako studentu nedostaje više od dva potpisa, semestar mu se ne može potvrditi.
4. Ako su studentu uskraćena do dva potpisa, semestar mu se potvrđuje, ali je obavezan upisati dotične predmete u sljedećoj godini.

Članak 15. Priznanje studija

1. Teologija ima pravo, prema crkvenim propisima za svaki slučaj posebno, odrediti vrijednost studija na visokom crkvenom učilištu koje nema pravo davati akademske stupnjeve.
2. Vrijednost završenog studija utvrđuje Povjerenstvo za prelazke studenata s drugih učilišta a potvrđuje ga Profesorsko vijeće.

Članak 16. Voditelj

1. Posebno nadarenom studentu dodiplomskog studija može se dodijeliti voditelj koji ga usmjerava u studiju te prati njegov rad i postignuća.
2. Voditelja imenuje Profesorsko vijeće.

Članak 17. Diplomatski rad

1. Dodiplomski studij završava izradom diplomskog rada i polaganjem diplomskog ispita.
2. Diplomski rad može biti iz područja teologije i srodnih područja.
3. Diplomski rad mora sadržavati najmanje dvadeset pet (25) stranica teksta.
4. Voditelj rada može biti nastavnik član Profesorskog vijeća Teologije.
5. Student je dužan prijaviti diplomski rad najmanje šest mjeseci prije diplomiranja. Prijava sadrži ime i matični broj studenta, naslov rada, područje (disciplinu), ime voditelja te potpis studenta koji prijavljuje rad i voditelja rada. Prijavu potvrđuje tajništvo Teologije.
6. Diplomski rad ocjenjuje voditelj rada.

Članak 18. Diplomski ispit

1. Diplomski se ispit obavlja pred četveročlanim ispitnim povjerenstvom prema tezariju za diplomski ispit.
2. Povjerenstva za diplomske ispite imenuje Profesorsko vijeće.
3. Predsjednika ispitnog povjerenstva imenuje dekan KBF-a Zagreb.
4. Tezarij za diplomski ispit na filozofsko-teološkom studiju sadrži teze iz četiri područja do diplomskog studija (Sveto pismo, temeljno bogoslovlje, dogmatsko bogoslovlje, moralno bogoslovlje). Tezarij utvrđuje Profesorsko vijeće i objavljuje ga u akademskoj knjižici.
5. Diplomski ispit je usmeni ispit, a sastoji se u petnaestominutnom izlaganju i odgovorima na pitanja o diplomskom radu, te u odgovaranju na tri teze, svake iz drugog područja, u trajanju od po petnaest minuta.
6. Izlaganje i odgovaranje na pitanja o diplomskom radu ocjenjuju sva četvorica ispitivača, a krajnja ocjena dobiva se dijeljenjem zbroja njihovih ocjena s četiri.
7. Pristupnik dobiva tezu iz svakog pojedinog područja na koju će odgovarati.
8. Pristupnik može samo jedanput zamijeniti dobivenu tezu, ali mu se onda rezultat iz dotičnog područja umanjuje za jednu ocjenu.
9. Konačna ocjena diplomskog ispita dobiva se zbrojem ocjene iz izlaganja diplomskog rada i ocjena iz svakog pojedinog područja te njegovim dijeljenjem s četiri.
10. Ako pristupnik dobije negativnu ocjenu iz izlaganja diplomskog rada ili iz jednog od područja, smatra se da nije položio cjelokupni diplomski ispit.
11. Pristupnik koji nije položio diplomski ispit ima ga pravo još samo jedanput ponoviti.
12. Rok između prvoga i drugog polaganja diplomskog ispita ne može biti kraći od tri mjeseca.
13. Prijava za diplomski ispit predaje se u tajništvo nakon što je ocijenjen i predan diplomski rad u dva primjerka, a najmanje mjesec dana prije diplomskog ispita.
14. Termine diplomskih ispita određuje Profesorsko vijeće na početku akademske godine za cijelu akademsku godinu, te ih objavljuje u kalendaru rada u akademskoj knjižici.

Članak 19.
Isprave o studiju

1. Tajništvo Teologije vodi obvezatan popis studenata koji sadržajem i oblikom odgovara propisima Ministarstva znanosti i Zakonu o visokim učilištima.
2. O završetku studija studentu se izdaje diploma. Uz diplomu, studentu se izdaje i dopunska isprava o studiju (supplement).
3. O završenoj pastoralnoj godini studentu se izdaje potvrda (uvjerenje).
4. Tajništvo Teologije studentu na njegov zahtjev izdaje potvrdu o studentskom statusu.
5. U potvrdi se navodi u koju će se svrhu potvrda koristiti.
6. Tajništvo vodi evidenciju o izdanim potvrdama.

Članak 20.
Sudjelovanje u radu teologije

1. Studenti imaju dužnost i pravo glasovanjem izabrati delegata koji će ih zastupati u Proforskom vijeću.
2. Student-delegat ima pravo glasa na sjednicama Proforskog vijeća na koje je pozvan.
3. Izbor delegata provodi prodekan na početku akademske godine, i to na kraju redovitog upisnog roka.
4. Mandat delegata traje jednu akademsku godinu.

Članak 21.
Stegovni postupak

1. Odluku o suspenziji studentskih prava, kao i o isključenju studenta s Teologije donosi Dekan, u težim slučajevima, prethodno traži mišljenje Proforskog vijeća.
2. Postupak suspenzije studentskih prava, kao i isključenja studenta s Teologije, može se provesti u slučaju kada student ometa nastavu, vrijeđa nastavnike i studente, te zbog drugih teških prekršaja.

Članak 22.
Nagrade studentima

1. Prigodom dana Teologije, Teologija dodjeljuje tri nagrade.
2. Jedna se nagrada dodjeljuje studentu koji je položio sve predmete studija, te ima prosjek ocjena ne manji od vrlo dobar 8.
3. Jedna se nagrada dodjeljuje studentu koji je u protekloj akademskoj godini položio sve predmete iz godine koju je pohađao i ima najbolji prosjek ocjena.
4. Jedna se nagrada dodjeljuje studentu koji ima najbolji pisani rad u protekloj akademskoj godini.
5. Studente za nagrađivanje predlaže Povjerenstvo za nagrađivanje, a potvrđuje Proforsko vijeće.
6. Iznos i sadržaj nagrade određuje dekan na prijedlog Povjerenstva za nagrađivanje.

Red studija - usp. Statut VKT-e, čl. 34-46.

Članak 23.

Glavni i pomoćni predmeti

1. Svi predmeti dodiplomskog studija dijele se na obvezne, izborne, seminare i vježbe.
2. Svi predmeti su ili glavni ili pomoćni.
3. Svi izborni predmeti, seminari i vježbe ubrajaju se u pomoćne predmete.
4. U popisu obveznih predmeta FILOZOFSKO-TEOLOŠKOG STUDIJA prema katedrama, koji slijedi, glavni predmeti su označeni debljim slovima, a pomoćni kosim slovima:

I. KATEDRA FILOZOFIJE

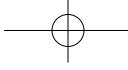
- 1. Uvod u filozofiju i Logika**
- 2. Filozofska epistemologija**
- 3. Ontologija**
- 4. Kozmologija**
- 5. Filozofska antropologija**
- 6. Teodiceja**
- 7. Etika**
- 8. Opća psihologija**
- 9. Povijest filozofije**
- 10. Uvod u filozofsko mišljenje*
- 11. Razvojna psihologija*
- 12. Psihologija religije*
- 13. Granična pitanja teologije i prirodnih znanosti*
- 14. Filozofija kod Hrvata*
- 15. Hrvatska neoskolastika*

II. KATEDRA SVETOG PISMA STAROG ZAVJETA

- 1. Opći uvod u Sveto pismo**
- 2. Posebni uvod u Sveto pismo SZ, I**
- 3. Posebni uvod u Sveto pismo SZ, II**
- 4. Egzegeza SZ: Petoknjižje i Povijesne knjige**
- 5. Egzegeza SZ: Proroci**
- 6. Egzegeza SZ: Mudrosna literatura**
- 7. Teologija Starog zavjeta**
- 8. Biblijska arheologija**
- 9. Hebrejski jezik**
- 11. Mesijanizam ili Kristologija SZ*

III. KATEDRA SVETOG PISMA NOVOG ZAVJETA

- 1. Novi zavjet: Sinoptici i Djela apostolska - uvod i egzegeza**
- 2. Novi zavjet: Ivanovski spisi - uvod i egzegeza**
- 3. Novi zavjet: Pavlove i pavlovske poslanice - uvod i egzegeza**
- 4. Novi zavjet: Ostale poslanice i Otkrivenje - uvod i egzegeza**
- 5. Biblijska teologija Novog zavjeta**

6. Grčki jezik
7. Biblijski grčki jezik
8. *Palestina u vrijeme Isusa i prve Crkve*
9. *Rimsko carstvo u vrijeme Novoga zavjeta*

IV. KATEDRA TEMELJNOG BOGOSLOVLJA

1. Kršćanska objava
2. Ekleziologija
3. Teološka epistemologija
4. Znanost o religijama
5. Misiologija
6. *Povijest i nauk islama*

V. KATEDRA POVIJESTI KRŠĆANSKE LITERATURE I NAUKA

1. Patrologija
2. Uvod u misterij Krista i povijest spasenja
3. *Povijest teologije*

VI. KATEDRA DOGMATSKOG BOGOSLOVLJA

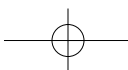
1. Otajstvo Trojedinoga Boga
2. Pneumatologija
3. Bog stvoritelj
4. Milost Kristova
5. Kristologija
6. Mariologija
7. Teologija sakramenata općenito
8. Sakramenti inicijacije
9. Sakramenti ozdravljenja i služenja
10. Eshatologija
11. *Traženje Boga*
12. *Recepcija II. vatikanskog sabora*
13. *Egzorcizam jučer i danas*

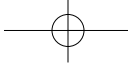
VII. KATEDRA MORALNOG BOGOSLOVLJA

1. Osnovna moralna teologija
2. Moralna teologija - teološke kreposti
3. Moralna teologija - osoba i moralne kreposti
4. Moralna teologija - sakrament pomirenja
5. Duhovno bogoslovlje
6. *Izabrane bioetičke teme*

VIII. KATEDRA PASTORALNOG BOGOSLOVLJA

1. Temeljna pitanja pastoralne teologije
2. Pastoral župne zajednice
3. Pastoral braka i obitelji
4. *Pastoral mladih*

5. *Pastoral povratnika*

IX. KATEDRA LITURGIKE

- 1. Povijest liturgije**
- 2. Teologija liturgije**
- 3. Liturgijska godina**
- 4. Štovanje svetih i časoslov**
- 5. Liturgika: sakramenti i blagoslovine I**
- 6. Liturgika: sakramenti i blagoslovine II**
- 7. Crkvena glazbena kultura**
- 8. Osnove gregorijanskog pjevanja**
- 9. Liturgijska obnova u Crkvi u Hrvata*
- 10. Liturgijsko sviranje*
- 11. Gregorijansko pjevanje*

X. KATEDRA CRKVENE POVIJESTI

- 1. Opća crkvena povijest - stari i srednji vijek**
- 2. Opća crkvena povijest - nova i moderna**
- 3. Povijest Crkve u Hrvata - stari i srednji vijek**
- 4. Povijest Crkve u Hrvata - nova i moderna**
- 5. Kršćanska arheologija*
- 6. Prvi vatikanski i Drugi vatikanski sabor*

XI. KATEDRA ISTOČNOGA BOGOSLOVLJA I EKUMENIZMA

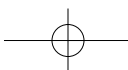
- 1. Istočno bogoslovlje**
- 2. Ekumensko bogoslovlje**
- 3. Duhovnost kršćanskog istoka*

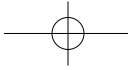
XII. KATEDRA KANONSKOG PRAVA

- 1. Kanonsko pravo - Uvod u kanonsko pravo**
- 2. Kanonsko pravo - Opće odredbe**
- 3. Kanonsko pravo - Narod Božji**
- 4. Kanonsko pravo - Naučiteljska služba Crkve**
- 5. Kanonsko pravo - Posvetiteljska služba Crkve (Ženidba)**
- 6. Kanonsko pravo - Vremenita dobra**
- 7. Kanonsko pravo - Kazne i postupci**
- 8. Filozofija i teologija prava*
- 9. Zakonik kanona istočnih Crkava*

XIII. KATEDRA RELIGIOZNE PEDAGOGIJE I KATEHETIKE

- 1. Pedagogija**
- 2. Didaktika i metodika religioznog odgoja i kateheze**
- 3. Fundamentalna katehetika**
- 4. Religijski odgoj i kateheza djece - predškola i osnovna škola**
- 5. Religijski odgoj i kateheza mladih: srednja škola i odrasli**

6. *Metodičke vježbe iz katehetike*
XIV. KATEDRA SOCIJALNOG NAUKA CRKVE

1. **Socijalni nauk Crkve I**
2. **Socijalni nauk Crkve II**
3. **Teološka socijalna etika**
4. *Legitimna uporaba sile*
5. *Izborni predmeti*

1. Izborne predmete, na prijedlog predavača, Profesorskom vijeću predlaže nositelj katedre, a ono ih odobrava.
2. Predavač može postaviti uvjete za upis izbornog predmeta.
3. Broj studenata u izbornom predmetu je najmanje 3.

6. *Seminari*

1. Seminare, na prijedlog predavača, Profesorskom vijeću predlaže nositelj katedre, a ono ih odobrava.
2. Seminare upisuju studenti druge, treće i četvrte godine filozofsko-teološkog studija.
3. Broj studenata na seminaru je najviše 10.
4. Profesor može postaviti uvjete za sudjelovanje u seminaru.
5. Svaki student na filozofsko-teološkom studiju dužan je u toku studija upisati najmanje jedan seminar iz područja biblijskih ili teoloških znanosti.

Članak 24.
Nastavni plan

1. Nastavni plan utvrđuje Profesorsko vijeće.

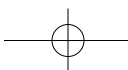
Članak 25.
Program izvođenja nastave

1. Program izvođenja nastave za akademsku godinu utvrđuje Profesorsko vijeće, u skladu sa Zakonom o visokim učilištima.
2. Program izvođenja nastave sadrži cjelokupni raspored predavanja zimskog i ljetnog semestra, sve ispitne rokove, te blagdane i praznike.
3. U programu se određuje i vrijeme održavanja sjednica Profesorskog vijeća.
4. Program izvođenja nastave stupa na snagu danom donošenja, a objavljuje se na oglasnoj ploči Teologije i u akademskoj knjižici.

Nastava i ispiti - usp. Statut VKT-e, čl. 47-49.

Članak 26.
Akadska godina

1. Na početku akademske godine slavi se Sveta misa sa zazivom Duha Svetoga.
2. Na završetku ljetnog semestra slavi se Sveta misa sa zahvalom Bogu ("Tebe Boga hvalimo").

Članak 27.
Akadska knjižica

1. Na početku akademske godine tiska se akademska knjižica sa svim potrebnim informacijama, posebno nastavnim planom i programom izvođenja nastave (kalendar rada), koju priređuje jedan od nastavnika.

Članak 28.
Održavanje i pohađanje predavanja

1. Predavanja se održavaju u vrijeme predviđeno programom izvođenja nastave.
2. Studentu se može opravdati izostanak s trećine predavanja, seminara i vježbi. Za opravdanje izostanka traži se pisana potvrda.
3. Studentu koji izostane više od trećine predavanja, osim u posebnim slučajevima uz dopuštenje Proforskog vijeća, ne može se u indeksu potvrditi pohađanje predmeta u dotičnom semestru.

Članak 29.
Blagdani i praznici

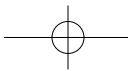
1. U dane državnih praznika i crkvenih zapovijedanih blagdana, te u posebno određene dane, prema "Rasporedu akademske godine", ne održavaju se predavanja i ispiti.
2. Predavanja i ispiti se ne održavaju prigodom proslave Dana Teologije. Dan Teologije je 18. listopada, sv. Luka.
3. Dekan ima pravo u tijeku semestra studente i profesore jedan dan osloboditi obveze predavanja kako bi ih ovi upotrijebili u druge znanstveno-nastavne ili kulturne svrhe.

Članak 30.
Ispiti

1. Ispiti se polažu iz svakog predmeta pojedinačno.
2. Iz svakog se predmeta dobiva samo jedna ocjena.
3. Ispiti se redovito polažu u istoj akademskoj godini u kojoj su odslušani.
4. Ispit obuhvaća usmene odgovore studenta na pitanje ispitivača, ili pisana izlaganja o nekim pitanjima kroz određeno vrijeme u prisutnosti ispitivača, ili testove iz dotične discipline, ili djelomično pisano izlaganje, a djelomično usmene odgovore.
5. Usmeni ispit traje najviše 30 minuta. Pisani ispit traje najmanje 45 minuta, a najviše 90 minuta.
6. Ispitivač je redovito nastavnik dotičnog predmeta. Ispiti se mogu održati i pred ispitnim povjerenstvom, ako to zatraži student ili ispitivač.
7. Proforsko vijeće na prijedlog dekana može, zbog opravdanih razloga, odrediti drugog nastavnika da obavi ispite.

Članak 31.
Ispitni rokovi

1. Ispitne rokove određuje Proforsko vijeće zajedno s redom studija i programom izvođenja nastave i objavljuje ih u akademskoj knjižici.
2. Redoviti ispitni rokovi su zimski (siječanj-veljača), ljetni (lipanj-srpanj) i jesenski (rujan), te traju najmanje četiri tjedna.
3. Izvanredni ispitni rokovi traju dva tjedna, i to u prvoj polovici studenog te u drugoj

- polovici ožujka ili prvoj polovici travnja.
4. U izvanrednom roku ispitima mogu pristupiti svi studenti.

Članak 32.
Mjesto i raspored ispita

1. Ispiti se održavaju u službenim prostorijama Teologije, i to u radno vrijeme.
2. Raspored ispita sastavlja tajnik Teologije na prijedlog ispitivača, koji su dužni svoje prijedloge dostaviti tajništvu prije početka ispitnog roka.
3. Svaki ispitivač dužan je dati najmanje tri termina za pojedini predmet u redovitom ispitnom roku, a između termina treba biti razmak od najmanje 7 dana. U izvanrednom ispitnom roku ispitivač je dužan dati jedan ispitni termin.
4. Eventualne nejasnoće oko rasporeda ispita rješava dekan.

Članak 33.
Uvjeti za pristupanje ispitu

1. Student je dužan prijaviti se za ispit najmanje tri dana prije ispitnog termina. Prijava se obavlja u Tajništvu Teologije, i to predavanjem prijavnice za ispit.
2. Student pristupa na ispit s potvrđenim indeksom.
3. Red pristupanja ispitu određuje se prema redoslijedu prijave na ispitnoj listi.
4. Ako ispitu prethodi kolokvij, za pristup ispitu student je dužan pristupiti kolokvij.

Članak 34.
Ponovljeni ispiti

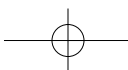
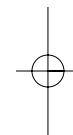
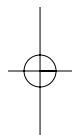
1. Student može pristupiti ispitu četiri puta iz istog predmeta, s tim da razmak između ispita mora biti najmanje 7 dana.
2. Četvrti put ispit se polaže pred nastavničkim povjerenstvom.
3. Student koji četvrti put nije položio ispit iz istog predmeta obvezan je u sljedećoj akademskoj godini ponovno upisati taj predmet.

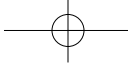
Članak 35.
Ocjene

1. Znanje studenta ocjenjuje se na ispitu.
2. Prijavnice s ocjenama ispitivač predaje u tajništvo Teologije neposredno nakon obavljenog ispita.
3. Ispitivač upoznaje studenta s rezultatom usmenog ispita odmah nakon obavljenog ispita, a s rezultatom pisanog ispita najduže u roku od pet dana od obavljenog ispita.
4. Obavijest o rezultatima ispita može se obaviti neposredno ili preko tajništva Teologije.
5. Ocjene iz prijavnice tajnik Teologije unosi u karton ispita.

Članak 36.
Oodgoda ispita

1. Student ima pravo, zbog opravdanih razloga, zatražiti odgodu ispita, i to najkasnije jedan dan prije ispita.
2. Studentu koji nije odgodio ispit, a nije se pojavio na ispitu ispitivač u prijavnicu unosi "Nije se pojavio na ispitu", što mu se računa kao jedan neuspjeli pokušaj pola

ganja ispita.

**Članak 37.
Kompetencije nad ispitom**

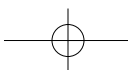
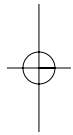
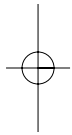
1. Ispit iz predmeta koji je student pohađao na drugom učilištu može se obaviti na Teologiji isključivo uz pisano dopuštenje toga učilišta.
2. Ispitivača, odnosno ispitno povjerenstvo za ovakav ispit imenuje dekan.

**Članak 38.
Žalba na rezultat ispita**

1. Žalba na rezultat ispita podnosi se u roku od tri dana nakon ispita. U slučaju pozitivnog rješenja žalbe na rezultat ispita dekan imenuje ispitno povjerenstvo, koje će obaviti ispit u roku od 24 sata od primljene obavijesti o imenovanju.

**Članak 39.
Kolokvij**

1. Kolokviji su sredstva kojima se provjerava usvajanje disciplina i služe ispitivaču kao orijentacija prilikom ispitivanja.
2. Kolokvij može biti pisani ili usmeni. Usmeni kolokvij traje najviše 30 minuta, a pisani kolokvij traje najduže 90 minuta.
3. Vrijeme održavanja kolokvija određuje predmetni nastavnik, saslušavši mišljenje studenata.
4. Kolokvij se ne može održati prije nego je prijedena trećina predviđenog gradiva.

Duhovna obnova ministranata

Datum: 21. svibnja 2007.
Broj: 608/2007

Sjemenište u Travniku od 18. do 21. lipnja 2007

U skladu s već ustaljenom tradicijom ovaj Ordinarijat, zajedno s odgojiteljskim timom sjemeništaraca, i ove godine u travničkom sjemeništu organizira duhovno-rekreativni susret ministranata 7. i 8. razreda.

Cilj je ovoga susreta da dječaci koji su završili šesti ili sedmi razred osnovne škole još bolje upoznaju svoju vjeru i njezino duhovno blago. Liturgija, molitva, poticajni nagovori, razgovori sa svećenicima i sjemeništarcima, kreativni rad u manjim grupama te plenarne diskusije pomoći će im da više vrednuju duhovni život i budu revniji u svojoj ministrantskoj službi. Raznoliki oblici rekreacije koje omogućuju prostori sjemeništa također neće izostati. Naravno, svi ćemo biti radosni i Bogu zahvalni ako nam pokaže da je nekoga između njih odabrao i za svećeničku ili redovničku službu.

Stoga neka župnici i njihovi suradnici brižljivo i savjesno pristupe ovom pastoralnom zadatku. Na prvom je mjestu potrebno obratiti pozornost na to da se pošalju dječaci čestita ponašanja, kojima će ovo biti neka vrsta priznanja i poticaj na revnost i ustrajnost. Potom, neka poteškoće oko prijevoza ne budu opravdanje za izostanak. Organiziranje na regionalnoj razini olakšat će rješavanje tog problema. I napokon, pravodobno prijavljivanje broja sudionika iz svake župe (ili preko dekana ako se župnici s dekanom tako dogovore) je stvar korektnosti, a bitno pripomaže pripremi i realizaciji projekta. Prijave valja izvršiti do 10. lipnja na jedan od ovih brojeva telefona: 030/518-823 (porta sjemeništa); 030/511-845 (rektor); 030/518-104 (duhovnik). Ako je moguće neka sa sobom ponesu ministrantsku odjeću te sportsku opremu.

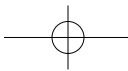
Svjestan sam da je župnicima ovo još jedna obveza više. Ipak vjerujem da pastoralni žar ni ovaj puta neće izostati. U tom duhu na sve sudionike pripreme i realizacije ovog pastoralnog programa zazivam obilje Božjeg blagoslova.

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Odredba o zatvaranju starih obrazaca matičnih knjiga

Datum: 8. lipnja 2007.
Broj: 696/2007

Suočavajući se dulje vrijeme s problemom korištenja nejednakih obrazaca matičnih knjiga nakon što je BKBiH odobrila svoje obrasce, što na poseban način dolazi do izražaja prilikom prijepisa "parica", više puta je postavljano pitanje adekvatnog rješenja toga problema. Prigodom vizitacija sam i sam mogao vidjeti da župe posjeduju vrlo različite matične knjige. Iz razgovora sa župnicima i djelatnicima Ordinarijata dolazim do spoznaje da je zatvaranje takvih matičnih knjiga najprikladnije rješenje za ovu situaciju. Isto je to rješenje predloženo i na XIII. Saboru prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije te je naišlo na odobra-

vanje, budući da nije bilo glasova protiv takvoga rješenja.

Imajući u vidu gore rečeno, ovim donosim odredbu o obvezatnom zatvaranju svih matičnih knjiga koje imaju drugu formu od one koju je BKBiH propisala i odobrila. Ova odluka stupa na snagu 31. prosinca 2007. godine. Od 1. siječnja 2008. godine obvezatna je uporaba službenih obrazaca za sve matične knjige. Isto tako je za prijepis matičnih knjiga, tzv. "parica", obvezna isključiva uporaba istih obrazaca odobrenih od BKBiH. Bilo koji drugi obrasci neće biti prihvaćani kao valjani.

Neka župnici koji imaju stare matične knjige, na kraju godine upišu slijedeću opasku na prvu čistu stranu: "Matična knjiga zatvorena odredbom dijecezanskog biskupa, broj 696/2007 od 8. lipnja 2007. godine." Nova matična knjiga se obilježava slijedećim brojem sveska i nastavlja se voditi na uobičajeni način.

Zazivajući na sve Božji blagoslov, iskreno pozdravljam.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Seminar za ovlast ispovjedanja 2007.

Seminar za ovlast ispovjedanja 2007. održat će se 3. i 4. rujna u Vrhbosanskoj bogosloviji u Sarajevu. Predavači i ispitivači: Dr. Tomislav Jozić za moralnu teologiju, Dr. fra Miron Sikirić za kanonsko pravo i Mr. Tomo Knežević za liturgijski pastoral.

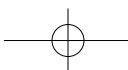
Građa i literatura:

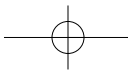
- **iz moralne teologije:** opći moral iz *Katekizma Katoličke crkve*, br. 1699 - 2051.
Literatura- B. Haring: *Kristov zakon I* (KS, Zagreb 1973.; M. Perković: *Temelji teološke etike*, VKT, Sarajevo 2000; V. Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Svjetlo riječi, Sarajevo 2002.; Isti: *Bioetika*, Svjetlo riječi 2004.
- **iz kanonskog prava:** kanoni o pokori 956-997 te o ženidbi 1055-1165. Literatura: Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve*. Pravno-pastoralni priručnik, Zagreb 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb 1985., str. 311-320; 336-385.
- **iz pastoralne teologije:** sve važeće liturgijske knjige o Misi, sakramentima i blagoslovima, i to najnovija izdanja.

Seminaru nazoče prezbiteri koji još nemaju trajnu ovlast ispovjedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlasti dobivaju na temelju svježe završenog studija teologije. Kandidati kojima je ovo treći seminar na kraju polažu usmeni ispit i biva ju predloženi za trajnu ovlast. Kandidati kojima je ovo prvi ili drugi seminar na kraju polažu pismeni test. Koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave ravnateljstvu Vrhbosanske bogoslovije.

Dnevni red 3. rujna:

10-11.45h Predavanje i rasprava iz moralne teologije
12h Koncelebrirana euharistija s nadbiskupom; ručak
15-16.45h Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
17-18.45h Predavanje i rasprava iz pastoralne teologije
19h Večera

Dnevni red 4. rujna:

8.30-11.15h Usmeni ispit za kandidate koji prisustvuju trećem seminaru
9-11h Pismeni test iz sva tri predmeta za kandidate koji prisustvuju drugom ili trećem seminaru
11.30h Koncelebrirana euharistija s nadbiskupom. Ručak, zatim povratak u mjesto služenja. (Iza ručka nastavak usmenog ispitivanja ako bude potrebno).

Koncelebracija je sastavni dio programa i zato je poželjno da koncelebriraju i oni koji dotičnog dana slave euharistiju u svojoj župi. Nadbiskup u homiliji obrađuje teme koje želi staviti na srce mladim ispovjednicima.

Predsjednik komisije:
Msgr. Mato Zovkić,
generalni vikar

Odobrenje pečata nadbiskupijskom centru za pastoral mladih "Ivan Pavao II"

Datum: 23.travnja 2007.
Broj: 473/2007

**Nadbiskupijski centar za pastoral mladih
"Ivan Pavao II"
Gatačka 18
BiH-71000 SARAJEVO**

Na temelju odluke, broj 386/07 od 30. ožujka 2007. godine, o osnivanju Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II" odobrava se uporaba pečata Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih "Ivan Pavao II".

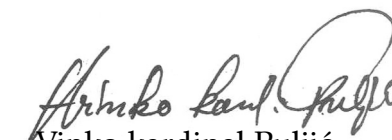
Sadržaj i opis pečata: okrugli, promjer 35 mm, omeđen vanjskim krugom, u sredini logo Sarajevske katedrale s nutarnje strane natpis u dva reda: Vrhbosanska nadbiskupija - Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II, Sarajevo kako slijedi iz otiska.

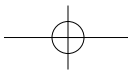
Pečat se uvodi u uporabu odmah.
S poštovanjem

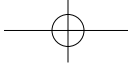

Predrag Stojčević, vicekancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Župa svetog Ante Padovanskog

Gornja Metela – Sjekovac

Povelja

U ime Presvetog Trojstva

*Na pontifikatu pape Benedikta XVI.,
ordinarija Vrhbosanske biskupije,
župnika župe Gornja Metela – Sjekovac Ivana Tolja,
predsjedavajućeg Predsjedništva BiH Islamske zajednice,
nadležnika općine Bosanski Budožići Ivanovića*

13. lipnja 2006.

*Vrhbosanski nadbiskup, nadbiskup vrhbosanski, blagoslovi graditeljstvo
za ponovnu gradnju župne crkve svetog Ante Padovanskog
u Gornjoj Meteli – Sjekovcu.*

Možda Božjom

*u ratu poginuli župljani župe Gornja Metela – Sjekovac
zapravili ponovnu gradnju župne crkve svetog Ante Padovanskog
građene od 1985. do 1991. godine
po nacrtu Vladimira Kukuruzca,
u svibnju u ratu 1992. godine!*

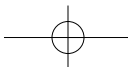
*Vrhbosanski nadbiskup blagoslovi kamen temeljac
nove župne crkve istoga arhitektonskog plana.*

*Gornja Metela – Sjekovac, ulica Gornjokopčeva 44., svjetovna župna
godine 2006.*

Ivan Tolj
Ivan Tolj
župnik

Biskup kard. Poljić
Vrhbosanski nadbiskup
nadbiskup vrhbosanski

Iz korespondencije ordinarija

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
PREDSJEDNIK**

Zagreb, 12. travnja 2007.

**Uzoriti kardinal
Vinko Puljić
Nadbiskup vrhbosanski
Sarajevo**

Vaša Uzoritosti,

najsrdahnije Vam zahvaljujem na gostoprimstvu koje ste izaslanstvu Vlade Republike Hrvatske i meni osobno pružili prilikom našeg posjeta Vrhbosanskoj nadbiskupiji, u sklopu mog službenog posjeta Bosni i Hercegovini, od 28. do 30. ožujka 2007. godine.

Iznimno poštujući djelovanje čitave Vrhbosanske nadbiskupije za Hrvate u Bosni i Hercegovini, s velikom sam se radošću uvjerio u potporu koju Hrvatima u Bosni i Hercegovini pružaju institucije koje djeluju u okviru Vrhbosanske nadbiskupije. Posebno ističem projekt Katoličkih školskih centara – škole za Europu, koji se razvio u sustav osnovnoškolskih i srednjoškolskih obrazovnih ustanova visokih standarda.

Vlada Republike Hrvatske nastavlja razvijati programe potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini, surađujući i pomažući institucijama koje skrbe za dobrobit hrvatskog naroda, pružajući Hrvatima u Bosni i Hercegovini uporište za ostvarenje njihovih temeljnih prava kroz konstitutivnost, jednakopravnost i suverenost. Uvijek ćemo biti otvoreni i zainteresirani saslušati Vaša mišljenja i prijedloge o mogućim zajedničkim aktivnostima.

Srdahno Vas pozdravljam u ime svih članova hrvatskog izaslanstva i u svoje osobno, te Vas molim da naše pozdrave prenesete profesorima Vrhbosanske teologije, Katoličkih školskih centara, svećenicima i časnim sestrama, koji su nam priredili topao i srdačan boravak u Bosni i Hercegovini.

Primite, Uzoriti gospodine, izraze mog osobnog poštovanja.

Dr. sc. Ivo Sanader

SEZIONE
PER GLI AFFARI GENERALI

Br. 55.300

Vatikan, 18. travnja 2007.

Uzoriti gospodine,

Sveti Otac je s posebnom radošću primio srdačne čestitke, koje ste Mu u svoje osobno ime, te u ime zajednice vjernika Vrhbosanske nadbiskupije, uputili u prigodi svetkovine Uskrsa, te obljetnice Njegova izbora za Petrova nasljednika i 80. rođendana.

Njegova Svetost se od srca zahvaljuje na tom izrazu duhovne blizine te poziva da nam pogled uvijek bude usmjeren prema Onome koji je iz ljubavi prema nama dopustio da bude proboden i koji je slavno uskrsnuo, kako bismo uvijek bili ispunjeni vazmenom radošću. Zazivajući majčinski zagovor Blažene Djevice Marije, znaka sigurne nade i utjehe, Vama, Uzoriti, i svima koji su povjereni Vašoj pastirskoj brizi, Prvosvećenik rado upućuje zamoljeni apostolski blagoslov.

Priopćujući Vam ovo, koristim se prigodom da Vam iskažem svoje osobito poštovanje i najsrdajnije Vas pozdravim u Kristu Isusu

Kardinal Tarcisio Bertone
Državni tajnik

Uzoriti gospodin
Kardinal Vinko PULJIĆ
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Kaptol 7
BIH - 71000 SARAJEVO

Imenovanja

Vlč. Dr. Šimo Maršić, imenovan je ravnateljem Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II" (dekret broj 478/07 od 25. travnja 2007.)

Mons. Petru Jukiću je produžen mandat za službu pročelnika Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije na sljedeće tri godine (dekret broj 524/2007 od 8. svibnja 2007.)

Dekretom Ordinarija biskupije Klagenfurt broj 1576 od 04. srpnja 2006. godine Vlč. Mirko Ivkić je imenovan provizorom župa Bad Bleiberg, Kreuth i Heiligengeist.

Vlč. Andrija Jozić, OFM razriješen je službe župnika sv. Martina biskupa u Bučićima i imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Gornjem Vakufu-Uskoplje (dekret broj 601-1/07 od 22. svibnja 2007)

Vlč. Darko Drljo, OFM razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Gornjem Vakufu-Uskoplje i imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Tolisi (dekret broj 601-2/07 od 22. svibnja 2007)

Vlč. Pero Vrebac, OFM imenovan je župnim vikarom u župi sv. Franje Asiškog u Gučoj Gori (dekret broj 601-3/07 od 22. svibnja 2007)

Vlč. Mišo Sirovina, OFM razriješen službe župnog vikara u župi sv. Ante Padovanskog u Bugojnu i imenovan župnim vikarom u župi sv. Ante Padovanskog u Busovači (dekret broj 601-4/07 od 22. svibnja 2007)

Vlč. Ilija Jurić, OFM imenovan je župnikom župe sv. Martina biskupa u Bučićima (dekret broj 601-5/07 od 22. svibnja 2007.)

Preč. dr. Pero Pranjić, sudski vikar, imenovan je sucem pojedincem za ženidbene parnice (dekret broj 636/2007 od 28. svibnja 2007.)

Vlč. Miroslav Čavar je razriješen pastoralne službe župnika župe Žalosne Gospe u Čardaku i imenovan direktorom Medijskog Centra Vrhbosanske nadbiskupije i odgovornim urednikom Katoličkog tjednika (dekret broj 701/07 od 08. lipnja 2007.)

Vlč. Boris Salapić je razriješen pastoralne službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču i imenovan župnikom župe Žalosne Gospe u Čardaku (dekret broj 702/07 od 08. lipnja 2007.)

Preč. dr. Zdenko Spajić je razriješen službi direktora Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije i odgovornog urednika Katoličkog tjednika (dekret broj 715/07 od 12. lipnja 2007.)

Vlč. Vinko Maslač, DI, imenovan je duhovnikom kurije Marijine legije u Sarajevu (dekret broj 716/07 od 12. lipnja 2007.)

Preč. Žarko Vujica, župnik župe Presvetoga Trojstva u Novom Travniku, razriješen je službe dekana travničkog dekanata (dekret broj 717/2007 od 12. lipnja 2007.)

Preč. Stipo Knežević, župnik župe Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku, imenovan je

dekanom travničkog dekanata na pet godina (dekret broj 718/2007 od 12. lipnja 2007.)

Preč. Veselko Župarić, župnik župe Presvetog Srca Isusova u Brčkom, imenovan je dekanom brčanskog dekanata na pet godina (dekret broj 719/2007 od 12. lipnja 2007.)

Preč. Viktor Šošić, župnik župe sv. Ante Padovanskoga u Vukanovićima, imenovan je dekanom sutješkog dekanata na pet godina (dekret broj 720/2007 od 12. lipnja 2007.)

Dozvole za gradnju

Dekretom 262-1/07 od 21. svibnja 2007. godine daje se dozvola za gradnju grobljanske kapele u župi Breške

Dekretom 532/07 od 22. svibnja 2007. godine daje se dozvola za obnovu grobljanske kapele u župi Solakova Kula

Dekretom broj 533/07 od 22. svibnja 2007. godine daje se dozvola za obnovu župne crkve Presvetog Srca Isusova župa Obri

Dekretom broj 534/07 od 22. svibnja 2007. godine daje se dozvola za obnovu zavjetne kapele sv. Ive u župi Obri

Dekretom broj 549/07 od 22. svibnja 2007. godine daje se dozvola za obnovu zavjetne kapele Blažene Djevice Marije na Dernečišću, župa Solakova Kula

Dekretom broj 551/2007 od 28. svibnja 2007. godine daje se dozvola za osnutak samostanske kapele u Franjevačkom samostanu Rama-Ščit.

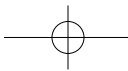
Dekretom broj 309/07 od 30. svibnja 2007. godine daje se dozvola za izgradnju filijalne crkve u Stranjanima, župa sv. Ilije- Zenica

Dekretom broj 1485-1/06 od 19. lipnja 2007. godine daje se dozvola za izgradnju filijalne kapelice u Kruščici, župa sv. Juraja - Vitez

Dekretom broj 573/07 od 06. srpnja 2007. godine daje se dozvola za izgradnju Caritasove upravne zgrade na Stupu

Novi ređenici

Vlč. Mario Ćosić rođen je 17. ožujka 1982. godine u Tesliću, župa Rođenja BDM - Bežlja, od oca Ive i majke Ane rođ. Pejić. Osnovnu školu završio je u Drvaru a gimnaziju u KŠC-u "Petar Barbarić" u Travniku. Filozofsko-teološki studij započinja 2001. godine na VKT u Sarajevu te ga 2007. godine uspješno završava. Za đakona je zaređen 03. prosinca 2006. godine, a na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2007. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova - Sarajevo, po rukama Vinka kard. Puljića, biva zaređen za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

Vlč. Josip Knežević je rođen 04. srpnja 1982. godine u Zavidovićima, župa sv. Josipa - Zavidovići, od oca Tade i majke Kate rođ. Tadić. Osnovnu školu završio je u Zavidovićima a gimnaziju u KŠC-u "Petar Barbarić" u Travniku. Filozofsko-teološki studij započinje 2001. godine na VKT u Sarajevu te ga 2007. godine uspješno završava. Za đakona je zaređen 03. prosinca 2006. godine, a na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2007. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova - Sarajevo, po rukama Vinka kard. Puljića, biva zaređen za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

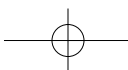
Vlč. Marko Majstorović je rođen 12. listopada 1982. godine u Zenici, župa sv. Josipa - Zenica, od oca Zdenka i majke Slavice rođ. Bencun. Osnovnu školu završio je u Zenici a gimnaziju u KŠC-u "Petar Barbarić" u Travniku. Filozofsko-teološki studij započinje 2001. godine na VKT u Sarajevu te ga 2007. godine uspješno završava. Za đakona je zaređen 03. prosinca 2006. godine, a na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2007. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova, po rukama Vinka kard. Puljića, biva zaređen za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

Vlč. Zoran Vuković, OFM je rođen 16. veljače 1981. godine u Zenici, župa Uznesenja BDM - Osova, od oca Marka i majke Marice rođ. Jurkić. Završio je Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, a novicijat u Livnu-Gorice. Na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu uspješno je završio filozofsko-teološki studij. Svečane zavjete položio je u Dubravama 14. rujna 2005. godine. Za đakona je zaređen 03. prosinca 2006. godine, a na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja u katedrali Presvetog Srca Isusova, po rukama Vinka kard. Puljića biva zaređen za svećenika, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Vlč. Danijel Nikolić, OFM je rođen 20. prosinca 1981. godine u Baru (Crna Gora), župa sv. Franje Asiškog - Dobrinja, od oca Mirka i majke Kate rođ. Jukić. Završio je Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, a novicijat u Livnu-Gorice. Na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu uspješno je završio filozofsko-teološki studij. Svečane zavjete položio je u Dubravama 14. rujna 2005. godine. Za đakona je zaređen 03. prosinca 2006. godine, a na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2007. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova, po rukama Vinka kard. Puljića, zaređen je za svećenika, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Vlč. Leon Pendić, OFM je rođen 13. studenog 1978. godine u Varešu. župa sv. Mihovila arkanđela - Vareš, od oca pok. Augustina i majke Janje rođ. Katić. Završio je Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, a novicijat u Livnu-Gorice Na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu uspješno je završio filozofsko-teološki studij. Svečane zavjete položio je u Dubravama 14. rujna 2005. godine. Za đakona je zaređen 03. prosinca 2006. godine, a na svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2007. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova, po rukama Vinka kard. Puljića, zaređen je za svećenika, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Vlč. Pavo Filipović, đakon, OFM, je rođen 18. lipnja 1981. godine u Brčkom, župa Uznesenja BDM - Tolisa, od oca Mate i majke Slavice rođ. Mamić. Završio je gimnaziju u Orašju, a novicijat u Livnu-Gorice. Na Franjevačkoj teologiji uspješno je završio deset semestara filozofsko-teološkog studija. Svečane zavjete položio je 14. rujna 2006. godine na Petričevcu. Na svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2007. godine u katedrali Presvetog Srca Isusova, zaređen je za đakona, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene

Ispravke i promjene

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Vlč. Marinko Filipović, župnik
Rkt. župni Ured
ROSTOVO - Sv. Ilija prorok
p.p. 122
BiH-72290 Novi Travnik
telefon: +387/030/527-707

Rkt. Župni ured GRADAČAC
tel. 035/852-019

Uzoriti Vinko kard. Puljić, nadbiskup Vrhbosanski
tel. 033/225-501
fax. 033/218/-824

msgr. dr. Pero Sdar, pomoćni biskup Vrhbosanski
fax. 033/225-510

msgr. dr. Mato Zovkić, generalni vikar
tel. 033/225-498

preč. Marijan Pejić, biskupski vikar za personal
tel. 033/225-508
fax. 033/225-520

Preč. Predrag Stojčević, vicekancelar
tel. 033/225-516

Ekonomat:
033/225-503

Služavke malog Isusa
Kaptol 7
BiH-71000 Sarajevo
tel. 033/225-499

Medijski Centar Vrhbosanske nadbiskupije
Kaptol 7
BIH-71000 Sarajevo
tel. 033/225-519
fax. 033/225-517

Nadbiskupove propovjedi

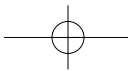
Susret firvatske katoličke mladeži, 26. svibnja 2007. - Kondžilo

Draga braćo u biskupstvu,
draga braćo misnici,
draga braćo i sestre,
dragi mladi prijatelji!

Vrlo je dirljivo vidjeti vas u tolikom broju na ovom svetom brdu Kondžilo. Vrlo je bilo dirljivo vidjeti vas kad ste u hodu u procesiji penjali se u molitvi prema ovom brdu Kondžilu. Zaista zahvaljujem Bogu za ovaj dan, ali zahvaljujem Bogu i za vas, za vas koji ste došli ovdje da zajedno molimo, da doživimo zajedništvo u vjeri, da doživimo Marijinu blizinu i kao uzor i kao zagovornicu. Penjući se odozdo putem molili smo. I dok mi molimo Zdravo Mariju kako je bilo lijepo čuti ptičice iz grmlja, kao da su se nama pridružile, pa i one cvrkuću od radosti vidjevši toliku mladost. Mi smo hodili poput ona dva učenika na dan Kristova uskrsnuća kad su išli u Emaus i Isus im se približi te pođe s njima razgovarati, na svoj način i mi to doživljavamo. Isus nam se približio i nama je srce gorjelo, jer njegova riječ dodirnula je našu nutrinu, naše biće, njegova riječ: ljubite se međusobno kao što sam ja vas ljubio. Mi želimo još jednom kroz ovaj simbolični križ koji je išao pred nama na ovo brdo Kondžilsko prepoznati očitovanu Božju ljubav. To je najveći vrhunac očitovane Božje ljubavi. Boga koji je ljubav, on nam se daruje i mi želimo tu naučiti kako bi i mi jedni druge ljubili. Želimo naučiti to što nam Krist daje, kao knjigu života, s križa kao da želi zagrliti cijeli svijet. Raširio je ruke da bi svaki čovjek prepoznao da je voljeno biće. I mi želimo to otkriti i prepoznati, jer samo onaj koji iskusi da je voljeno biće postaje sposoban voljeti. Zato mi dolazimo po taj križ, da otkrijemo da smo voljena bića, da otkrijemo da je on Bog milosrđa, da otkrijemo da nas ne ostavlja same, da je sa nama i da nam s križa svoju majku daje. Ivane evo ti majke, ženo evo ti sina. Pod križem mi smo postali Marijina djeca. Pod križem majka nam bi darovana za majku. Mi tu želimo

otkriti da smo voljena bića, ali upravo iz te duboke svijesti, očitovane božije ljubavi i otkrivajući da smo itekako Bogu dragi, važni i vrijedni sami dobivamo onu riječ kao što Isus onoj dvojici učenika kad je govorio srce im je gorjelo. On nam govori ljubite se međusobno kao što sam ja ljubio vas.

Vi svi znadete da pojedini krajevi upravo nose tradicionalnu narodnu nošnju i po tome znamo to je taj kraj. Ta narodna nošnja očituje taj pojedini kraj. Vi znate da pojedina zvanja imaju također svoju nošnju i znademo kojeg je zvanja, bilo da se radi o duhovnim zvanjima ili civilnim zvanjima, počevši od policije, vatrogasaca, svećenika, redovnika, redovnica. Ali mi smo ovdje simbolički s ovim šalovima, želimo pokazati da ovdje želimo obući svi istu nošnju, da nas svi mogu prepoznati da smo Isusovi učenici, a ta nošnja, ta košulja, ta haljina, jeste" ljubite se međusobno kao što sam ja ljubio vas". Neka to bude uniforma u kojoj ćemo se svi oblikovati. Zato neka i ovo brdo Kondžilo bude tabor preobraženja, brdo preobraženja, gdje ćemo se preobraziti u mladost koja se ne boji života, u mladost koja voli život, u mladost koja prihvaća božije povjerenje, u mladost koja odgovara na to božije povjerenje svojim povjerenjem, svojom otvorenosti, svojom spremnošću, svojim evo me Gospodine da suradujem u izgradnji boljega svijeta. Zato ovdje na ovom brdu taboru, na ovom brdu preobraženja, neka svatko od nas osjeti radost što smije obući tu košulju ljubavi, ljubavi kršćanske, ljubavi Kristove i upravo svjedočeći poći da ima nešto što pobijeduje, a to je ljubav Kristova. Vidjeli smo što je mržnja uradila, rušila je, ubijala je, palila je, progonila je, vidjeli smo da ta mržnja je otrov koja truje čovjeka iznutra, truje međuljudske odnose, ali i upravo kao što se ovi oblaci nadviše, pa pomalo su nam i dragi jer su nam ohladili ozračje, ali pomalo je strah ove kiše, ali kao što ovako tmurno zna se nadvući na ovo nebo tako

često puta nema gore tmurnosti od mržnje tko u srcu nosi i zato želimo ovom svijetu poručiti, mi želimo biti kršćanska mladež koja nosi snagu ljubavi, vjeru u život i spremnost za život.

Zato Gospe, naša si majka, mi od tebe želimo učiti kao što si bila zajedno sa apostolima, jednodušno u molitvi i mi te ovdje na ovom brdu jednodušno molimo, s tobom, daj nam izmoli tog duha koji će biti naše svjetlo, naša snaga, ono što će u nama dati da nam srce gori od radosti za život, da upravo u ovom sumornom svijetu pokažemo da ima svjetla koje daje smisao života, da ima svjetla koje daje smisao patnji, koji daje smisao čovjeku, koji daje upravo sposobnost živjeti u ljubavlju i zajedništvu.

Zato naša draga Gospe isprosi nam upravo tog duha kojem ćemo snažno poći u život i biti spremni mijenjati ovaj svijet, jer ćemo doživjeti radost da smo voljena bića da

možemo voljeti. Samo onaj koji istinski spreman bude učiti voljeti, istinski bude spreman izgarati kršćanskom ljubavlju taj će znati da ispravno živi. Pravo ostvarenje jeste samo upravo iz te škole križa u život poći. Tada čovjek ima smisao pravog ostvarenja.

Zato dragi mladi radujem se ovom zajedništvu i ovoj molitvi. Želim da upravo ovu radost vjere ponesemo u život kao jedno svjetlo nade, jedno jamstvo da uzimamo odgovornost za budućnost, i upravo iz te vjere, iz pouzdanja u Boga, iz molitve i spremnosti zajedno živjeti nek nas svi prepoznaju po toj uniformi kršćanskoj, kršćanske ljubavi, neka i za nas mogu reći, gledajte to su Isusovi, gledajte ih kako se vole. Neke to bude i jamstvo i svjedočanstvo upravo iz ovog doživljaja našeg zajedništva ovdje s Gospom na brdu Kondžilskom. Amen. Hvaljen Isus i Marija.

Nadbiskupova propovijed na sprovodnoj misi mons. Marka Kamenjaša

Sarajevo, srijeda - 11. travnja 2007.

Draga braćo Misnici!
Draga ožalošćena rodbino, draga braćo i sestre!

Ovdje slavimo sv. Misu za dušu pokojnog vrhbosanskog svećenika mons. Marka Kamenjaša, koji je umro u osamdesetoj godini života, a u pedeset prvoj godini svećeništva. Njegovo tijelo sada posljednji put sudjeluje na Misi, koju prikazujemo da njegovu dušu. Mi svećenici, koji smo prisutni prikazujemo ovu Misu iz svećeničkog bratstva i zajedništva ovu Misu, a drugi će prvom prilikom slaviti Misu za pokojnog subrata svećenika.

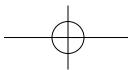
Nalazimo se u uskrsnoj osmini. Slavimo Kristovo Uskrsnuće. To je jamstvo našeg uskrsnuća. Iz te vjere i nade s dužnim poštovanjem ispraćamo tijelo našeg subrata s nadom u uskrsnuće mrtvih. Molimo za dušu pokojnog brata da ju primi Otac za stol u Kraljevstvu slaviti gozbu Kralja Jaganjca u vječnosti.

Vjerujemo da je pokojni mons. Marko

svoje čistište otpokorio na zemlji. Istina, nije pokore nikada manjkalo u njegovom životu. Stara je to škola, formirana od travničkog sjemeništa pa svih drugih odgojnih ustanova, pa kroz školu križa života pastoralnog rada. Posebno mu nije manjkalo kušnji za vrijeme komunizma. Iako je bio plahovite naravi, ali je vrlo odlučan zauzimao stav vjernosti Kristu, Svetom Ocu, mjesnom biskupu i svome Hrvatskom narodu. Kroz razna vrbovanja, prijetnje i zamke, umješno je prolazio, a vjernost sačuvao.

Osvrćem se na vrijeme rata, dok smo zajedno izdržavali ratne kušnje, živo je pratio zbivanja. Tako ga je zanimala sudbina Crkve i hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Kako je brojne informacije nosio iz bivšeg sustava, znao je praviti analize i zaključke. Ugodno je bilo razgovarati u tim teškim danima, ako se takne tema, gdje se on osjeća kod kuće.

Usljed šećerne bolesti, koja ga je nagrizala, posebno na području vida, nije izgu-

bio onaj vid srca i duše kojom je sve pratio. Kada više nije mogao čitati, silno je bio zahvalan raspoloživim svećenicima, koji su mu pomogli slaviti Misu, koji su mu donijeli koju kazetu sa duhovnim sadržajem. Slušao je radio radi vijesti i molitve krunice i praćenja crkvenih događanja. Kada nije mogao vidjeti, prepoznavao je po glasu.

Stojeći pokraj njegovog bolesničkog kreveta, rekoh mu "dragi monsinjore, sada je Vaš bolesnički krevet - oltar - na kojem se vi s Kristom prikazujete i tako slavite svoju životnu misu". Odgovorio je da je to divna misao, ali žrtva je uvijek žrtva. Tko god bi se preporučio u njegove žrtve i molitve, odgovorio je onoliko koliko se može.

Mnoge uspomene odnio je u sebi ove nadbiskupije. Toliike rane kojima je bila izranjena poznavao je. Nije o njima mnogo pričao. Poglavara se pribojavao, ali bili su trenuci dobrog raspoloženja, kada je otvorio mnoge stvari i povjerio. Možda bi mi bilo lakše da nisam sve upoznao, ali valja dijeliti život jedni s drugima.

Ti si dragi brate misniče, Marko, u

svojoj oporuci svima oprostio i oproštenje zamolio. I mi isto stojeći pokraj Tvoga tijela molimo da istinski svima oprostiš, kako bi sve nas zahvatilo milosrđe Božje. I dalje prati svoju Nadbiskupiju i moli za nju.

Kao Ordinarij, želim Ti reći hvala za sve služenje u ovoj mjesnoj crkvi, za sve žrtve koje si prikazivao za nju.

Ujedno želim reći hvala svima koji su u teškima danima bolesti pomagali ovom pokojnom bratu misniku Marku. Počevši od sestara, svećenika bilo dok je bio u Ordinarijatu, bilo ovdje u svećeničkom domu u sklopu Bogoslovije. Hvala liječnicima medicinskom osoblju i svim dobrim dušama koji su pomagali u bolesti ovom svećeniku.

Želim Ti dragi brate Marko sretan Uskrs u nebu. Neka pohite otvoriti rajska vrata toliki kojima si služio kao svećenik, krijepio sakramentima, propovijedao Riječ Božju, slavio Otajstva i upućivao putem evanđelja. Neka Ti Uskrsli Krist bude vječno svjetlo u zagrljaju Božanske ljubavi.

Nadbiskupova propovijed u samostanskoj kapelici Egipat povodom smrti s. Livije Pandžić

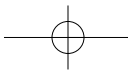
08. lipnja. 2007.

Draga braćo misnici,
drage časne sestre,
draga braćo i sestre!

Iako sam na groblju, povodom sprovoda, rekao nekoliko oproštajnih riječi, ovdje želim progovoriti oslanjajući se na Riječ Božju. Svi smo mi dobili život kao dar, Bog nam ga je darovao. Nismo birali ni vrijeme, ni roditelje, ni mjesto. Dar je upravo u tome: da naša životna putanja bude suradnja s Bogom. Najvažnije je izvršiti volju Božju, volju Očevu. To je Isus sam rekao, radi toga došao. Ta naša životna putanja ima svoj cilj - život vječni u uskrsnuću mrtvih. To i ispovjedamo kao čin vjere. Nitko ne može živjeti jedan plagijat - ponovljeni život. Svi smo mi neponovljivi, svatko od nas je dar neba. Ali

taj život koji živimo, Bog je nama dao da ga mi darujemo drugima. Zato i jest život s drugima i za druge. Tako nas je Bog htio u ljubavi. Bog nas je iz ljubavi i za ljubav stvorio. To je tajna. Nema ostvarene ljubavi, bez iskušenja, bez škole križa.

Danas molimo za sestru Liviju. Prije dvadesetak godina sam je upoznao. Bile su to duhovne vježbe u Čardaku. Tada sam kao župnik vodio duhovne vježbe i upoznao sestru Liviju osobno. Tad sam zapravo osjetio: ta sestra je prava redovnica, ima duha. Bilo mi je drago doživjeti redovnicu koja voli svoje zvanje, koja ne krije svoje ljudske dimenzije i strah pred životom. Unatoč svih tih ljudskih dimenzija i ograničenja, živi jedno predanje - Bog gleda moj život. Takva je bila onda kad sam je upoznao, takva je bila

kad je izbliza surađivala u kući našoj u Ordinarijatu, kako je ona znala reći. Tamo mi je bila draga njezina riječ. Ona je promijenila i donijela jednu klimu, bila je anđeo mira. Tako tiho, tako neprimjetno ali nosila je ozračje mira, ozračje živjeti volju Božju. Divno je moći na kraju života tako zaključiti. Ona je, pred kraj, doživjela da ju je Bog proveo kroz jednu kušnju, kroz školu križa. Nije bila nekakav žarki entuzijast u trpljenju, tako je ljudski reagirala. A opet s tako puno povjerenja u Boga. Upravo je to njezina veličina. Ljudski - jer je doživjela strah od boli, strah od trpljenja, a opet jedno povjerenje u Boga i potpuno predanje u Božje ruke. Zato, danas kad za nju molimo, s pravom možemo reći: hvala ti, Bože, za jedno ovakvo redovničko biće među nama, koja je svoju redovničku karizmu Služavki malog Isusa živjela jednostavno i predano. Bez nekakvih velikih čuda, a opet tako zdušno. Vrlo mi je drago da mogu reći dobrom Bogu hvala za jedno takvo redovničko biće. To neka bude i poticaj svima nama - prihvatiti svu svoju ljudsku dimenziju: krhkost, ograničenost, grešnost. A opet u tu dimenziju je Bog ušao, utjelovio se, otkupio nas, podigao nas, želi s nama surađivati. I to radi toga što želimo s Isusom izvršiti Očevu volju, a Očeva je volja život vječni i uskrsnuće mrtvih. To je smisao svih nas. Danas se često misli prizemljeno. Žive se materijalne dimenzije i vrjednote i nismo imuni ni mi u duhovnom staležu. Nismo imuni od toga vjetra sekularizma. Zato nam je itekako vrijedno doživjeti jednostavnost srca i predanost Bogu.

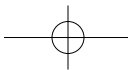
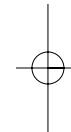
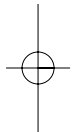
Neka bude jedan lijepi poticaj da na njezinome primjeru radosno se živi karizma

Služavki malog Isusa, ali ne samo ona već svi mi koje je Isus pozvao da ga izbliza slijedimo. Da doživimo radosno, jednostavno ali srcem predano živjeti volju Očevu i oduprijeti se mjerilima ovoga svijeta, unijeti mjerila i dimenzije vječnosti.

Stvarno vjerujem u uskrsnuće mrtvih? Radi toga sam u stanju izdržati, žrtvovati se, oprostiti, ponijeti poniženje! Sve to osmišljava Onaj koji za nas moli, jer mu je Otac sve nas predao. I mi koji smo predani Njemu, neće nas izgubiti. Isusu je stalo do nas. Ali taj osjećaj da je Isusu stalo do nas daje nama nutarnju sigurnost u našoj nesigurnosti i sposobnost izdržati kad osjećamo svu svoju krhkost i ljudsku dimenziju. Ne može biti nijedna smrt da ne probudi u nama ozbiljnost i odgovornost života. Život je dar koji nam je Bog dao. Nitko sebi ne živi. Živjeli ili umirali, Njemu živimo i umiremo. Onome koji nas je stvorio, koji nas je otkupio, koji nas je posvetio i koji nas je pozvao. Zato svaka smrt uozbiljuje život.

Oni koji prilaze smrti njih jako smeta strah za smrt. To je moje svećeničko iskustvo. Ljudi koji su svjesni smrt dolazi: njih smeta strah zdravih pred smrću. Što se bojimo pričati o smrti, o vječnom životu? To znači da treba rasti u vjeri, da smijemo o smrti pričati kao o stvarnosti kojoj ne možemo uteći. Ne onako šablonski reći: svi ćemo mi umrijeti! To je onaj osjećaj da mi s vjerom govorimo i o životu i o smrti.

Kaže jedan duhovni pisac: Tko češće na smrt misli čestitije živi. Zato i ova smrt, neka bude izazov čestitijeg života. Da budemo istinski svjedoci i da vjerujemo u uskrsnuće mrtvih i život vječni. Amen

Kronika vrhbosanskog nadbiskupa

(od 03. 04 do 18. 06)

03. 04. - Tijekom dana primio je: Zdenka Spajića, Piera Lugia Bianchi Cagliesi - šefa ureda za štampu talijanskog veleposlanstva, zatim Adelia Bergamaschi, Matu Zovkića. U podnevnim satima kardinal se u pratnji Mate Zovkića i tajnika uputio u Židovsku općinu, gdje su obilježavali Pesah. Na primanju i na samom ručku bili su nazočni predstavnici političkog i kulturnog života iz grada Sarajeva, kao i predstavnici veleposlanstava u gradu Sarajevu. Popodne je posjetio gospodina Nikolu Špirića - predsjedavajućeg u vijeću ministara. Razgovarali su uz mnoga pitanja vezana uz odnos između države s jedne strane i crkava i vjerskih zajednica s druge. Dotakli su pitanje restitucije, zdravstvenog osiguranja vjerskih službenika, kao i o potrebi postavljanja u službu jedne osobe koja bi bila kontakt osoba zadužena za odonos države s crkvama i vjerskim zajednicama. Kardinal je gospodinu Špiriću naglasio kako to predstavlja velik problem, jer se često ne zna kome se obratiti. Po povratku, ponovno je razgovarao sa Zdenkom Spajićem.

04. 04. - U jutarnjim satima je primio Darka Tomaševića - vicerektora na Katoličkoj bogosloviji. Poslije je, u sarajevskoj katedrali Srca Isusova, predvodio Misu posvete ulja uz koncelebraciju pomoćnog biskupa Pere Sudara, provincijala Bosne Srebrene Mije Džolana, te sedamdesetak svećenika među kojima su bili i dekan i iz svih dekanata Vrhbosanske nadbiskupije. Na početku Misnog slavlja kardinal je zahvalio svima koji su došli i time iskazali zajedništvo s njim, kao s mjesnim ordinarijem Vrhbosanske nadbiskupije. U prigodnoj propovijedi pozvao je svećenike na zajedništvo i iskreno služenje Kristu za kojim su krenuli istaknuvši da svećenici svojim predanim služenjem i srcem punim Boga trebaju opravdati to veliko Božje povjerenje. Za vrijeme Svete mise blagoslovljena su i posvećena ulja koja se koriste kod podjele pojedinih sakramenata, a koja su svećenici ponijeli u svoje župne

zajednice. Nazočni su svećenici, također, obnovili svoja obećanja dana prigodom svećeničkog ređenja. Nakon Misnog slavlja svećenici su se okupili, zajedno s kardinalom, pomoćnim biskupom i provincijalom, na zajedničkom susretu i objedu u Vrhbosanskoj bogosloviji. U popodnevnim satima kardinal je primio Ivu Tomaševića i s. Emanuela Škarica.

05. 04. - Danas je Veliki četvrtak. U popodnevnim satima je primio Niku Ikića i Matu Zovkića. Zatim je predvodio Misu Večere Gospodnje u 18 sati u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Nakon propovijedi uslijedio je obred pranja nogu kada je kardinal oprao noge dvanaestorici vjernika. Tako je po Kristovu primjeru dao znak da kršćani trebaju biti služitelji svojoj braći i sestrama. Ljubiti ljude znači prihvatiti ih, pomagati im i služiti im. Poslije mise Večere Gospodnje kardinal je sa svojim suradnicima upriličio večeru u Ordinarijatu, na kojoj su sudjelovali i dvanaestorica laika sarajevskih župa. Od svećenika koji žive izvan biskupijske kuće, bio je nazočan Pero Brkić i Niko Ikić.

06. 04. - Kardinal se uputio na klanjanje u sarajevsku katedralu, zajedno s tajnikom. Tu je proveo u molitvi sat vremena, između osam i devet sati ujutro. U 11 sati je dao izjavu za medije povodom nadolazećeg najvećeg kršćanskog blagdana - Uskrsa. U večernjim satima je, u katedrali, predvodio obrede Velikog petka.

07. 04. - Na Veliku subotu kardinal se ponovno uputio u sarajevsku katedralu, gdje je proveo sat vremena u molitvi i klanjanju. Iza toga, u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog okupili su se svećenici, redovnici i redovnice grada Sarajeva na čelu s pomoćnim biskupom vrhbosanskim Perom Sudarom i provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Mijom Džolanom, gdje su kardinalu čestitali Uskrs. U ime svih, čestitku je izrekao župnik katedralne župe Srca Isusova u Sarajevu vlč. Pavo Šekerija koji se oslonio na riječi proro-

ka Izaije: "Duh Gospodnji na meni je, blagovjesnikom siromasima posla me" (Iz 61,1). Kardinal je zahvalio svima za dolazak, želje i čestitke izražavajući radost što mogu susresti jedni druge u svetim danima. Kardinal je naglasio kako je najvažniji apostolat duhovnih zvanja po svjedočenju onog što jesmo. Zato je iskoristio ovaj Uskrs kao prigodu za poticaj da radosno živimo ono što jesmo. U ponoć je predvodio Misu vazmenog bdijenja. Kardinal je u svojoj propovijedi zaželio da uskrsna vatra, koja se blagoslivlja u uskrsnoj noći, istinski zapali uskrsnu svijeću vjere u nama svima kako bi svijetlili u tami i kako bi cijeli naš život bio uvjerljivo - aleluja.

08. 04. - Na sam blagdan Uskrsa, kardinal je predvodio sv. misno slavlje u katedrali. Na ručku su bili kardinalovi gosti, njegova sestra Jasna, zajedno sa kćerkama. Također je bio i prof. Milenko Bernadić, koji je bio na putu iz Španjolske za Mostar, te navratio kako bi pozdravio kardinala. U 16 sati posjetio je samostan Egipat i čestitao im Uskrs.

09. 04. - Kardinal i gospodin Nikolaj, pravoslavni mitropolit dabrobosanski, upriličili su zajedničko Uskrsno primanje u rezidenciji "Konak" u Sarajevu, u 18:30 sati.

10. 04. - Kardinal je primio gospodina Hermana Olthaara, predstavnika Siemens.

11. 04. - U jutarnjim satima sudjelovao je sjednici vezanoj uz bolnicu sv. Vinka. Na sjednici su, uz kardinala, sudjelovali i: Matija Šimić, Luka Kesedžić, dr. Dragan Schwarz, Hermann Olthaar, s Korona Cigić i s. Vitomira Biljaka. Poslije je primio Piera Luigia Cagliesi, zajedno s Hrvojem šunjićem. Poslije je predvodio, u bogoslovnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu, sprovednu Misu za pokojnog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije mons. Marka Kamenjaša uz koncelebraciju pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. dr. Pere Sudara i oko 70 svećenika te sudjelovao je pokojnikove rodbine, većeg broja redovnica i vjernika. U prigodnoj propovijedi kardinal je govorio o pokojnikovu životu i radu te njegovoj predanosti Crkvi i hrvatskome narodu. Na kraju Misnog slavlja od pokojnika se oprostio i predočio njegov kratki životopis personalni vikar Vrhbosanske

nadbiskupije Marijan Pejić. Oproštajni govor uputio je i Marijan Kopic, jedan od svećenika iz rodne pokojnikove župe Oštra Luka - Bok koji se prisjetio nekih od brojnih životnih zgoda mons. Kamenjaša. Nakon Mise zadušnice kardinal je predvodio sporovodne obrede na sarajevskom groblju Bare gdje je mons. Kamenjaš i sahranjen u svećeničku grobnicu. U popodnevnim satima, kardinal je primio prof. Franju Marića, zatim braću Iliju i Tadiju Ivoša. U večernjim satima, je bio domaćin banjolučkom biskupu Franji Komarici.

12. 04. - Danas je primio s. Koronu Cigić, zatim Maria Bernadića - svećenika na postdipolomskom studiju. U povodu desete obljetnice pastirskog pohoda Svetog Oca Ivana Pavla II. BiH i njegovu dolasku u Sarajevo, kardinal je predvodio svečano Misno slavlje u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. U koncelebraciji su sudjelovali i pomoćni vrhbosanski biskup Pero Sudar, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene Mijo Džolan, te brojni svećenici. U svojoj homiliji kardinal je istaknuo da je Papa tom prigodom hrabro i očinski poručio kako je Sarajevo grad raskrižja te da je mir moguć i da mir mora počivati na dijalogu, slušanju, poznavanju i poštivanju drugoga. Posebno je naglasio kako nas riječi ovog Velikog Pape hrabre govoreći nam da moramo dizati glas za obranu čovjeka i jednakih prava u ovoj zemlji. U organizaciji BK BiH i Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog istoga dana u 19.30 sati u dvorani Pavla VI. u zgradi Vrhbosanske katoličke bogoslovije u Sarajevu održana je svečana akademija na kojoj je sudjelovao kardinal i tijekom koje su izlaganja održali novinarka Edina Kamenica i generalni vikar Banjalučke biskupije mons. Anto Orlovac. Potom su prikazani krčki video-ulomci s nekim od najbitnijih trenutaka tijekom posjete pape Ivana Pavla II. Sarajevu. Video zapis su priredili prof. Marko Stanušić i mons. Ivo Tomašević. O baštini Sluge Božjega Ivana Pavla govorio je tajnik Apostolske nuncijature u BiH mons. Waldemar Stanislav Sommertag.

13. 04. - U podnevnim satima Kardinal je primio izaslanstvo Republike Makedonije,

koje su sačinjavali: Ljubiša Georgievski - predsjednik parlamenta, poslanici: Esad Rahić i Slobodan Najdovski, te veleposlanik Makedonije u BiH gospodin Mihajlo Srpkoski. U popodnevnim satima, kardinal je, zajedno sa suradnicima u Ordinarijatu, primio goste iz Klagenfurta na čelu s biskupom biskupije Gurk - Klagenfurt mons. dr. Aloisom Schwarzom, koji je došao sa šest suradnika. Po dolasku je upriličen jedan zajednički razgovor, gdje je kardinal izrazio zahvalnost za sve što je biskupija Gurk-Klagenfurt učinila za Vrhbosansku nadbiskupiju. Tijekom susreta biskup Schwarz je zahvalio kardinalu što u njegovoj biskupiji pastoralno djeluju dvojica vrhbosanskih svećenika, te što jedan bogoslov koji kao svećenički kandidat biskupije Gurk - Klagenfurt, studira na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji. Bilo je riječi i o pomoći koju je namijenjena za izgradnju Caritasova Dječjeg vrtića na Stupu, pučke kuhinje i drugih socijalnih projekata u sklopu te institucije. Gosti su se zanimali za postojanje laičkih katoličkih organizacija na području Vrhbosanske nadbiskupije. Kardinal i suradnici su upoznali biskupa Schwarza i suradnike da tečaj pripreme za brak vodi grupa laika na čelu sa svećenikom. Spomenut je i Caritasov projekt izobrazbe djelatnika za obiteljsko savjetovalište, a vrlo upečatljiv dojam ostavili su Katolički školski centri na području Vrhbosanske nadbiskupije koje vodi mons. dr. Pero Sudar, pomoćni vrhbosanski biskup.

14. 04. - Kardinal i pomoćni biskup, zajedno s biskupom Schwarzom i suradnicima susreli su se s načelnicima općina u kojima Hrvati čine većinski dio stanovništva te razgovarali o mogućim poslovnim planovima i perspektivama za budućnost. Bilo je riječi i o mogućnosti povezivanja, odnosno umrežavanja na području gospodarstva, kao i o mogućnosti doškoloavanja i usavršavanja potrebnog kadra na području Štajerske. U popodnevnim satima gosti iz Klagenfurta su posjetili crkvu i župni ured na Stupu, Dječji vrtić, samostan sestara karmelitanki i župu Pale.

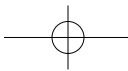
15. 04. - Kardinal Puljić i biskup Schwarz podijelili su sakrament potvrde krizmanicima u župi Busovača. Gosti iz Klagenfurta su

bili iznenađeni aktivnom zajednicom vjernika koji su sudjelovali na slavlje sv. mise i podjeli sakramenta sv. potvrde. Nakon zajedničkog objeda u župnom uredu, kardinal je ispratio goste u sarajevskoj zračnoj luci, odakle su poletjeli za Ljubljanu.

16. 04. - Kardinal je razgovarao sa Predragom Stojčevićem. Zatim je primio na razgovor studente Ajnu Hodžić i Jakuba Salkića, na temu: Ilustracija u postsocijalističkim zemljama. Nakon toga, susreo se s: p. Vinkom Maslačem. Poslije je primio sljedeće: Marijana Orkića, Luku Kesedžića, zatim Dubravka Turaliju.

17. 04. - U jutarnjim satima primio je Zdenka Spajića i Predraga Stojčevića. U 11 sati se susreo s Rolfom Lenkom - švicarskim veleposlanikom. Poslije je primio s. Emanuelu Škarica, zatim Šimu Maršića. Popodne se susreo s Marijanom Pejićem, zatim s Matom Aračićem.

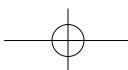
18. 04. - Danas je, u zgradi Vrhbosanske bogoslovije u Sarajevu, održan XIII. Sabor Prezbiterija Vrhbosanske nadbiskupije na kojem je, osim vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića i pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. dr. Pere Sudara, sudjelovalo oko 170 svećenika - biskupijskih i redovničkih - koji djeluju u vrhbosanskoj mjesnoj Crkvi. Obraćajući se okupljenim svećenicima kardinal je izrazio radost što se već trinaesti put okupljaju kao cjeloviti prezbiterij Vrhbosanske nadbiskupije na svoj godišnji susret. "Već smo ustalili praksu da dokumente Svete Stolice zajedno obrađujemo na ovakvim skupovima ili na dekanatskim koronama, te na taj način uprisutnjujemo poruku sveopće Crkve mjesnim Crkvama. Naš svećenički sabor događa se u ozračju obilježavanja 80. rođendana pape Benedikta XVI. i druge godišnjica njegova izbora na kormilo Petrove lađe. Ovih dana obilježavamo i desetu obljetnicu pastirskog pohoda pape, a sada već sluge Božjega Ivana Pavla II. Sarajevu i Bosni i Hercegovini. Neka sve ovo bude poticaj još većeg jedinstva sa Svetim Ocem, vjernosti u Crkvi i za Crkvu. Statistički gledano naša nadbiskupija ima trinaest dekanata sa 150 župa. Nisu to sve životne župe jer se u nekima od njih borimo kako bi očuvali ognjišta dok druge djeluju

prema ustaljenom životu i radu. Od predratnih 528 000 tisuća vjernika, na kraju 2005. godine bilo je 213 734 tisuće vjernika, a prema podacima koje su župnici poslali na koncu 2006. i početkom 2007. godine Vrhbosanska nadbiskupija broji 208 917 vjernika. Na području daytonske tvorevine Republike Srpske nalaze se 33 župe s ukupno 5 371 vjernika." Kardinal je potaknuo župnike da i dalje rade na uspostavljanju župnih pastoralnih vijeća i njihovom što boljem djelovanju. Pozvao je svećenike u pastoralu na još zauzetiji rad s ministrantima, iz kojih najčešće dolaze svećenička zvanja, te na pastoral mladih i obitelji. Na karitativnom planu kardinal posebno važnim smatra rad pučkih kuhinja i organiziranu skrb za stare i bolesne osobe, a naglasio je važnost školskog vjeronauka i župne kateheze.

19. 04. - Kardinal je sudjelovao na plenarnoj sjednici Međureligijskog vijeća Bosne i Hercegovine. Tu je izvršena analiza rada u godini predsjedanja mitropolita dabrobosanskog gospodina Nikolaja od travnja 2006. do travnja 2007. Uz kardinala, na sjednici su sudjelovali: mitropolit dabrobosanski Nikolaj Mrđa, reisu-l-ulema dr. Mustafa ef. Cerić, gospodin Jakob Finci kao predsjednik Jevrejskih zajednica u BiH, te episkop zvrničko-tuzlanski gospodin Vasilije koji će kroz slijedeću godinu predstavljati Srpsku pravoslavnu Crkvu u Vijeću. Gospođa Olja Jovanović, koja je po mandatu mitropolita Nikolaja kroz proteklu godinu vodila središnji ured Vijeća, iznijela je u svom izvještaju kako je održano pet plenarnih sjednica i devet sjednica Izvršnog odbora. Pokrenuta je inicijativa o praćenju kršenja vjerskih sloboda na razini države, zatim projekt o Pravilniku za vjerske usluge osobama u bolnicama i zatvorima na razini države. Ti projekti obuhvatili su pet okruglih stolova o primjeni Zakona o vjerama, seminare za studente teologije u Foči i Sarajevu, te seminare za mlade o opasnosti droga. Podnijela je i izvještaj o dotoku i trošenju financijskih sredstava. Članove Vijeća istoga dana primili su članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Nakon pozdrava s državne i vjerske strane, novi predsjedavajući Vijeća reis Cerić iznio je pregled

pitanja koja vjerski poglavari žele rješavati s državnim institucijama, svjesni da ih Predsjedništvo može samo poduprijeti a da je Vijeće ministara nadležno rješavati. Nadalje, vjerski poglavari i dalje mole da država preuzme uplaćivanje za mirovinsko i zdravstveno osiguranje svećenika i vjerskih službenika te da predstavnici Crkava i vjerskih zajednica budu saslušani prilikom donošenja državnog zakona o restituciji oduzete imovine koja bi trebala biti u naturi. Poglavari su izrazili žaljenje što prema sadašnjoj državnoj strukturi Crkve i vjerske zajednice s pravom spadaju pod Ministarstvo pravde, ali u tom ministarstvu nema ureda niti osobe kojoj bi se mogli kontinuirano obraćati. Predsjedavajući Predsjedništva gospodin Nebojša Radmanović najavio je da se zasada mogu obraćati protokolu Predsjedavajućeg ali da će o tome i drugim iznesenim pitanjima pobliže razgovarati u slijedećim susretima. Hrvatski član Predsjedništva istaknuo je kako će biti nemoguće vratiti svu oduzetu imovinu u naturi, ali i veoma skupo doznati novčanu protuvrijednost za imovinu koja je u međuvremenu uništena ili sada nepovrativa. Poglavari su na rastanku poklonili članovima Predsjedništva po dvije knjige koje je Vijeće izdalo u ovih deset godina svoga djelovanja. Po završetku sjednice MRV-a kardinal je, zajedno s desetoricom svećenika od kojih su osmorica iz Milana, posjetio memorijalni centar u Potočarima podignut u spomen žrtvama u proteklom domovinskom ratu. Tom prigodom je slavio i svetu misu u Srebrenici, u kapelici koja je izgrađena na temeljima prvog franjevačkog samostana u BiH po kome je provincija bosanskih franjevaca i dobila ime Bosna Srebrena. Kardinala i svećenike dočekaao je fra Martin Antunović, upravitelj filijale u Srebrenici. Kardinal je, odlučio posjetiti Potočare i Srebrenicu u želji da svrati pozornost na težinu ratnih stradanja i patnje naroda u proteklom ratu koji nije štedio ni ono najvrednije, a to su ljudski životi. Gosti svećenici su došli u organizaciji gosp. Adelija Bergamaschija, velikog dobročinitelja koji je puno pomagao u raznim mjestima u Bosni i Hercegovini. Bili su iznenađeni vidjevši više od 2.500 tisuće

grobova, kao i preko 8.000 imena ispisanih po kamenim pločama. U popodnevnim satima primio je urednika lista Harahvati i dao intervju. U večernjim satima, po povratku iz Srebrenice kardinal je ugostio četvoricu liječnika iz Zagreba, koji su došli na čelu s dr. Draganom Schwarzom. Ostali su i sutradan, te su razgovarali o bolnici sv. Vinka Paulskog u Sarajevu.

21. 04. - Danas je zajednica sestara Služavki Maloga Isusa proslavila stotu obljetnicu dolaska sestara u Vitez. Svečanu misu zahvalnicu u župnoj crkvi sv. Juraja mučenika u Vitezu predvodio je nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, uz koncelebraciju tridesetak svećenika i sudjelovanje velikog broja sestara Služavki i drugih redovnica i vjernika među kojima su bili brojni prijatelji Malog Isusa. Na početku Misnog slavija riječi čestitke za stotu obljetnicu i zahvale svima nazočnima uputila je časna majka družbe sestara Služavki Malog Isusa s. Maria Ana Kustura i župnik fra Zoran Livančić. U prigodnoj propovijedi kardinal je podsjetio na trenutke kada je prvi vrhbosanski nadbiskup dr. Josip Stadler, utemeljitelj družbu sestara Služavki Malog Isusa na Veliki Petak, 25. ožujka 1907. Tada je potpisao ugovor o kupnji kuće i imanja Valentina Mennera, u Han Kumpaniji kod Viteza i imanje od Blaža Lahovskoga i tamo poslao sestre Služavke da se brinu za sirotinju. Podsjetio je da su sestre obrađivale zemlju, a s tog imanja izdržavana su sirotišta u Sarajevu. Kardinal je kazao da je obrađena zemlja blagoslov a neobrađena pustoš, te da je jednako tako i s čovjekovom dušom. Potom se osvrnuo na djelovanje sestara i prijatelja malog Isusa koji se nadahnjuju na duhovnosti sluge Božjega Josipa Stadlera, te nastoje služiti Isusu pomažući malenima. Istaknuo je kako je Isus postao malen da ga se čovjek ne bi bojao te da mali Isus čovjeka poziva na bezazlenost i slobodu od zla i grijeha. Čestitao je zajednici sestara Služavki, te njih i sve nazočne potaknuo da budu zahvaćeni Božjom ljubavlju koja je spremna služiti malenima. U popodnevnim satima upriličena je prigodna akademija na početku koje se nazočnima obratila provincijalna glavarica sestara Služavki Malog Isusa Sarajevske provincije Bezgrje-

šnog začeca Blažene Djevice Marije s. Marina Piljić.

22. 04. - Kardinal je prijepodne podijelio svetu krizmu u župi Globalarice, a popodne u župi Zavidovići.

23. 04. - Kardinal je predvodio svetu misu u župi Derventa, koja je danas proslavila svoga zaštitnika sv. Juraja. Uz kardinala, na sve-toj misi su sudjelovali svećenici ovog dekanata, kao i svećenici rodnom iz ove župe. Nakon svete mise je bio upriličen zajednički ručak, za vrijeme kojeg su folklorne skupine iz Bosne i iz Slavonije izvele prigodan program. Iz Dervente se kardinal uputio u Komušinu na sastanak povodom susreta hrvatske katoličke mladeži. Na putu od Dervente do Komušine, pridružio mu se Bruno Paurević - konzul u Banjaluci. Na sastanku u Komušini, sudjelovali su sljedeći članovi organizacionog odbora za susret hrv. kat. mladeži: kardinal, biskup Franjo Komarica, Ivica Božinović, Luka Kesedžić, Šimo Maršić, Anto Ćosić - stariji, Ivan Bošnjak, Zlatko Ivkić i Ilija Piličić.

24. 04. - Kardinal je ujutro primio Zdenka Spajića. Zatim je primio gospodina Jerku Ivankovića - Lijanovića. Gosp. Ivanković - Lijanović je upoznao kardinala s programskom deklaracijom i statutom stranke Radom za boljitak, te s programskim načelima slobode i odgovornosti stranke. Upoznao je kardinala i o statističkim podacima članova i o izbornim rezultatima. Posebno su se osvrnuli na trenutnu političku situaciju i posebne poteškoće za jednaka prava hrvatskog naroda u odnosu na druga dva konstitutivna naroda u BiH, posebno po pitanju povratka izbjeglica na svim prostorima ove zemlje. Sljedeća tema o kojoj su razgovarali, bila je o ustavnim promjenama. Kardinal je upoznao gosp. Lijanovića s prijedlogom biskupa BK BiH, te očekivanju da stranke predlože takve promjene gdje će se istinski moći govoriti o jednakim pravima svakog čovjeka i svih naroda u BiH. Također, razgovarali su o odnosu Bosne i Hercegovine i Hrvatske, posebno kada su u pitanju izbori predstavnika hrvatskog naroda iz BiH u Hrvatski sabor. Gosp. Ivanković - Lijanović je kardinalu prenio prijedlog o nezavisnim kandidatima koji će se kandidirati za Hrvatski sabor. Rečeno

je da su razgovori potrebni kako bi se postiglo veće razumijevanje i davanje podrške opstanku hrvatskog naroda na svim prostorima i ostvarivanju jednakih prava hrvatskog naroda u BiH. Popodne je kardinal primio Jozu Tomića, zatim Marinka Mrkonjića.

25. 04. - Danas se susreo s djelatnicima Karitasa iz Frankfurta. Zatim je sudjelovao na sjednici ekonomskog vijeća, a navečer je čestitao imendan Marku Stanušiću.

26. 04. - Primio je fra Ivu Markovića, a popodne je sudjelovao na 6. sjednici Ordinarijata.

27. 04. - Kardinala su posjetili djelatnici Karitasa HBK, Batarelo i Borko. Zatim je održana tiskovna konferencija o Susretu hrvatske katoličke mladeži u Bosni Hercegovini, koji će se održati 26. i 27. svibnja u Gospinom svetištu Komušina - Kondžilo. Uz kardinala, na konferenciji su još sudjelovali Ivo Tomašević, generalni tajnik BK BiH, i vlč. dr. Šimo Maršić, povjerenik za mlade Vrhbosanske nadbiskupije i voditelj ureda za mlade BK BiH. Kardinal je na početku podsjetio kako Vrhbosanska nadbiskupija već tradicionalno organizira susret mladih u Gospinom svetištu Komušina - Kondžilo. Istaknuo je da su biskupi BK BiH prihvatili prijedlog voditelja ureda za mlade BK BiH, te odlučili da se Susret hrvatske katoličke mladeži po prvi put održi u Bosni i Hercegovini i to u Gospinu svetištu Komušina - Kondžilo kod Teslića, 26. i 27. svibnja 2007. Popodne se kardinal susreo s Bosiljkom Raićem i djelatnicima Karitasa HBK i Karitasa BKBiH. Poslije je primio Marijana Pejića, zatim Josipa Baotića.

28. 04. - Danas je održano deseto ministrantsko zborovanje Vrhbosanske nadbiskupije. Okupilo se oko tisuću ministranata iz svih dijelova dijeceze. Moto susreta bio je: "Ministrant u Crkvi" i tekst iz Djela Apostolskih: "Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, u lomljenju kruha i molitvama" (2,42). Zaustavljen je promet kako bi duga kolona ministranata, u kojoj je bilo i tridesetak svećenika zajedno s kardinalom, prošla od zgrade Vrhbosanske bogoslovije do katedrale Srca Isusova. Svečano Misno slavlje u katedrali predvodio je kardinal Puljić. Govoreći o ulozi ministranata u liturgiji kardi-

nal je pozvao ministrante da se sprijatelje s Isusom jer jedino On vodi k pravoj sreći. Kardinal je pozvao ministrante da slijede Isusa noseći križ i donoseći drugima poruku da Isus ljubi čovjeka i da je Spasitelj svijeta koji jedini može usrećiti čovjeka. Misno slavlje svojim pjevanjem i sviranjem uvećao je bogoslovski vokalno-instrumentalni sastav "Emanuel". Nakon Misnog slavlja održano je u KŠC "Sv. Josip" na Banjskom Brijegu sportsko natjecanje u nogometu i stolnom tenisu te vjeronaučnom kvizu. Po završetku susreta, kardinal je podijelio prigodne nagrade za najbolje sudionike. U večernjim satima kardinal se uputio ponovno u katedralu, gdje se susreo s vjernicima iz porečko-pulske biskupije, koji su se željeli susresti s kardinalom. Nakon kardinalovih riječi i pozdrava dobrodošlice, Mato Zovkić im je ukratko predstavio povijest sarajevske katedrale. U 18 sati je pohodio samostan Karmel na Stupu.

29. 04. - Kardinal se u jutarnjim satima uputio u ramski kraj. Prije podne je pod svetom misom podijelio sakrament sv. Potvrde u župi Rumboci, a popodne u župi Rama - Ščit.

30. 04. - Kardinal je u 10,00 sati otvorio web stranicu Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine. Adresa web stranice glasi: www.missio.ba. Web stranicu Nacionalne uprave PMD BiH pripremili su djelatnici Katoličke tiskovne agencije Biskupske konferencije BiH gosp. Davor Herceg i gosp. Dražen Oberan. Nacionalni ravnatelj PMD BiH vlč. Tomo Knežević pripremio je sve potrebne materijale koji se nalaze na usluzi prijateljima misija kako u BiH tako i dalje. Danas je sudjelovao na sednici Nadzornog vijeća Karitasa VN.

01. 05. - Danas se kardinal, u pratnji đakona Maria Ćosića, uputio na hodočašće u marijansko svetište u Olovu. Na tradicionalnom svečanom otvaranju svibanjke pobožnosti u marijanskom svetištu u Olovu okupilo se oko četiri tisuće vjernika koji su došli iz raznih krajeva Bosne i Hercegovine, a bilo je i onih koji su pristigli iz Hrvatske. Među vjernicima bio je i veleposlanik R. Hrvatske u BiH dr. Josip Vrbošćić. Mnogi su došli

organizirano autobusima, a veliki broj osobnim autima dok su neki došli i pješice poput grupe od četrdesetak hodočasnika iz Sarajeva među kojima su bili svećenici, redovnici, časne sestre, bogoslovi i grupa mladih vjernika. Svečano Misno slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić uz koncelerbraciju pedesetak svećenika među kojima je bio i franjevački provincijal fra Mijo Džolan. Prije Mise vjernici su imali prigodu za ispovijed, a prema riječima čuvara svetišta fra Gabrijela Tomića podijeljeno je 1.750 pričesti. U prigodnoj propovijedi kardinal je podsjetio kako se po jedanesti put okupljaju u Olovu na prvi dan svibnja kako bi molili Gospin zagovor na početku njezina mjeseca svibnja i kako bi od nje učili prepoznati i izvršiti volju Božju i imati otvoreno srce da se čuje Božja riječ.

02. 05. - Primio je Marka Stanušića. Popodne se susreo s Tomom Kneževićem.

03. 05. - Primio je Zdenka Spajića, zatim Miroslava Čavara, te Waldermara Sommertaga - tajnika nuncijature. Popodne je kardinal sudjelovao na sjednici Ordinarijata. Iza sjednice se susreo s Lukom Kesedžićem, zatim s Marijanom Pejićem.

04. 05. - Kardinal je, zajedno s ekonomom nadbiskupije, primio gospodina Edina Mušića - federalnog ministra za izbjegle i raseljene, koji je na susret s kardinalom došao zajedno sa svojim zamjenikom gosp. Zdravkom Beljom. Gospodin Mušić je upoznao kardinala o djelatnosti ovog Ministarstva za izbjegle i raseljene osobe. Kardinal je izrazio svoju zahvalnost ministru i njegovu zamjeniku, kao i svim djelatnicima ovog ministarstva za sve što su učinili i ono što čine.

Tijekom razgovora dotakli su pitanja vezana uz povratak izbjeglih i prognanih, te o obnovi i pomoći crkvama i vjerskim zajednicama u procesu povratka. Razgovarali su i o konkretnim tekućim problemima, kao što je zaštita crkvene imovine. Težište u ovom susretu stavili su na povratak izbjeglih u RS. Isto tako, razgovarali su i o mogućnosti pomoći svećeniku u Goraždu kome je potrebna jedna montažna kućica. Popodne se kardinal susreo sa s. Koronom Cigić i s. Vitomir Biljaka.

05. 05. - Kardinal se, u jutarnjim satima, upu-

tio u župu Gračac, gdje je pod svetom misom podijelio sakrament sv. Krizme. Nakon objeda, uputio se u Knin gdje je vjenčao jedan mladi bračni par: Maria i Anu - Mariju Puljić. Odatle se, zajedno s njima uputio u Drniš gdje se pridružio njihovom obiteljskom stolu. Nakon večere, kardinal se po nevremenu vratio na konak u župni ured u Prozoru.

06. 05. - Kardinal je, prijepodne, podijelio sakrament sv. Krizme u župi Prozor, a popodne u župi Uzdol. Navečer se ponovno vratio u župni ured u Prozoru, gdje je prenoćio.

07. 05. - U jutarnjim satima se uputio u Split na proslavu sv. Dujma, zaštitnika grada Splita i patron splitske nadbiskupije. Sudjelovao je u svečanoj procesiji koja je od crkve sv. Dujma krenula na splitsku rivu gdje je i slavljena sveta misa koju je predvodio mons. Nikola Eterović. Uz domaćeg nadbiskupa Marina Barišića sudjelovali su: Ivan Prenča, Ante Ivas, Želimir Puljić, Franjo Komarica, Slobodan Štambuk, te Martin Antunović. Od svećenika vrhbosanske nadbiskupije sudjelovao je Ivan Ravlić - župnik u Novom Sarajevu. Nakon svete mise kardinal se zaputio za Sarajevo, gdje je stigao u večernjim satima.

08. 05. - Susreo se sa Zdenkom Spajićem. Poslije je imao sastanak s nadzornim odborom Karitasa vrhbosanske nadbiskupije, sudjelovali su: Fabijan Stanušić, Luka Kesedžić i Pero Brkić, a Marijan Pejić se ispričao na odsutnosti. Poslije je uslijedio susret s Perom Brkićem i Krešimirom Zubakom. Nakon ovog sastanka razgovarao je s dr. Rankom Kulić (dr. elektro-tehn. nauka). U večernjim satima sudjelovao je na svečanoj skupštini Kantona koja je održana u Kazalištu.

09. 05. - U jutarnjim satima kardinal se uputio u Žepče, gdje je održana sjednica Organizacijskog odbora za prvi Susret hrvatske katoličke mladeži koji će se održati 26. i 27. svibnja u Gospinom svetištu Komušina - Konđilo kod Teslića pod motom Isusovih riječi: "Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge" (Iv 13,34). Kardinal je u svom pozdravu istaknuo da je to četvrta sjednica na kojoj će biti dane završne smjernice za organizaciju Susreta mladih. Pre-

dsjednik Vijeća za laike BK BiH mons. dr. Franjo Komarica je zahvalio svim članovima Odbora i svima koji pomažu na pripremi Susreta. Popodne se vratio u Sarajevo i susreo se sa Zdenkom Spajićem. U 18 sati je predvodio svetu misu u katedrali za goste - vjernike iz Križevaca koji su došli u posjet Sarajevu predvođeni župnikom Krešimirom Žinićem. U večernjim satima susreo se s provincijalom družbe Isusove o. Ivanom Koprekom.

10. 05. - Uputio se u Limburg, u pratnji Pere Brkića.

11. 05. - Vratio se iz Limburga.

12. 05. - U prijepodnevnim satima se uputio u Bisticu kod Uskoplja, gdje je pod svetom misom podijelio sakrament svete potvrde. Popodne je podijelio sakrament sv. Krizme u župi Bugojno. Odatle se uputio na konak u Doboj.

13. 05. - Prijepodne je podijelio sakrament svete potvrde krizmanicima u župi Doboj, a popodne u župi Ularice. Iz Ularice se kardinal uputio u Lištane kod livna, gdje je predvodio duhovne vježbe maturantima.

14. - 15. 05. - U duhovno - pastoralnom centru sv. Josip u Lištanima, kardinal je predvodio duhovne vježbe maturantima Nadbiskupskog đlačkog sjemeništa iz Travnika. Kardinal je, unatoč brojnim obvezama, uspio odvojiti nekoliko dana kako bi ovim mladim ljudima pomogao razmišljati o svećeničkom pozivu. Ove duhovne vježbe, kako reče kardinal, nisu zato da bi se nekoga nagovorilo da postane svećenik, nego da bi se ove mlade ljude potaklo da razmišljaju o svom svećeničkom i životnom opredjeljenju.

15. 05. - U popodnevnim satima kardinal se uputio u Omiš, povodom sv. Ivana Nepomuka - zaštitnika grada Omiša. Tamo ga je dočekaio omiški župnik don Ljubo Bodožić, te su se uputili u župnu crkvu na koncert povodom Dana grada.

16. 06. - Kardinal je posjetio samostan sestara Služavki malog Isusa u Omišu, koje drže dječji vrtić kao i ustanovu za hendikepirane osobe. Zatim je predvodio svečanu procesiju i svetu misu povodom sv. Ivana Nepomuka zaštitnika grada Omiša. Popodne se iz Omiša uputio za Bürgerland u Austriji. U Niki-

tschu nas je dočekaio župnik vlč. Marko Jukić - svećenik naše nadbiskupije koji je do pred rat bio župnik u Bijeljini.

17. 05. - U prijepodnevnim satima, kardinal je podijelio sakrament sv. Krizme u Nikitschu. Popodne je predvodio svečanu Večernju molitvu s klanjanjem pred Presvetim u filijalnoj crkvi. Poslije toga se uputio za Sarajevo. Na putu do Sarajeva, zaustavio se u Zagrebu kod gospodina Darinka Bage - direktora Končara. Odatle je nastavio put za Sarajevo, gdje je stigao u rane jutarnje sate.

18. 05. - Susreo se s Perom Pranjićem, marcelom Babićem, Ivom Tomaševićem i Mariom Ćosićem. U 18 sati je imao susret s prijateljima i sudionicima međunarodne konferencije u organizaciji HKD Napredak, na temu: Socijalni dijalog i integracija Europe - Novi pristupi socijalnim pitanjima u Bosni i Hercegovini. Zajedno s predsjednikom Napretka Franjom Topićem i tajnikom Vanjom Gavranom, došli su i predstavnici: Movimento Christiano Lavoratori, Das Europäische Zentrum für Arbeitnehmerfragen, Fondazione Europea Popolare i predstavnici zaklade Konrad - Adeenauer iz Sarajeva. Poslije je primio jednu grupu svećenika iz Francuske.

19. 05. - Kardinal je u pratnji Šime Maršića otputovao za Münster. Tog je dana u punoj dvorani župe sv. Josipa u Hertenu održao prigodno predavanje za Hrvate i Nijemce na njemačkom jeziku pod naslovom: "Pitanje mira, dijaloga i suživota u Bosni i Hercegovini". Sve je na početku pozdravio njemački domaći župnik Gerhard Sievers. Govoreći o preprekama kulturi dijaloga u Bosni i Hercegovini, kardinal je kazao kako kultura dijaloga u BiH nije dosegla željenu razinu. Zaključio je kako istina zahtijeva nijansirano diferenciranje. Nakon predavanja, u večernjim satima, predvodio svečano euharistijsko slavlje na hrvatskom i njemačkom jeziku u punoj crkvi sv. Josipa u Hertenu u sklopu proslave 40. obljetnice HKM Münster za taj dio misije. Na misi je bio i regionalni dekan Heinrich Westhoff. Na sv. misi je sudjelovalo više hrvatskih vjernica u narodnim nošnjama iz Kraljeve Sutjeske, koje su kardinalu predale ručno vezeni križ.

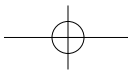

20. 05. - Svečano misno slavlje u povodu 40. obljetnice postojanja Hrvatske katoličke misije Münster predvodio je u crkvi Srca Isusova u Münsteru vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, u zajedništvu s pomoćnim biskupom Münstera predsjednikom Komisije za migraciju Njemačke biskupske konferencije mons. Josefom Vossom, ravnateljem centra Vrhbosanske nadbiskupije za pastoral mladih "Ivan Pavao II." dr. Šimom Maršićem i voditeljem HKM Münster dr. fra Lukom Markovićem. Misnom slavlju nazočila je i gradonačelnica Münstera Karin Reismann, vicekonzul Generalnog konzulata RH u Düsseldorfu Ivan Sablić i referentica za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Münster Eva-Maria Lux. Sve je na početku pozdravio o. Marković, a potom i mons. Voss koji je čestitao 40. obljetnicu misije. Kardinal je u propovijedi kazao kako su mnogi Hrvati otišli u svijet mislju da će to trajati privremeno.

21. 05. - Kardinal je u pratnji vlč. Šime Maršića posjetio Nadbiskupijski centar za mlade u Hardehausenu. Vlč. Meinolf Wacker, ravnatelj Centra, je sa svojim suradnicima i mladima iz Nadbiskupije izrazio dobrodošlicu kardinalu, te ga kroz razgovor upoznao sa poviješću zauzetosti Centra za konkretnu pomoć u obnovi Vrhbosanske Nadbiskupije te posebno gradnje mostova između mladih dvije zemlje. Grupa mladih iz Centra u Hardehausenu prvi puta je došla na ljetni kamp pomoći u obnovi razrušenih domova u ljeto 1996. godine u Vidovice. Od ljeta 2000. godine ljetni kampovi su se preselili u Sarajevo gdje su mladi iz Njemačke i Vrhbosanske nadbiskupije nastavili u zajedništvu vjere, živeći svakodnevno moto iz Evanđelja, sudjelovali u različitim radionicama te konkretno pomagali u obnovi domova i stanova. Nadbiskupijski centar za mlade u Hardehausenu posebno prati i potpomaže nastajanje Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II u Sarajevu, a na samom susretu s kardinalom bio je prisutan i gosp. Cristof Selter, arhitekt, koji je napravio idejni projekt Centra u Sarajevu. Kardinal je zahvalio na pomoći i izrazio nadu u nastavak dobre suradnje između dva Centra na obostrano obogaćenje u pastoralu mladih.

Tijekom dana, kardinal se susreo i sa Mons. Heinz-Josef Beckerom, nadbiskupom u Paderbornu. Nadbiskup Becker se interesirao o društveno-ekonomskoj situaciji, te o mogućnostima i problemima u pastoralu mladih u Bosni i Hercegovini. U večernjim satima vratili su se za Sarajevo.

22. 05. - U prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog održana je tiskovna konferencija na kojoj je o Susretu hrvatske katoličke mladeži u Bosni Hercegovini, koji će se održati 26. i 27. svibnja u Gospinom svetištu Komušina - Kondžilo, govorio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić - predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Na konferenciji su još sudjelovali mons. Ivo Tomašević, generalni tajnik BK BiH, i vlč. dr. Šimo Maršić, povjerenik za mlade Vrhbosanske nadbiskupije i voditelj ureda za mlade BK BiH. Kardinal Puljić je istaknuo kako Vrhbosanska nadbiskupija već 36. godina organizira susret mladih u Gospinom svetištu Kondžilo-Komušina, te da će se ove godine toga dana po prvi put održati Susret hrvatske mladeži na teritoriju BiH na kojem će sudjelovati mladi iz BiH i Hrvatske i drugih zemalja, a koji se do sada održavao u Hrvatskoj svake druge godine. Nadalje, u svome obraćanju kardinal je napomenuo da cilj ovoga susreta jest pokazati povjerenje Crkve prema mladima te osnažiti zajedništvo mladih na razini Bosne i Hercegovine, ali i na razini hrvatskoga naroda kao i produbiti ljubav prema Isusu Kristu. Poslije razgovora s predstavnicima medija kardinal je posjetio Centar za djecu s posebnim potrebama. Ovaj susret upriličio je Mario Udovičić - vjeroučitelj u ovom Centru za slabovidnu djecu. Tom prigodom kardinal se osobno susreo s djecom i razgovarao. Zajedno s ravnateljem ove ustanove obišao je i njihovu tiskaru u kojoj izrađuju knjige na Braylovom pismu. Za poklon je dobio Bibliju koju su oni sami tiskali, kao i jedan štap kojim se služe osobe sa slabijim vidom. Poslije je upriličen jedan susret sa svim članovima i profesorima ovog Zavoda. Po povratku, kardinal se susreo s p. Vinkom Maslačem, zatim Marinom Mrkonjićem. Primio je i Fabijana Stanušića i Luku Kesedžića. Nakon toga se sus-

reo s Perom Brkićem.

23. 05. - Kardinal se uputio za Milano. Navečer je imao predavanje u župi Pertuselo. Prenoćio je u Caroni.

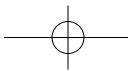
24. 05. - U zavodu Ballerini, u Seregnu, je imao predavanje i slavio svetu misu na talijanskom jeziku. Navečer je kardinal ponovno održao predavanje u jednoj župi.

25. 05. - Vratio se u Sarajevo.

26. 05. - Kardinal se u jutarnjim satima uputio u Komušinu kod Teslića, gdje se u Gospinom svetištu okupilo više od 7000 mladih. To je prvi susret hrvatske katoličke mladeži u Bosni i Hercegovini. Mladi se se okupili iz (nad)biskupija u Hrvatskoj (Zagrebačke, Splitsko-makarske, akovačke i srijemske, Požeške, Zadarske, Šibenske, Dubrovačke i Krčke), te iz svih krajeva u Bosni i Hercegovini iz biskupija Banjalučke, Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske a najviše iz Vrhbosanske nadbiskupije. Pridružili su im se mladi iz Njemačke, Austrije, Slovenije i Italije. Na cesti koja vodi do svetišta mladi animatori su svim sudinocima dijelili vodiče, prigodne šalove s likom Gospe komušanske i znakom, te pojednostavljenim motom susreta: Ljubav je zakon. Sedamdesetak svećenika bili su na raspolaganju mladima za sakrament pomirenja na koji ih je pripremio mons. Ivica Božinović. Nakon ispovijedi duga kolona mladih hodočasnika krenula je ispred župne crkve Uznesenja Marijina prema četiri kilometra udaljenom brdu Kondžilu a mladi u narodnim nošnjama iz raznih biskupija izmjenjivali su se noseći čudotvornu sliku Gospe komušanske i križ mladih koji je darovao papa Ivan Pavao II. mladima prigodom svog pastiskog pohoda Banjoj Luci. Cijeli put je bio ozvučen pa su svi hodočasnici zajedno pjevali Gospine pjesme i molili krunicu na razne nakane, a animatori su bili vrhbosanski i franjevački bogoslovi iz Sarajeva. Svečano Misno slavlje pored Gospine kapelice na brdu Kondžilu predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić - predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, uz suslavlje banjalučkog biskupa mons. dr. Franje Komarice i pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. dr. Pere Sudara i seda-

mdesetak svećenika među kojima su bili franjevački provincijal Bosne Srebrene fra Mijo Džolan i otpravnik poslova Apostolske nuncijature u BiH mons. Waldemar Stanislav Sommertag. Prije Misnog slavlja tisuće mladih sudionika euharistije pozdravio je biskup Komarica kao biskup koji je nadležan za mlade BK BiH. U prigodnoj propovijedi kardinal se oslonio na moto susreta iz Ivanova evanđelja: "Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge" (Iv 13,34). Molitvu vjernika su molili mladi iz raznih biskupija BiH i Hrvatske i na oltar donijeli darove: krunicu, križ, zemlju, klasje, laću, vino i svjetiljku. Hodočasnici su se u procesiji i molitvi na čelu sa svojim biskupima vratili se do župne crkve gdje je upriličen duhovno-zabavni program na kojem je nastupilo više vokalno-instrumentalnih sastava i plesnih skupina. Kardinal je dodijelio prigodne nagrade za najbolje literarne radove na moto Susreta mladih, a prvu nagradu je dobio Hrvoje Prlić iz župe Savski Nart Zagrebačke nadbiskupije, dok su drugu i treću nagradu primili Josip Jozić iz župe Oštra Luka- Bok i Dragana Markanović iz žepačkog kraja iz Vrhbosanske nadbiskupije. Nakon završenog programa oko 1500 mladih je udomljeno u župama usorskog i žepačkog, te dijelom doborskog dekanata gdje će ih dočekati obitelji mladi iz tih župa te ih primiti u svoje domove. U nedjelju, na svetkovinu Duhova sudjelovat će u tim župama na Misnim slavljinama.

27. 05. - U sarajevskoj katedrali Srca Isusova svečano je obilježena svetkovina Duhova. Središnje Misno slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić, uz koncelebraciju petnaestak svećenika. Na početku Mise u ime župnika i krizmanika iz četiri sarajevske župe: sv. Josipa (Marijin Dvor), sv. Ignacija Lojolskog (Grbavica), Presvetog Trojstva (Novo Sarajevo) i Presvetog Srca Isusova (katedrala) pozdrav je uputio katedralni župnik vlč. Pavo Šekerija i jedna krizmanica odjevena u bijelu haljinu. Obraćajući se krizmanicima, roditeljima i kumovima kardinal je kazao da Duh Sveti budi i snaži čovjekovo povjerenje u Boga koje se može usporediti s povjerenjem malenog djeteta prema ocu i majci. Po-

zvaio je krizmanike da budu Kristove svjedoci, napomenuvši da upravo primanjem sakramenta potvrde, započinje njihov istinski životni ispit opredjeljenja za Krista. U popodnevnom satima kardinal je predvodio misno slavlje u župi Stup, gdje je podijelio sakrament sv. krizme krizmanicima iz župa: sv. Luke Evanđeliste (Novi Grad), Uznesenja BDM (Stup), sv. Franje Asiškog (Dobrinja) i sv. Ivana Krstitelja (Tarčin).

28. 05. - Primio je bogoslova Davora Topića, zatim Peru Jukića, a poslije provincijala Miju Džolana. U večernjim satima je predvodio sveto misno slavlje u katedrali Srca Isusova u Sarajevu, gdje je pod svetom misom podijelio službe bogoslovima. Pod svetom misom je pjevao bogoslovski zbor.

29. 05. - Kardinal je primio gospodina Radončića, zatim predstavnike Odbojkaškog kluba Napredak iz Odžaka, ovogodišnje prvake BiH. Uz njih u izaslanstvu su bili predsjednik vlade Posavske županije Mijo Matanović, gradonačelnik Odžaka Luka Jurić, odžački župnik vlč. Ivo Balukčić, predstavnici ženske Napretkove odbojkaške momčadi te nekolicina istaknutih osoba iz društvenog života općine. Kardinal je čestitao odbojkašima Napretka na osvojenoj tituli istaknuvši da je i to znak da se Posavina budi, da se budi i jačaju nada i život u tom dijelu BiH koji je proživio teška ratna razaranja. Izrazio je nadu da će se taj sportski uspjeh preliti i u ostala područja života. Vidljivi su pomaci na prostoru Posavske županije u povratku, gospodarstvu i sportu, čulo se tijekom razgovora u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu. Na susretu se govorilo o posjetu odbojkaša Napretka i predstavnika odžačke općine Vatikanu i sudjelovanju na jednoj od lipanjskih općih audijencija srijedom kod Svetog Oca. Gosti su izrazili želju da im se tom prigodom pridruži i kardinal, što je on i prihvatio. Kao zanimljivost, predstavnici kluba su istaknuli kako u njemu uz Hrvate nastupaju i sportaši srpske i bošnjačke nacionalnosti, ali su svi izrazili zadovoljstvo mogućnošću prisustva općoj audijenciji s Papom. Kao posebno vrijedan dar gosti su kardinalu darovali jednu šampionsku medalju. Tijekom dana kardinal se susreo s rektorom Nikom Ikićem.

30. 05. - U prijepodnevnom satima kardinal se susreo s Matom Mikičićem - župnikom na Ceru, zatim sa Zdenkom Spajićem. Poslije toga se susreo s Karitasovcima koji su došli predvođeni mons. Bosiljkom Raićem. U popodnevnom satima kardinala je posjetilo četrdeset osoba Međureligijskog vijeća iz njemačkog grada Penzberga, 50 km udaljenog od Münchena. Oni su se ukratko predstavili i zamolili kardinala da im ukratko progovori o međureligijskom dijalogu u Bosni i Hercegovini. Kardinal ih je pozdravio, te im izrazio svoju dobrodošlicu u grad Sarajevo, koji je zapravo europski Jeruzalem, u kojem žive različite vjere i zajednički dijele suživot u istom gradu. Kardinal je naglasio kako dijalog nema alternative. Dijalog ili postoji ili postoji druga stvarnost koja se u proteklom vremenu manifestirala kao krvavi rat. Unatoč ratu i teškim stradanjima, kao i mnogim drugim problemima i poteškoćama, dijalog među vjerskim liderima u BiH je uvijek postojao. Bilo je više ili manje razumijevanja ili nerazumijevanja, ali dijalog nije prestao ni u jednom momentu. Kardinal je naglasio veliki problem koji posljednjih godina postaje sve vidljivijim, a to je pitanje jednakopravnosti svih u ovoj zemlji, prepolovljenost hrvatskog katoličkog življa u odnosu na prijeratno stanje. Posljedice rata, kao i nepravdnog Daytonskog sporazuma, i dan danas žive. Najveći problem BiH je u tome što ne postoji normalno ustrojena država. Ovo je jedna zemlja, s dva entiteta, tri naroda, četiri vjere i puno problema. Gosti su imali mogućnost kardinalu postaviti nekoliko pitanja. Jedno od njih je bilo i pitanje o tome što je aktualna tema MRV-a u BiH? Kardinal je odgovorio kako su to ljudska prava i pitanje restitucije. Gosti su kardinalu postavili još nekoliko pitanja vezanih uz vjeronauk u školama, uz rad s mladima, naravno i uz temu o restituciji postavljajući pitanje tko je dužan Crkvi i drugim vjerskim zajednicama vratiti oduzetu imovinu? Danas je kardinal primio na razgovor župnika iz Vukanovića - Viktora Šošića. Posjetio ga je župnik Zovko iz Jablanice, kome je kardinal poklonio kip sv. Josipa.

31. 05. - Danas je Dan škole Katoličkog škol-

skog centra u Zenici. Sv. misu u crkvi sv. Ilije predvodio je kardinal, uz koncelebraciju svećenika - ravnatelja i sudjelovanje djelatnika KŠC-ova, roditelja i djece. Poslije svete mise u dvorani KŠC-a predviđen je obilat i bogat program koji su izveli učenici KŠC-a, uvježbani od strane profesora. Glavni naglasak je stavljen na knjigu. Popodne se kardinal vratio u Sarajevo, gdje je sudjelovao na sjednici Ordinarijata. Budući da je generacija svećenika rečenih 1982. danas na zadnjem danu duhvnih vježbi, došli su u Sarajevo gdje su im se pridružila i franjevačka redovnička subraća, koji su mogli doći, te su pod predsjedanjem kardinala Vinka Puljića slavili svetu misu u sarajevskoj katedrali. Misu su prikazali za pokojnog nadbiskupa Jozinovića koji ih je zaredio, pokojne profesore, odgojitelje i sve koji su ih pratili, te za pokojne kolege fra Željka i fra Stjepana. Kardinal je u propovijedi čestitao srebrnim jubilarcima, zahvaljujući Bogu za ovaj dar i milost služenja Crkvi, te ih je potaknuo da i dalje nastave s istim poletom i žarom služiti Onome koji ih je pozvao. Jubilarci su nakon mise bili nadbiskupovi gosti na večeri u zgradi Vrhbosanskog ordinarijata, te su uz prigodne čestitke i pjesmu proveli i ovaj susret agape u bratskom zajedništvu kod stola.

01. 06. - U prijedodnevnom satima kardinal je sudjelovao na pripremnoj inicijalnoj sjednici s članovima HKD Napredak, gdje su razgovarali o projektu podizanja spomenika papi Ivanu Pavlu II. ispred sarajevske katedrale. Na sastanku, kojim je predsjedao kardinal Vinko Puljić sudjelovali su: dr. Josip Jurišić, zamjenik gradonačelnice Grada Sarajeva; g. Mustafa Resić, načelnik Općine Stari Grad, Vildana Taso pomoćnica načelnika za urbanizam i stambene poslove ove Općine; g. Enesa Pazalja, savjetnica premijera Kantona Sarajevo za integralno upravljanje prostorom, g. Said Jamaković, direktor Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo; mons. Marko Josipović, rektor sarajevske katedrale te u ime HKD Napredak predsjednik prof. dr. Franjo Topić, dopredsjednik g. Marko Kovačević i glavni tajnik g. Vanja Gavran. Kardinal je obrazložio razloge zbog kojih bi bilo najbolje da spomenik papi Ivanu

Pavlu II. bude podignut na trgu ispred sarajevske katedrale napomenuvši da je Papa tijekom Pastirskog pohoda, 12. travnja 1997. godine molio i govorio upravo u katedrali Srca Isusova te da je na trgu ispred nje prišao okupljenom mnoštvu kako bi građane i osobno pozdravio. Istaknuo je da je trg ispred katedrale i mjesto okupljanja mladih pa bi i njegov spomenik bio poruka i simbol. Svi su sudionici dali jednoglasnu potporu ovom projektu Vrhbosanske nadbiskupije i HKD Napredak naglasivši da je papa Ivan Pavao II. puno toga napravio i za Sarajevo i cijelu Bosnu i Hercegovinu. Nakon ove sjednice uputio se u nadbiskupijski centar za mlade u Sarajevu, gdje se susreo s organizatorima susreta svehrvatkse katoličke mladeži u Komušini - Kondžilu. Tu su napravili jedan osvrt na protekli susret mladih, iznijeli pozitivna viđenja ovog susreta, kao i osvrt na pojedine seegmente koji bi se za buduće susrete trebali bolje domisliti. Poslije ovog susreta, kardinal se uputio u Doboj. Odatle, dalje za Vidovice gdje je i prenoćio.

02. 06. - Prijepodne je kardinal podijelio sakrament sv. krizme u župi Vidovice, a popodne u župi Kopanice. U večernjim satima vratio se u Sarajevo.

03. 06. - U jutarnjim satima uputio se u župu Gornji Vakuf - Uskoplje, gdje je pod svetom misom krizmao 152 krizmanika. Popodne je podijelio sakrament sv. krizme u župi Glavice, odakle se vratio u Sarajevo.

04. 06. - Kardinal je primio mr. Thomasa Hammarberga - visokog povjerenika za ljudska prava u vijeću Europe, koji je na susret s kardinalom došao s predstavnicima OHR-a, mr. Timom Cartwrightom, mr. Alpom Ayom, ms. Sirpom Rautio i mr. Berryem Kraljem. Gospodin Hammarberg se u ime Europe želio interesirati za ljudska prava, posebno po pitanju manjih naroda koji dijele suživot s ostalima nadbrojnim narodima. Dotakli su pitanje jednakopravnosti na svim prostorima BiH. Kardinal je naglasio vidljivu ugroženost ovog važnog životnog elementa kao što je jednakopravnost, a to se najbolje očitalo u potpori povratka, kao i raspodjeli sredstava koja su u BiH stizala. Nažalost, od toga je najmanje ili skoro ništa bilo usmjereno

povratku Hrvata. Ugroženost po pitanju jednakopravnosti Hrvata s ostala dva konstitutivna naroda očitovala se i u traženju zaposlenja. U razgovoru su se osvrnuli i na pitanje vjerskih sloboda. Kardinal je iznio i već odavno aktualni problem oko traženja građevinskih dozvola. To se jasno očitivalo po pitanju rješenja davanja dozvole za gradnju crkve na Grbavici, gdje do dana današnjega nitko nije odgovorio ni na jedan upućeni dopis, bilo od strane župnika bilo od kardinala. Razgovarali su i o vjeronaučnoj nastavi u školama. Kardinal je rekao kako tu nema nekih poteškoća, jedino je u distriktu Brčko drugačiji pristup vjeronaučnoj nastavi. Dotakli su i relaciju politike i vjere. Kardinal je naglasio kako se ove dvije stvarnosti isprepliću na prostorima Bosne i Hercegovine, te da su neodvojivo isprepletene i navezane jedna na drugu. Vrlo je važno naći uravnoteženost i put suradnje. Po pitanju odnosa politike i vjere, kardinal je rekao da je vrlo važno da se ne događaju bilo kakva manipuliranja. Kada su razgovarali o sustavu školstva, kardinal je istaknuo prisutni strah od asimilacije koji je potrebno ukloniti, te na taj način stvarati pozitivnu klimu i suživot svih na svim prostorima Bosne i Hercegovine.

05. 06. - Kardinal je u pratnji Marka Josipovića otputovao u Aachen. Uvečer je posjetio biskupa mons. Heinricha, gdje je susreo biskupe iz Kolumbije.

06. 06. - Kardinal je predvodio svetu misu u Aachenu, na trgu pred katedralom u kojoj se čuva platno u koje je bio Isus umotan. Poslije je kardinal imao susret s načelnikom Aachena, koji ga je primio u vijećnici.

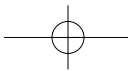
07. 06. - Danas je predvodio sv. misu s tjeleskom procesijom u župi sv. Mihovila u Aachenu. Popodne se vratio iz Aachena.

08. 06. - Primio je Zdenka Spajića, zatim Ivu Tomaševića, poslije Matu Zovkića. U 10 sati je održan drugi sastanak vezan za podizanje spomen obilježja papi Ivanu Pavlu II. u Sarajevu. Uz kardinala, bili su nazočni: Josip Jurišić, zamjenik gradonačelnice Grada Sarajeva; Vildana Taso, pomoćnica načelnika za urbanizam i stambene poslove Općine Stari Grad; Enesa Pazalja, savjetnica premijera Kantona Sarajevo za integralno upravlj-

janje prostorom, Said Jamaković, direktor Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo; Abdulah Krivošija iz Ministarstva prostornog uređenja Kantona Sarajevo, Munib Buljina, direktor Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajeva; mons. Marko Josipović, rektor sarajevske katedrale; dopredsjednik HKD Napredak Matko Kovačević i glavni tajnik HKD Napredak Vanja Gavran. U 12 i 45 kardinal je predvodio sprovod +s. Livije Pandžić, koja je sahranjena u sestarsku grobnicu na groblju Bare. Bio je nazočan velik broj sestara Služavki malog Isusa, velik broj svećenika, bogoslova, rodbine i prijatelja koji su poznavali pokojnicu. U 16 sati kardinal je predvodio misno slavlje za + s. Liviju u samostanu Egipat. Sestra je dugo godina djelovala u Naddbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu, što je kardinal posebno naglasio njenu službu u poniznosti i u tihom izgaranju za zajednicu kojoj je pripadala i svjedočila sestarskim primjerom. U večernjim satima se susreo s potpredsjednikom RS-a gosp. Davorom Čordašom. Kardinala je zanimalo ubojstvo Bartulovića u Barlovcu, te je htio imati uvida je li istraga otkrila ubojicu? Kardinal je postavio pitanje procesa jednakih prava, posebno za Hrvate povratnike. Zanimao se, isto tako, i za Statistički zavod RS-a i njihov razlog traženja računa o investicijama katoličkih župa. Gospodin Čordaš je prikazao svoju djelatnost u RS-u, gdje održava brojne kontakte na terenu, hrabreći povratnike na ostanak i podržavajući razne projekte koje Hrvatska vlada nastoji provoditi u posljednje vrijeme. Izmijenili su i razmišljanje o potrebnom usaglašavanju stavova svih hrvatskih predstavnika kao pripremu za ustavne promjene. Na kraju susreta, kardinal se zahvalio gospodinu Čordašu za brojne kontakte i za potporu povratnicima na području svoje nadležnosti.

09. 06. - Kardinal se u ranim jutarnjim satima uputio u Orašje, gdje je pod svetom misom podijelio sakrament svete krizme. Popodne je podijelio sv. krizmu u župi Grebnice. Odatle se uputio na konak u samostan u Tolisi.

10. 06. - Pod svetom misom u 11 sati u župnoj crkvi Uznesenja Marijina u Tolisi, ka-

rdinal je krizmao 150 krizmanika. Poslije svete krizme vratio se u Sarajevo.

11. 06. - Danas je primio Predraga Stojčevića, zatim Ivu Tomaševića, a poslije p. Vinka Maslača. U 11 sati je sudjelovao na sjednici skupštine MRV-a u Sarajevu. U popodnevnim satima primio je studenticu Zoricu Maros koja je prije nekoliko dana magistrirala u Rimu. Poslije se susreo s Marijanom Pejićem, zatim s rektorom Ikićem.

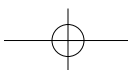
12. 06. - Kardinal je na razgovor primio bogoslova Stanislava Šarića. Poslije se susreo s Lucom Galantini - profesorom na sveučilištu La Sapienza u Rimu. Poslije se susreo s gospođom Constantinom Mavroskelidou - novom veleposlanicom Grčke u BiH, koja je došla da se upozna i predstavi kardinalu. U popodnevnim satima, kardinal se uputio u župu Dobretiće gdje je predvodio misu vigiliju uoči patrona ove župe, sv. Antuna Padovanskog. U koncelecijaciji je sudjelovao provincijal fra Mijo Džolan i desetak svećenika iz obližnjih franjevačkih župa Podmilačja i Jajca. Tom prigodom je i blagoslovljeno novo zvono na crkvi, a kum je bio veleposlanik R. Hrvatske u BiH, gospodin Josip Vrbošić. Kardinal se, u propovijedi, obratio vjernicima i župljanima rasutim po svijetu riječima potičaja da vole i ne zaborave svoju rodnu grudu koja je sveta. Sveta je iz razloga što je puno puta kroz povijest bivala natopljena krvlju naših predaka čiji nas grobovi vežu da ne zaboravimo ovaj kraj. Nakon svete mise, uputio se u Žepče gdje je prenoćio.

13. 06. - Na sam patron sv. Antuna, kardinal je slavio svečanu svetu misu u župi Žepče, uz koncelecijaciju dvadesetak svećenika iz ovog dekanata. Tom prigodom mjesni župnik Anto Ćosić je obilježio 25. godišnjicu svećeničkog služenja. Na zajedničkom ručku, koji je upriličen u velikoj dvorani motela Marić u Žepču. Tu su izrečene mnoge zahvale i zasluge koje je učinio dekan Ćosić u župi Žepče. Tim zahvalama pridružio se i kardinal, spomenuvši novosagrađenu crkvu, neokatekumene, dječji vrtić, Marijinu legiju itd. Popodne se kardinal uputio u župu Žabljak, gdje je krstio osmo dijete u obitelji Brune i Janje Penava, župa Žabljak, usorski dekanat. Obitelj imala je šestoro djece, a

onda su dobili dvojke, Zvonimira i Zoranu. Žabljački župnik vlč. Bono Tomić krstio je maloga Zvonimira, koji je zajedno s majkom u bolnici, dok je kardinal krstio malu Zoranu u žabljačkoj župnoj crkvi, uz nazočnost ostalog dijela obitelji, mnogih župljana, kao i većine svećenika usorskog dekanata. Kardinal je, u prigodnoj propovijedi, govorio o sakramentu krštenja kao početku svetosti, te objasnio pojedine sastavnice samog sakramentalnog slavlja. Posebnu čestitku uputio je roditeljima koji se ne boje života. Obitelji je nadbiskup uručio vrijedan poklon. Žabljački župnik uručio je obitelji novčani poklon od svećenika iz dekanata, koji su oni skupili za ovu obitelj na ovogodišnjoj proljetnoj koroni. U cijelom usorskom dekanatu ovo je trenutno obitelj s najviše djece. Nakon svete mise kardinal se vratio u Sarajevo.

14. 06. - Kardinal je, uz koncelecijaciju talijanskog biskupa i nekoliko svećenika predvodio svetu misu u bogoslovskoj kapeli. Na svetoj misi su sudjelovali bogosloviji i gosti iz Italije. U 11 sati je sudjelovao na sjednici hrvatskih političara, u zgradi Predsjedništva u Sarajevu. Inicijativu za ovakav susret dao je Franjo Topić - predsjednik HKD Napredak, a organizator je bio Željko Komšić - član predsjedništva iz reda hrvatskog naroda. Popodne je kardinal sudjelovao na 9. sjednici Ordinarijata. Poslije toga se uputio u Brčko, gdje je i prenoćio.

15. 06. - Kardinal je na blagdan Presvetog Srca Isusova, patron župe Brčko, predvodio svečano misno slavlje u brčanskoj župnoj crkvi uz koncelecijaciju desetak svećenika ovog dekanata i susjednih župa iz Hrvatske. Bilo je nazočno veliko mnoštvo vjernika, kako iz ove župe, tako i iz okolnih župa. Dva autobusa vjernika došla su iz župe Husino. Pod svetom misom su blagoslovljena dva nova zvona, a kardinal je krizmao devetnaest krizmanika. Pod misom je bilo uvođenje u službu novog dekana brčanskog dekanata, župnik Veselko Župarić je uveden u službu dekana. Poslije svete mise blagoslovljen je vraćeni dom HKD Napredak. Bili su prisutni mnogi uglednici iz političkog i gospodarskog života, kako iz distrikta Brčko, tako i šire. Iz Brčkog se kardinal uputio u Bje-

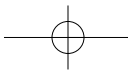

lovar. Prenoćio je u župi sv. Ane u Bjelovaru. **16. 06.** - U župi sv. Terezije Velike, kardinal je predvodio svečanu svetu misu pod kojom je podijelio sakrament sv. potvrde. Bilo je 172. krizmanika. Poslije mise uputio se za Sarajevo. Na povratku je navratio u župu Bosanski Brod, gdje je obišao crkvu sv. Ilije koja je u izgradnji, te se susreo sa svećenicima ovog dekanata. Dalje je nastavio za Sarajevo, jer je očekivao goste iz Makedonije: biskupa Kiru Stojanova i njegova tajnika.

17. 06. - U sarajevskoj katedrali Srca Isusova svečano je proslavljen zaštitinik katedrale i cijele Vrhbosanske nadbiskupije. Svečano misno slavlje u 10:30 sati predvodio je i propovijedao biskup iz Skoplja i apostolski egzarch za istočni obred mons. Kiro Stojanov, uz suslavlje članova Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: kardinala Vinka Puljića, pomoćnog biskupa Peru Sudara, banjolučkog biskupa Franju Komaricu, mostarskog biskupa Ratka Perića, provincijala Mije Džolana, tanjika apostolske nuncijature Waldemara Sommertaga i dvadesetak svećenika. Kardinal je tijekom popodneva, zajedno sa skopskim biskupom pohodio samostan Karmel, Stup, bogosloviju, te Apostolsku nuncijaturu u Sarajevu.

18. 06. - Tijekom dana kardinal je primio Juru Šantora - župnika u Prudu. Zatim je primio organizatore nogometne utakmice između katoličkih svećenika i imama, organizatore Ivu Tomaševića i Stipu Karajicu. Tijekom dana je primio Zorana Livančića - župnika iz Viteza, te o. Zvonku Martića - koji predvodi duhovne vježbe u samostanu Karmel na Stupu, a planira predvoditi duhovne vježbe ovogodišnjim kandidatima za svećeničko ređenje. Danas je, isto tako, održana konstituirajuća sjednica Organizacijskog odbora za podizanje spomen obilježja papi Ivanu Pavlu II. u Sarajevu. Sjednicom je predsjedao uzoriti Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski, a od pozvanih danas su nazočili: članovi Predsjedništva BiH Željko Komšić i dr. Haris Silajdžić; predsjednik Vlade Kantona Sarajevo Samir Silajdžić; načelnik Općine Stari Grad Mustafa Resić; savjetnik predsjednice Federacije BiH Pavo Šljivić, izaslanik gospođe Borjane Krišto, savjetnik federalnog

premijera Timur Numić, izaslanik gospodina Nedžada Brankovića; tajnik Apostolske nuncijature u BiH Waldemar Stanislaw Sommertag u ime nuncija Alessandroa D'Erricoa; prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD Napredak; te Irena Kljajić, savjetnica za medije gospodina Komšića i Vanja Gavran, glavni tajnik HKD Napredak. Nakon pozdravnih riječi kardinal je izvijestio nazočne kako je članove Međureligijskog vijeća BiH na prošloj sjednici izvijestio o ovom projektu te su svi dali jasnu potporu i suglasnost. Član Predsjedništva BiH dr. Haris Silajdžić kazao je kako je ova inicijativa i projekt velika stvar za Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu. Sjetio se 1997. godine kada je papa došao u Sarajevo i mnoštva koje ga je dočekalo. Kazao je kako će ovaj spomenik biti simbol mira, napomenuvši da su ljudi u svojim srcima već izgradili njegovom spomenik. Željko Komšić je podsjetio kako je o ovoj inicijativi bilo riječi još 1998. godine dok je on bio predsjednik Gradskog vijeća Grada Sarajeva. Kazao je kako mu je čast biti članom Organizacijskog odbora te na ovaj način želi dati i političku podršku realizaciji ove ideje. Samir Silajdžić je napomenuo kako čim prije treba napraviti idejni projekt kako bi se znali okvirni troškovi cijelog projekta jer se već u kolovozu pripremaju nacrti proračuna i važno je da ovaj hvalevrijedan projekt uđe u sve proračune. Budući će biti uređen i prostor oko katedrale kao i sami trg na koje će biti obilježje logično je da se mjerodavnim vlastima uputi i inicijativa za izmjenom naziva trga. Danas je i službeno imenovan Izvršni odbor kojeg će činiti: dr. Josip Jurišić, zamjenik gradonačelnice Grada Sarajeva; Vildana Tašo, pomoćnica načelnika za urbanizam i stambene poslove općine Stari Grad; Enesa Patalja, savjetnica premijera Kantona Sarajevo za integralno upravljanje prostorom; Said Jamaković, direktor Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo; Munib Buljina, direktor Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajeva; mons. Marko Josipović, rektor sarajevske katedrale, Matko Kovačević, dopredsjednik HKD Napredak, Vanja Gavran, glavni tajnik HKD Napredak (koordinator), a bit će pozvani da se priključe i Besim Me-

PRILOZI

hmedić, direktor Zavoda za planiranje Kantona Sarajevo te Nedreta Komarica, v.d. pomoćnika gradonačelnice za urbanizam. Od članova Organizacijskog odbora zbog drugih obveza nisu mogli doći: Nebojša Radmanović, član Predsjedništva BiH; dr. Nikola Špirić, predsjedavajući Vijeća ministara BiH; mons. dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski; mons. dr. Franjo Komarica,

biskup banjalučki; Denis Zvizdić, predsjednik Skupštine Kantona Sarajevo i Semiha Borovac, gradonačelnica Grada Sarajeva, te su se zbog toga i ispričali.

Kroniku vodio
Vlč. Josip Tadić, nadbiskupov tajnik

Sacramentum Caritatis

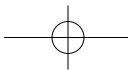
Na godišnjem sastanku dijecezanskih i redovničkih svećenika uposlenih u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, održanom 18. travnja 2007., dobio sam u zadatak predstaviti svećenicima najnoviju pobudnicu pape Benedikta XVI. Zato sam i predstavljajući prilagodio ovoj prilici.

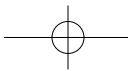
Apostolsko pismo papa je potpisao 22. veljače a predstavljeno je javnosti 13. ožujka 2007. Ono govori o euharistiji kao sakramentu ljubavi. Tako je i naslovljeno - *Sacramentum caritatis*.¹ Po već ustaljenoj tradiciji ono je plod 11. Biskupske sinode koja je održana od 2. do 23. listopada 2005. u Vatikanu. Vanjske impulse ovom apostolskom pismu papa vidi u proslavi velikoga jubileja 2000. koji je doista bio prožet euharistijom, čiji duh se nastavio 2004. godine koja je proglašena godinom euharistije a završila Međunarodnim euharistijskim kongresom koji je bio u listopada 2004. god. u Guadalajari. S teološkoga aspekta papa ističe povezanost s apostolskim pismom Ivana Pavla II. *Mane nobiscum Domine* objavljenom 2005. god., koje se temelji na prijedlozima Kongregacije za bogoštovlje i sakramente. Zato papa Bendikt XVI. posebno teološko srodstvo svoga apostolskoga pisma vidi s enciklikom Ivana Pavla II. *Ecclesia de eucharistia* iz 2003. god., te s instrukcijom Kongregacije za bogoštovlje i sakramente *Redemptionis sacramentum* iz 2004. god., koju je Ivan Pavao II. izričito

zahtijevao. Papa Benedikt povezuje ovo svoje apostolsko pismo i sa svojom prvom enciklikom *Deus caritas est* iz 2006. god.

Apostolsko pismo *Sacramentum caritatis* ima za cilj formulirati neke euharistijske temeljnice kao dogmatsku, liturgijsku i egzistencijalnu orijentaciju, koje bi trebale podariti Crkvi nove euharistijske impulse. Papa želi teološki produbiti i životno povezati euharistijsku tajnu u koju se vjeruje, liturgijsku radnju koju se slavi, te duhovnu službu koju se živi kao sakrament ljubavi prema bližnjemu. Iz ovog aspekta gledano apostolsko pismo ima 97 točaka, ili 62 stranice A 4 formata skinute s interneta, koje su uz uvod i zaključak podijeljene u već spomenuta tri svoja ključna tematska dijela: Euharistija - tajna koja se vjeruje, Euharistija - tajna koja se slavi i Euharistija - tajna koja se živi.

Čini mi se važnim podsjetiti na dvije činjenice. Prva Papin dan, koji je 19. travnja kada je druga obljetnica njegova izbora za Petra naših dana. Druga činjenica je da je ova cijela školska godina proglašena godinom duhovnih zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a duhovna zvanja i euharistija su nerazdvojno povezani. U okviru ovih dviju koordinata čini mi se umjesnim u predstavljanju Papinog apostolskoga pisma, što moj prvotni zadatak, tražiti profil svećenika pape Bendikta XVI., što mi predstavlja drugotni cilj u ovom tekstu.

Prvi dio: Euharistija - tajna u koju se vjeruje

"Djelo je Božje da vjerujete u onoga koga je on poslao" (Iv 6, 29).

Svećenik i euharistija su u krvnom srodstvu. Tješnje su povezani nego li nokat i meso. Nema euharistije bez svećenika. On ju vrši "in persona Christi capiti" ali i "in persona ecclesiae". Izrazom "tajna vjere" neposredno poslije konsekracije svećenik izriče bit euharistije koja nadilazi naš razum. Vjera je Crkve u biti euharistijska. Zato je euharistija središte vjere prema kojem su usmjereni svi sakramenti Crkve. Isus u euharistiji ne dariva zajednici bilo što, nego samog sebe, i to potpuno i u cijelosti svoga otajstva. Posebno u euharistiji On postaje kruh života i otkriva trinitarni izvor Božje ljubavi. Euharistijska tajna vjere je stoga uvijek trinitarna, tj. tajna trojstvene Ljubavi, što je Augustin itekako spoznao kad kaže: "Ako vidiš ljubav - vidiš Trojstvo"².

Euharistijska vjera je nadalje bitno kristološka koju u najvećoj mjeri izražava pashalni misterij. Kao što su u njegovom raspetom tijelu spojene njegova božanska i ljudska sloboda u jednom neizbrisivom i trajnom savezu, tako je Krist svojom krvlju zapečatio novi i vječni savez. Taj novi savez je bitno euharistijski jer je Isus po muci i smrti postao uskrsni jaganjac koji oduzima grijehe svijeta i tako svijet oslobađa od grijeha. Taj novum je radikalno novi, jer je starozavjetna slika (figura) postala istina (veritas). Euharistija nas uvodi u otajstvo sebedarja, što su svećenici dobili kao zalag i nalog - *ovo činite meni na spomen*.

Nadalje euharistija je bitno pneumatološka. Isus šalje svoga Duha koji vodi njegovu Crkvu i uvodi u svu istinu. Nemoguće je ući u otajstvo Krista bez Duha istine, kojega je udahnuo apostolima prije poslanja u svijet. Taj isti je Duh na djelu pri transupstancijaciji, što dokazuju mnogobrojne istočne anafore. Iz pneumatološkog aspekta jednako je važan zaziv Duha nad darovima kao i riječi ustanovljenja euharistije. Ne treba ih poistovjećivati ali ni razdvajati. Epikleza i anamneza čine jednu euharistijsku cjelinu.

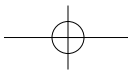
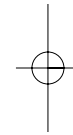
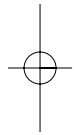
Poslije trinitarnoga, kristološkoga,

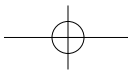
pneumatološkoga dolazi ekleziološki karakter euharistije. Euharistija je uzročni princip Crkve. Po euharistiji Krist ujedinjuje svoje vjernike u jedno tijelo koje je njegova Crkva. Očita je uzročna veza između Kristove žrtve, euharistije i Crkve. "Ecclesia vivit de eucharistia", Crkva živi od euharistije, tako je počeo blagopokojni papa Ivan Pavao II. svoju zadnju encikliku *Ecclesia de eucharistia*. Nerazdvojnost Krista i Crkve potvrđuje i pojam *Corpus Christi*, koji obuhvaća kako euharistijsko tijelo, tako i eklezijalno tijelo Crkve. Euharistija je temelj - *communio teologije*. Ona je ta bitna spona koja spaja sve mjesne Crkve u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Kristovu Crkvu, koja postoji "u" i "iz" "in et ex" mjesnih Crkava.

Kako je Crkva opći sakrament spašenja,³ a Crkva živi od euharistije, onda je više nego logično da je euharistija ono središte prema kojemu su usmjereni svi ostali sakramenti. Crkva se ostvaruje i izražava u sakramentima a najviše u euharistiji. Ona je punina i vrhunac, središte i cilj kršćanske inicijacije. Stoga bi ostali sakramenti inicijacije (krštenje i potvrda) još snažnije trebali biti povezani s euharistijom. U tom smislu treba preispitati redosljed dijeljenja sakramenata inicijacije. Ako je euharistija vrhunac inicijacije onda treba pastoralno odvagnuti da li je razborito da se podjeljuje prije potvrde.

Euharistija i pomirenje su usko povezani. Euharistija ima nedvojbeno i praštajuću dimenziju. Unutar euharistije treba više buditi svijest o razornosti grijeha, o Božjem neizmjernom milosrđu, o stalnoj potrebi obrađenja, te tako konkretnije usmjeravati na sakrament pomirenja. Papa usput napominje da se praksa općeg odrješenja ima primjenjivati samo na posebne slučajeve, što znači da je osobna ispovijed redovita forma sakramentalnoga pomirenja.

Euharistija povezuje trpljenje i ljubav, muku i uskrsnuće. Bolesničko pomazanje stapa osobno trpljenje sa spa-

sonosnom Kristovom žrtvom. Blizinu dvaju sakramenata pokazuje i popudbina koja je kruh živi.

Posebno je bliska veza euharistije i svećeništva. Isti je ustanovitelj, ista dvorana, isti čas ustanovljenja. Iza riječi: *ovo je moje tijelo... ovo je moja krv*, slijedi zapovijed: *ovo činite meni na spomen*. Svećenik izgovara riječi ustanovljenja *in persona Christi capiti*, ali također *in persona ecclesiae*. Svećenik ne smije izgubiti iz vida da je Krist jedini veliki svećenik novoga saveza. Stoga sv. Misa ne smije biti mjesto i vrijeme stavljanja u središte sebe ili svoga mišljenja. To se protivi samoj biti svećeništva, kaže Papa. Svećenik mora biti svjestan da je sluga u službi ljubavi, koji uvijek nastoji biti sakramentalni znak i oruđe u širem smislu riječi, svjestan da sve na njemu ima upućivati na Krista, počevši od riječi i ponašanja do služenja i celebriranja. Zato bi svećenik trebao svjesno nastojati vjerno slijediti propisani obred sv. Mise i izbjegavati sve što se protivi dubokoj povezanosti svećeništva i euharistije. Svećenik bi morao biti svjesna slika Isusa Krista i njemu se stalno suobličavati, tj. u svemu prisličivati. U tom kontekstu papa ističe vrijednost celibata, koji je obveza latinske tradicije i pred-

stavlja neprocjenjivo bogatstvo i blagoslov Crkve.

Ljubav je ona vrijednota koja spaja euharistiju i sakrament kršćanske ženidbe. Naravnu ljubav muža i žene Pavao uzdiže na sakramentalnu razinu ljubavi Krista i Crkve. Upravo zato je kršćanski sakramentalni brak jedan, jedincat i nerazrješiv. Ovdje Papa kratko ulazi u problem rastavljenih.

Pri kraju ovog prvog dijela, koji obuhvaća 33 točke, Papa govori o eshatološkom karakteru euharistije. U njoj je predokus buduće stvarnosti prema kojoj je sve stvoreno usmjereno. Ona skuplja već sada eshatološku zajednicu na gozbu jaganjca. Ona je zalog buduće slave. Zato je molitva za umrle oduvijek imala svoje mjesto u euharistiji.

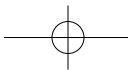
Iz pojedinačnoga odnosa svakog sakramenta prema euharistiji proizlazi puni profil kršćanske egzistencije s Kristom koji je u najvećoj mjeri ostvaren u Mariji. Ona savršeno živi u suglasju s Božjom voljom i riječju. Ona otvara Crkvi mogućnost sudjelovanja na Kristovoj žrtvi. Ona je slika Crkve u nastajanju. Stoga je ona Majka svih vjernika i uzor kako svaki od nas može primiti dar, za kojega se Isus u euharistiji sam predao.

Drugi dio: Euharistija - tajna koja se slavi

"Zaista, zaista kažem vam: nije vam Mojsije dao kruh s neba, nego Otac moj daje vam kruh s neba, kruh istinski" (Iv 6, 32).

Dok je prvi dio bio dogmatski ovaj drugi dio je prvenstveno liturgijski. Tako se spaja euharistijska vjera (*lex credendi*) i liturgijsko slavlje (*lex orandi*) u jednu cjelinu i ljepotu. Ta ljepota nije samo neko suglasje formi ili dekoracije, nego je konstitutivni dio liturgije, koja je po svojoj naravi božanska. Uskrsli Krist je subjekt takve ljepote koji uključuje Crkvu u svoje djelovanje. Augustin je to prekrasno izrazio kada kaže da je kruh kojeg vidimo na oltaru posvećen riječju Božjom tj. tijelom Kristovim, a kalež s vinom je posvećen riječju Božjom tj. krvlju Kristovom.⁴ Liturgija je dakle, bitno Božje djelo, koju se ne smije prilagođavati svojoj

samovolji, nego sve ima biti u dosluhu s Božjim nalogom i liturgijskim normama. Toga bi svećenik morao biti svjestan, poput sv. Pavla, jer od Gospodina prima što drugima predaje (1 Kor 11, 23). Način celebriranja (*ars celebrandi*) bi morao biti najbolji poziv na živo sudjelovanje zajednice. Celebriranje mora biti glavna zadaća svećenika, a nikako nešto sporedno, usputno, nevažno itd. Za *ars celebrandi* u jednoj biskupiji odgovoran je dijecezanski biskup. On brine o provođenju ispravnih liturgijskih normi i propisa. Sve u liturgiji treba ukazivati na sveto i uzvišeno: od riječi, pjesme, gesta, šutnje, govora tijela, liturgijskih propisa odjeće, čitanja itd. Sve

treba biti u suglasju ljepote. U istom duhu trebaju se uklapati crkve kao građevine, kao liturgijski prostori od njihove arhitekture, uređenja, umjetnosti, do glazbe i liturgijskih obreda i posuđa. Posebnu točku Papa posvećuje liturgijskom pjevanju i kaže da se u Crkvi razvila instrumentalna i vokalna glazba, te da nisu svi glazbeni izražaji isto i jednako vrijedni. On ističe koralno pjevanje kao posebnu oznaku rimske liturgije.

Papa se osvrće na strukturu euharistije oko koje se treba posebno brinuti. Euharistijsko slavlje je jedna jedincata cjelina sastavljena od stola riječi i stola tijela Kristova. U prvom dijelu riječ jača i produbljuje vjeru a u drugom dijelu Riječ tijelom postala se nudi kao hrana. Službu riječi treba uvijek dobro pripremiti a čitanja podijeliti za to pripremljenim lektorima. Po mogućnosti treba s laicima sve više prakticirati moljenje časoslova kao molitve Crkve.

Homilija je sastavni dio službe riječi. Stoga je treba brižno pripremljati kako bi se poboljšala kvaliteta propovijedi, koja ne smije biti općenita, apstraktna, bez sveto-pisamskog utemeljenja, mora uvijek biti sporna i veza sa sakramentalnim slavljem i životom zajednice.

Prinošenje darova nije "intermezo" između službe riječi i euharistijske službe. S darovima Crkva prinosi i svu patnju i bol svijeta i pokazuje da ljudski rad i zalaganje ima svoga smisla kada se sjedinjuje s Kristovom žrtvom na oltaru.

Euharistijska molitva (kanon) je središte i vrhunac slavlja. Svaki njegov dio: zahvala, aklamacije, epikleza, anamneza, konsekracija, doksologija... su od velikog značenja. Papa ističe i veliko značenje dostojnog pružanja mira a da se ne stvara zbrka i komešanje, jer je mir uvijek Božji dar. Podjela i primanje pričesti trebaju biti vjerni važećim propisima, koje posebno ističe Instrukcija *Redemptoris sacramentum* koju je izdala Kongregacija za bogoštovlje i sakramente 2004. god. Papa u ovom sklopu ističe pastoralni problem koji dolazi posebno do izražaja pri zaručničkim ili pokojničkim misama, ali i drugim prilikama, gdje ima onih kojima treba pojasniti smisao i uvjete primanja pričesti, što se preporuča reći prije

podjele.

Otpust na kraju: *ite missa est* - ukazuje na usku vezu slavlja i poslanja. Čini se da je pojam missa poprimio značenje *missio* pa onda otpust prerasta u misionarsko poslanje.

Poželjno je da vjernici aktivno sudjeluju u euharistiji, ali ne samo da to bude neka izvanjska aktivnost, nego produbljena svijest smisla i živog odnosa prema životu. Radi sve aktivnijega sudjelovanja puka poželjna je moguća inkulturacija prema važećim propisima. Posebno se preporuča osobna predispozicija kroz stalno obrađenje i nutarnju pripremu, koja uključuje i osobnu ispovijed. Vrhunac aktivnoga sudjelovanja pojedinca je pristupanje pričesti. Kod toga treba naglasiti da to ne smije prijeći u neki automatizam, ili da se misli samim time što je netko u crkvi da ima pravo i dužnost ići na pričest ili da je uvjeren da samim tim ispunjava sve uvjete za pričest. U tom smislu treba oživljavati tzv. duhovno primanje pričesti. Ne omalovažavajući druge službe, u euharistiji je nezamjenjiva uloga svećenika koji od početka do kraja predsjedava euharistiji i zastupa Krista i Crkvu.

Što se tiče pristupa pričesti nekatolika onda treba istaknuti da euharistijska pričest pretpostavlja puno crkveno jedinstvo koje upravo euharistija izražava u najvišoj mjeri. Zato se ne smije od pričesti praviti sredstvo do jedinstva. Gdje nema potpunog jedinstva nema ni zajedničke pričesti, osim u posebnim slučajevima, koji su regulirani *Ekumenskim direktorijem, Katekizmom Katoličke crkve i Kompendijem*.

Moderna komunikacijska sredstva omogućuju elektronski prijenos euharistijskoga slavlja. To je posebno pohvalno kad se radi o starim i bolesnim osobama, ali svi drugi trebaju znati, da na taj način ne ispunjavaju svoju nedjeljnu dužnost. Bolesnicima, starijima, retardiranima, zatvorenima, prognanicima treba posveti posebnu pastoralnu skrb.

Velike koncelebracije imaju svoj "raison d'être", ali moraju biti dobro koordinirane kako bi se izbjegao osjećaj rasula. Kod velikih međunarodnih koncelebracija jedinstvo i univerzalnost Crkve dolazi do punog

izražaja kroz celebraciju na latinskom jeziku osim čitanja, propovijedi, molitve vjernika itd. U tom duhu dobro je odgajati mlade i buduće svećenike da nauče celebrirati na latinskom, što smo počeli prakticirati i prije ove pobudnice na više svjetskih jezika. Celebracije u manjim skupinama imaju svoj smisao, ali ne smiju se pretvoriti u neke eksperimente suprotne općim normama, nego se imaju držati postavljenih kriterija. Pri tome treba voditi računa da manje grupe ne razdvajaju župnu zajednicu, nego da ju ujedinjuju.

Vjerni puk treba stalno uvoditi u tajnu euharistije kroz kateheze da pronađu usku vezu između *ars celebrandi* (načina celebriranja) i *actuosa participatio* (živoga sudjelovanja). Ne treba smetnuti s uma da je ispravno celebrirana euharistija najbolja

kateheza. Usprkos tome potrebno je stalno tumačiti: *a)* euharistijski obred u svjetlu povijesti spasenja, *b)* smisao znaka i simbola, te *c)* povezanost obreda s konkretnim životom. Zato je uvijek potrebno na sve načine odavati beskrajno strahopoštovanje prema euharistiji. Stoga se klanjanje ili adoracija pred Presvetim čini logičnim, a Papa ga toplo preporuča kako svećenicima tako i vjernicima, kao nastavak i intenziviranje onoga što smo u euharistiji slavili. Papa preporuča organizirati i stalna klanjanja gdje god je to moguće. On podupire sve forma euharistijske pobožnosti: procesije, posebice Tjelovske, euharistijske kongrese na svim razinama itd. I iz ovoga aspekta potrebno je naglasiti da svetohranište ima vidljivo, pravo i dostojno mjesto u crkvi.

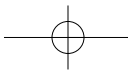
Treći dio: Euharistija - tajna koja se živi

“Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni” (Iv 6, 57).

“Tko jede od ovoga kruha, živjet će uvijek”. Ove Isusove riječi pokazuju onu dinamiku koja povezuje ono što vjerujemo i ono što slavimo s našim konkretnim životom i budućom stvarnošću. Euharistijska hrana je izvor i vrhunac kršćanskoga života, ali temelj i zalag eshatološke stvarnosti. Ona kao duhovna služba nas preoblikuje i prisličuje Kristu. Zato je ona istovremeno žrtva Krista, Crkve i vjernika. Zato je svaki vjernik pozvan po euharistiji postajati sve više slika Sina Božjega, te na taj način euharistija postaje oživotvorenje koje prožima sve momente ljudskog života. Kršćanin živi od nedjelje - *iuxta domenicam viventes*, kako se izrazio Ignacije Antiohijski,⁵ koji time snažno povezuje euharistiju sa životnom stvarnošću. Svakim se drugim danom živi i svjedoči ono što se nedjeljom slavi. Euharistijska duhovnost i kultura trebaju prožimati sav naš život, jer nedjeljno slavlje izražava našu zajedničku pripadnost Kristu, daje nam dublji smisao *communio sanctorum*, jer euharistijsko zajedništvo ima svoju vertikalu - zajedništvo s Bogom, i svoju hori-

zontalu - zajedništvo s braćom i sestrama. Zato je nedjeljna euharistija ona tajna koja se živi. Stoga je nedjeljna zapovijed za kršćanina izvor prave slobode. O mnogostrukom značenju dana Gospodnjega pisao je Ivan Pavao II. u apostolskom pismu *Dies Domini* 1998. god. Nedjelja je dan Gospodnji, dan Krista, dan Crkve i dan čovjeka. Zato je nedjelja neradni dan i otvara dublji smisao da je rad radi čovjeka a ne čovjek radi posla. Čovjek ne smije robovati poslu, niti od posla praviti božanstvo, jer samo u njemu ne može naći potpunu sreću.

Papa piše svoju pobudnicu cijeloj Crkvi u kojoj imamo doista različite situacije. Tako se ovdje osvrće na one mjesne Crkve u kojima se osjeća veliki nedostatak svećenika. Tamo se preporuča nedjeljno skupljanje na službu riječi koju predvodi ne-svećenik kojega biskup za to delegira. U takvim prilikama je važno da se ne potamni uloga svećenika i da se ne razvija osjećaj da se liturgija može slaviti i bez njega, nego da se zajednica moli za svećenička zvanja. Posebno su laici i obitelji pozvane svjedočiti euharistijsku duhovnost i kulturu u situacijama u

kojima se nalaze. Svećenici ih u tome svesrdno pomažu i podupiru. A svećenička duhovnost je euharistijska po svojoj naravi. Na to podsjeća i molitva pri svećeničkom ređenju kada biskup pružajući ređeniku darove govori: *primi darove svetoga naroda koji se imaju prinijeti Bogu. Budi svjestan onoga što ćeš činiti, provodi u djelo ono što ćeš obavljati i život svoj suobličuj otajstvu križa Gospodnjega.*⁶ Euharistija bi morala biti posebno uporište muževima i ženama Bogu posvećenog života, čiji je glavni cilj stalna povezanost s Bogom, ne omalovažavajući njihove velike doprinose na drugim poljima, kao npr. u pastoralu, u školstvu itd.

Euharistija nas uvodi u dijalog s kulturama koje nastoji prožeti, držeći se Pavlova načela: *sve provjerajte, a dobro zadržite.*⁷ U svemu treba euharistijsku duhovnost i kulturu konsekventno svjedočiti, provoditi i živjeti. Euharistijska konsekvencija bi se u većoj mjeri očekivala od onih odgovornih za društvene procese.

Pri kraju svoga prvog apostolskoga pisma Papa govori o euharistiji kao misteriju kojeg treba naviještati. Ljubav koju euharistija slavi, po naravi stvari se drugima prenosi i svjedoči. Tako postupa Ivan kada kaže: *što smo vidjeli i čuli navješćujemo vama da i vi imate zajedništvo s nama.*⁸ Naviještanje treba svjedočiti pa čak biti spreman i na mu-eništvo.

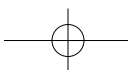
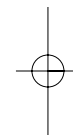
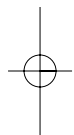
Zaključak

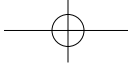
Mnogobrojni sveci i blaženici su u euharistiji otkrili središte svoje svetosti. Među mnogima Papa poimence spominje, nama blisku, Majku Terezu i našega blaženika Ivana Mertza. Po njihovu primjeru Papa i danas poziva na svjedočku vjeru, pobožno slavlje i intenzivan život euharistijskoga otajstva. Sebedarje, zajedništvo i solidarnost direktno proizlaze iz prave euharistijske duhovnosti. Samo je euharistija pravo vrelo životne energije, koja je kadra naš život promijeniti tako, da doista postane autentični znak Isusa Krista. *Sine domenica non possumus* - bile su riječi afričkih mučenika, koji su usprkos zabrane slavili euharistiju i za nju dali život svoj. Ni mi ne bismo tre-

Sadržaj naviještanja se može sažeto izreći da je Krist u našoj vjeri jedini spasitelj svijeta. Znamo da slobodno naviještanje još nije svugdje moguće, budući da svi ljudi nemaju temeljne vjerske slobode. Euharistija je ipak ona tajna koju treba ponuditi i približiti svemu svijetu, jer on proljeva svoju krv za spasenje svih ljudi, budući da ih sve beskrajno ljubi. Iz toga slijedi ono što nam je činiti. Poput Krista prihvaćati sve ljude, što više ljubiti i one koji nas progone. Je li to moguće? Kako god rezonirali moramo priznati da su zahtjevne Isusove implikacije koje proizlaze iz euharistije. Ako se Krist predaje za sve onda i od mene traži isto, da se zalažem u mome svijetu i okruženju za socijalnu pravdu i pravedan mir, za pomirenje i oprostjenje među ljudima, za tolike izbjegle i prognane, gladne i siromašne, jer je euharistija sakrament zajedništva, koji poziva na izmirenje u Kristu, na rušenje barijera neprijateljstva kako bi mogao rasti novi narod Božji. Papa izričito poziva sve vjernike da budu nositelji mira i pokretači pravednosti u svijetu upravo crpeći snagu iz euharistijskog otajstva. S obzirom na tolike gladne u svijetu Papa misli da bi pola sredstava koja se izdaju za naoružavanje bilo dovoljno da se trajno riješi problem gladnih u svijetu.

bali moći živjeti bez euharistije i bez želje da ona preobrazi naš život. Grgur Veliki ističe da nam valja nasljedovati što blagujemo i naviještati što častimo, kako otajstvo muke Gospodnje ne bi ostalo bez ploda.⁹

Neka nas u tome prati zagovor Blažene Djevice Marije, koja je uzor euharistijskoga života, i u kojoj je na najsavršeniji način ostvarena bit Crkve. Po uzoru na nju i po njezinu zagovoru i mi se imamo truditi usvajati njezino uvjerenje u potpunom predanju volji Božjoj, te radosno moliti, zajedno s učenicima iz Emausa, *da Gospodin ostane s nama*, i na euharistijski način bude naš suputnik.

PRILOZI

Misli uz apostolsko pismo:

Slobodan sam na kraju iznijeti nekoliko skupljenih misli, bez komentara, koje iz svog kuta dotiču euharistiju i dostojanstvo svećenika i njihov međusobni odnos.

- Susret s Kristom u euharistiji ne smije za nas postati rutinska ili formalna navika.¹⁰

- Neki se iz formalizma ne drže propisanih liturgijskih formi, neodobreno uvode svoje vlastite kao da je euharistija njihovo privat-

no vlasništvo.¹¹

- Častohleplje sa svim njegovim posljedicama je najveća opasnost za svećenika.¹²

- Ako želiš biti čašćen kloni se častohleplja.¹³

- Svećenik mora imati tisuću očiju, jer ne gleda samo za sebe nego i u ime naroda.¹⁴

Dr. sc. Niko Ikić

1 Taj naziv za euharistiju upotrijebio je papa Ivan - Pavao II. u svom pismu biskupima Crkve o otajstvu i štovanju svete euharistije, usp. *Večera Gospodnja*, KS, Zagreb 1980., br.5.

2 *De Trinitate*, VIII, 8, 12; u: *Corpus Christianorum Latinorum* (CCL) 50, 287.

3 Usp. DRUGI Vatikanski sabor, *Lumen gentium* (LG), 48.

4 Usp. *Sermo*, 227, 1; PL 38, 1099.

5 Usp. *Poslanica Magnesiana*, 9,1, u: *Patrologia latina* (PL) 5, 670.

6 *Rimski pontifikal, Redenje biskupa - svećenika - đakona*, KS, Zagreb 2000., str. 93.

7 1 Sol 5, 21.

8 1 Iv 1, 3.

9 Usp. *Tumačenje Knjige o Jobu*, PL 75, 1028-1029.

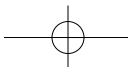
10 Usp. Ivan - Pavao II, *Večera Gospodnja*, br.7.

11 Usp. Ivan - Pavao II, *Ecclesia de eucharistia*, br.51.

12 Usp. Ivan Zlatousti, *Bibliothek der Kircheväter* (BKV), IV, 149-151).

13 Usp. Ivan Zlatousti, BKV I, 78; III, 294.

14 Usp. Ivan Zlatousti, BKV, IV, 155.

Eklezijalna dimenzija svećeničkog identiteta

Predavanje na koroni u Brčkom, 30. svibnja 2007.

Želio bih ovim razmišljanjem samo potaknuti na razmišljanja i razgovore o stvarnostima koje se spominju u nazivu ovoga predavanja. Središnje zbilje o kojima treba razmišljati su Crkva i svećenički identitet. Što je zapravo Crkva i što bitno spada u svećenikovu službu u toj zajednici i što svećenika čini svećenikom u smislu njegova života i njegove djelatnosti u toj zajednici koju zovemo Crkvom? Ono bitno o tome rekao je Drugi vatikanski koncil u svojoj Dogmatskoj konstituciji o Crkvi i svome Dekretu o službi i životu prezbitera.

Kad govorimo o Crkvi neka za početak bude dovoljno da kažem da je to sigurno neka Božja i neka ljudska stvarnost: ona danas postoji u određenom društvenom obliku. Tako kažemo da je tu papa, da su tu kardinali i biskupi, pa kler, redovnici, redovnice i narod Božji; dakako, valja znati da sve to skupa tvori Božji narod iako se taj izraz uglavnom upotrebljava samo za laike. Želim naglasiti da ljudi imaju poteškoća u razumijevanju te stvarnosti koju nazivamo Crkvom. U Crkvu ne spadaju samo malo prije spomenute skupine ljudi, nego i župe i rad u njima: kateheza, liturgija, posjeti obiteljima pa i ovo što mi sada radimo. Riječ je dakle o oblicima međuljudskog ophođenja i o međuljudskim odnosima.

Dogodio se Drugi vatikanski koncil koji je dao smjernice za pastoralnu reformu, tj. za obnovu Crkve iznutra. Mnogo se govorilo o odnosu kršćana prema svijetu u kojemu žive, o aktiviranju župa i obnovi odnosa među samim župljanima kako bi postali svjesniji da čine jednu zajednicu i da više surađuju u svojoj zajednici. Problem je međutim u tome da bi Crkva trebala funkcionirati življe negoli dosad; nije dovoljno da kršćani dolaze u crkvu kao pojedinci koji sudjeluju u nekim njima malo razumljivim obredima ili obavljaju svoje pobožnosti i onda odlaze svojim kućama, a svijesti o zajedništvu nema dovoljno pa zato ne mogu ni zajednički doživjeti niti proživljavati svoj kršćanski

život. Izgradnja zajednice i zajedništva je dva da napreduje.

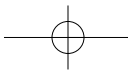
Kada razmišljamo i promatramo kako se Crkva na ovim našim prostorima održava i množi, onda moramo reći da ona raste isključivo na biološki način. Malo ima onih koji se obraćaju na kršćansku vjeru na temelju našeg propovijedanja, većina se krsti još u djetinjoj dobi. To znači da kršćansku tradiciju prenose samo naše katoličke obitelji i to tako da jednostavno donesu dijete da se krsti u Crkvi. I tako dobivamo nove kršćane. Svi su oni kršćani jer dolaze, barem najveći dio naših vjernika, iz kršćanskih obitelji.

Koliko je danas Crkva u krizi i u kakvoj će krizi biti u skoroj budućnosti možemo samo naslućivati na temelju činjenica da je sve manje kršćanskih obitelji, da je sve manje sklapanja brakova i rađanja djece, da za mnoge današnje kršćane sadržaji vjere nisu sastavni dio njihova života, da profaniraju neke sakramente svodeći iz samo na tradiciju, običaje i izvanjske proslave.

Za formiranje neke ljudske zajednice presudan je zajednički životni interes njezinih članova. U ranom kršćanstvu jedna od glavnih značajki kršćanske vjere bila je čvrstina koja je proizlazila iz svjesnog životnog interesa prvih kršćana. I danas bi Crkva imala više uspjeha kad bi svoj interes smjestila tamo gdje su koncentrirani životni interesi današnjih ljudi.

Nekada je kršćanstvo na ovim našim prostorima bilo nešto samo po sebi razumljivo. Bilo je nekako samo po sebi razumljivo da ljudi idu u crkvu, barem nedjeljom i većim blagdanima, krstiti se i vjenčavati u crkvi, držati se "naših starih običaja", religije otaca. Danas je sve to prilično drukčije. Toga društvenog kršćanstva više naprosto nema. Nema više državne ni društvene religije. To je ta temeljna promjena koja zahvaća i naš pastoral i odgoj za tu djelatnost.

Temeljno je pitanje u ovim sadašnjim prilikama koliko se ponajprije komunikacija

PRILOZI

između kršćana, a i njihova komunikacija s ostalim ljudima s kojima žive doista temelji na evanđeoskim načelima. A kršćanstva bez vlastitog zajedništva nema. Mislim da je raščišćavanje toga pitanja temeljno i bitno polazište svakog današnjeg pastoralnog rada. Prvotna i temeljna zadaća pastora jest izgrađivanje kršćanskog zajedništva i kršćanskih zajednica. Valjalo bi učiniti da najprije ljudi koji se smatraju i zovu kršćanima u svjetlu evanđelja otkriju vrijednost i bogatstvo svakog čovjeka i da se njihovi odnosi prema drugim ljudima temelje na evanđeoskim principima. U tom duhu bi trebalo odgajati i buduće svećenike za pastoralno djelovanje.

Ovdje na našim prostorima brojčano stanje klera u mnogim biskupijama ne zadovoljava, tako da se može govoriti o kroničnom manjku svećenika. Novih svećenika ima tek toliko da se nekako pokriju postojeće najnužnije potrebe. Što se tiče podmlatka valja upozoriti da većina svećeničkih kandidata polazi u zvanje i iz socioloških razloga. Većina, naime, dolazi sa sela, tako da se čini da se ljudi odlučuju za svećeništvo tamo gdje biti svećenik još uvijek znači sociološko napredovanje.

U isto vrijeme polako nestaje selo sa svojim specifično seoskim oznakama, tako da se uz seljenje u grad posvuda uvlači gradski mentalitete. Ti procesi mogu u skoroj budućnosti dovesti do ozbiljne krize klera i do katastrofe ako se ostane kod dosadašnjeg načina regrutiranja zvanja. Tu bi bilo potrebno posebnije studirati gradski ambijent, jer je očito da je to problem broj jedan buduće Crkve.

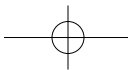
Dobro je svakako spomenuti i sav utjecaj ambijenta u kojem današnji svećenik živi i radi koji svećeniku stvara i posebne teškoće kao što su unutarinja nesigurnost i osama koja je veliki problem te je možda najveća napast protiv celibata. Tu ulaze i materijalni problemi uzdržavanja samoga sebe, raspodjele dobara s drugima, socijalno osiguranje, neizvjesna budućnost. Nerazumijevanje od braće ili pretpostavljenih, nepravedni postupci i čitav niz drugih problema možda bi se mogli barem djelomično riješiti ljudskim i kršćanskim zalaganjem. Ako nam

ne uspijeva da između nas samih stvorimo i zadržimo doista bratsku atmosferu, ne možemo biti vjerodostojni pred svijetom.

Otkako se civilno društvo počelo sekularizirati te je kršćanstvo prestalo biti samo po sebi razumljivi dio društvenog života, Crkva ne posjeduje dostatno kvalificiranog klera koji bi povjereni mu broj laika tako mogao zadržati u vjeri da bi taj proizveo u sljedećoj generaciji dostatan broj svećenika. Svaka generacija vjernika daje manji broj svećenika, a uz manji broj svećenika zajednica postaje sve manja. Očito je da tu treba nešto iz temelja promijeniti, jer nešto u temelju ne funkcionira. Zato je Drugi vatikanski koncil sav usmjeren prema oživljavanju crkvene zajednice, koja bi sama trebala preuzeti brigu jednih za druge u zajednici, za okupljanje zajednice i apostolat. Svećenik je duša te djelatnosti, ali je očito da on više ne može biti jedini aktivan. U tu svrhu uz oživljavanje zajednice, potrebne su i neke strukturalne promjene u župi, koje se ne mogu provesti bez promjene mentaliteta.

No, oživljavanjem laika, koji od pasivnog potrošača religioznih usluga postaje svjestan i odgovoran član Crkve, Crkva dolazi u novu krizu. Aktivno sudjelovanje laika u Crkvi koji svjesno žive svoju vjeru, očituje se često u kritici dosadašnjeg stanja u Crkvi. Crkva do sada gotovo nikada nije imala posla s aktivnim teološki obrazovanim laičkim grupama. Ako danas Crkva sama želi aktiviranje laika, onda se ta aktivizacija ne može provesti bez novih odnosa prema tom laikatu.

U takvoj perspektivi i uloga svećenika postaje nejasnom. Jedan dio dosadašnjih svećeničkih funkcija mogu preuzeti laici: vjeronauk, vođenje karitasa, rad s obiteljima, kancelarijske i neke druge poslove. Ako se pitamo što ostaje ono specifično svećeničko od pojedinačnih poslova, onda je to grubo rečeno euharistija i neki sakramenti. Za mnoge mlade ljude to je premalo da bi se posvetili svećeničkom zvanju, ako se to svećeničko zvanje shvati kao društvena služba. Aktiviranje laika i intenzivniji crkveni život, traži daleko veći broj svećenika. Ono bitno što spada u svećenikovu službu jest izgrađivanje kršćanske zajednice. Svećenik

je odgojitelj naroda Božjega u vjeri. Na njegovu službu spada propovijedanje riječi Božje, slavljenje Euharistije i drugih sakramenata koje dijeli svećenik te briga za nova duhovna zvanja.

Sudeći ljudski, čini se da današnji tip svećenika nema mnogo budućnosti. To su uostalom vidi po velikom opadanju zvanja i prijelazima ad statum laicalem. Moramo imati snage da te činjenice prihvatimo u svojoj ozbiljnosti i da se ne zavaravamo da stvari nisu previše ozbiljne. Ako su stvari ozbiljne, a jesu, onda treba poduzeti i neke vrlo ozbiljne odluke i prestati s polovičnostima jer svaka polovičnost ide na štetu budućnosti Crkve. Nije pitanje tko ima sa svojim idejama pravo a tko krivo, jer nije riječ o idejama. Rješenje za jednu buduću Crkvu zacrtano je u glavnim linijama na Drugom vatikanskom koncilu. Ako je istina da nitko nema konkretno rješenje u džepu, onda je također istina i to da bismo ga svi trebali tražiti.

Što se tiče formacije klera, i već postojećeg i budućeg, trebalo bi postaviti neke dugogodišnje planove da dođemo do potrebnih kadrova; treba stvarati kler za potrebe ljudi ovoga vremena, a ne formirati ga po nekom kalupu. Poseban napor trebao bi ići prema suradnji s aktivnim laicima, jer je tu budućnost Crkve. Taj bi proces trebalo pratiti, izučavati i usmjeravati.

Razmišljajući o prilikama vremena i prostora u kojima današnji svećenik živi i radi može se posebnije govoriti o svećeničkim problemima i problemima svećeništva. Kako svećenik ne živi sam i ne postoji radi samoga sebe, ne može se promatrati bez svog bitnog odnosa prema Crkvi, i to prema konkretnoj Crkvi, zajednici u kojoj živi i kojoj služi. Ako se upuštamo u analizu današnje svećeničke krize u Crkvi, većina analiza naših problema polazi i svršava oko pitanja tko je kriv, a ne pita se što je zapravo krivo, a pogotovo ne što ja mogu učiniti bez obzira na to je li netko kriv ili nije. Dobiva se dojam kao da nam nije stalo da se nađe izlaz iz teškoća, nego da se oslobodimo odgovornosti.

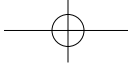
Ako se svijet i prilike u njemu mijenjaju, ako se ljudi i njihov mentalitet mijenja,

nužno je da se i svećenik nekako mora promijeniti, jer on kao čovjek živi u ovom svijetu da bude na službu ljudima koji se zajedno s tim svijetom mijenjaju. Crkva nije neka samo zamišljena zajednica, nije nešto što egzistira u župnim knjigama i statistikama, nego je stvarna, vidljiva zajednica ljudi od Krista ustanovljena kao "zajednica života, ljubavi i istine". Ako danas, kad se društvo sekulariziralo, pogledamo stvar malo bolje, vidjet ćemo da jedva postoje žive crkvene zajednice koje bi bile zajednice zato jer su ljudi kršćani. Naši ljudi na selu mogu biti dobri katolici individualno, i samo selo može biti katoličko, ali takva je zajednica u prvom redu prirodna, seoska - zato jer ljudi žive na jednom mjestu i imaju neke zajedničke interese - no ona nije zajednica zato jer su ljudi kršćani. U gradovima se raspada kršćansko zajedništvo te kao rezultat imamo stanovito mnoštvo religioznih pojedinaca koji samo pojedinačno "dolaze u crkvu" da bi tamo zadovoljili svoje religiozne potrebe. Tisuću ljudi može u crkvi zajednički moliti, ali oni nemaju svijesti da to rade kao zajednica. Crkva je u tom smislu u gradovima postala servis za religiozne potrebe religioznih pojedinaca.

Drugi vatikanski koncil sav je bio usmjeren prema osamostaljivanju Crkve i prema stvaranju autentične crkvene zajednice. Kao glavni zadatak laika u Crkvi naglašavao je oživljavanje i uspostavu kršćanske zajednice. U tome su "zakon i proroci" postkoncilske obnove.

Jasno je da se ti procesi oživljavanja i ponovne uspostave kršćanske zajednice ne smiju tako provoditi da se čitava stvar stavi u pitanje. Potrebno je razmišljati i govoriti o Crkvi sutrašnjice i o svećeniku sutrašnjice. U Crkvi postoje vrlo važni ciljevi koje treba postići, koje treba ostvariti. Zato nitko ne bi trebao reći da je pobožnije ili vjernije paušalno držati se staroga, jer se na taj način ne ostvaruju ti ciljevi. No oni se ne ostvaruju ni nasumice ni bez velike pripreme.

Posebna teškoća je u tome što s jedne strane trebamo svećenika za ono što već postoji, a s druge strane za ono što se tek ima oblikovati. Za sada bi bilo važno upozoriti

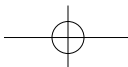
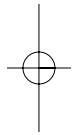
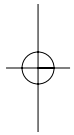
PRILOZI

barem na to da svećenik u modernom društvu i suvremenoj kršćanskoj zajednici treba raditi ono što bitno spada na njegovu službu u vjerničkoj zajednici. U tom smjeru idu nastojanja oko specijalizacije pojedinih službi, oko podjele rada i organizacije dušobrižništva. U tom smjeru ide i nastojanje da se dio svećeničkog posla dadne u ruke drugim članovima crkvene zajednice koji su za to sposobni. U tom smjeru ide i oživljavanje đakonata.

Svatko je od članova crkvene zajed-

nice potreban u "vinogradu Gospodnjem" i nitko ne bi smio sumnjati u svoju vrijednost. Kad bismo jednom usmjerili pogled na čovjeka u svim njegovim dimenzijama, na čovjeka kao osobu i shvatili da je riječ o njemu i problemima njegova spasenja, a ne o onom što se nama sviđa, o našim željama za brojnou Crkvom, onda bi nam i naša svećenička zadaća bila manje problematična.

Ivica Vidak, ofm

NACIONALNA UPRAVA PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA BOSNE I HERCEGOVINE
MISIJSKA SREDIŠNJICA

PRILOZI

Misijske aktivnosti u vremenu od 1. svibnja 2006. do 30. travnja 2007. godine na području nacionalne uprave PMD BiH

Dragi prijatelji misija!
Cijenjeni čitatelji i širitelji misijskog i animacijskog lista Radosna vijest!

Ovogodišnjim izvješćem želim svima Vama donijeti cjelovitu i stvarnu sliku svih misijskih aktivnosti tijekom 2006./2007. godine na području naše Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela (dalje: PMD) BiH. Tijekom minula četiri mjeseca ove 2007. godine sva izvješća za prošlu 2006. godinu o cjelokupnom radu i o financijskom poslovanju Misijske središnjice već su prezentirana i poslana prema važećem Statutu PMD: Nacionalnom vijeću PMD BiH na ovogodišnjoj godišnjoj skupštini u Sarajevu od 19. do 20. veljače 2007. godine, Biskupskoj konferenciji (dalje: BK) BiH na proljetnom zasjedanju u Mostaru 21. ožujka 2007. godine i rimskim središnjicama PMD 25. ožujka 2007. godine: predsjedniku PMD, Djelu za širenje vjere, Djelu svetog djetinjstva i Djelu svetog Petra Apostola. Ovo izvješće koje šaljem svima Vama obuhvaća period od 1. svibnja 2006. pa do 30. travnja 2007. godine.

Što reći za prošlu godinu. Može se reći kako je napravljen novi korak naprijed. Iz dana u dan rasli smo u nošenju svoje odgovornosti za misijsko poslanje Crkve kako na razini opće Crkve tako i u svim našim biskupijama, župnim i drugim zajednicama. Na to nas je potakla i misijska tema na našim jesenskim koronama 2006. godine.

Misijski informativni i animacijski list Radosna vijest prošle godine u nekim sredinama je rastao, a u nekima padao. Osjetila su se neka događanja po našim biskupijama. On i dalje nikome ne želi biti konkurencija,

nego želi sve nas poticati i graditi vezu s našim hrvatskim misionarima i misionarkama ma gdje bili. Pitajmo se, da li Radosna vijest ima mjesta u sredinama našeg života i rada u godini kada slavi 35. obljetnicu izlaženja?

Tijekom prošle godine i druge misijske aktivnost našle su svoje mjesto u građenju misijske svijesti i odgovornosti: misijske kasice, misijske krunice, božićne misijske čestitke, maslinove grančice, misijski imendanski kalendari te animacijski materijali za Dan svetog djetinjstva, Dan Djela svetog Petra apostola i za Misijsku nedjelju. I ove godine pravovremeno ćemo ponuditi svima Vama pravovremeno obogaćene novim sadržajem misijske imendanske kalendare (zidni-jednolisni, zidni-dvanaestlisni i džepni) i naljepnice za blagoslov kuća koji će biti još jeftiniji. Kupovinom istih Vi pomažete projekte naših misionara i misionarki, a kupovinom drugih?

I ove godine postavljate ista pitanja kuda idu prikupljena materijalna sredstva? Prema važećem Statutu PMD, koji ćete svi dobiti za Misijsku nedjelju 2007., cjelokupni iznos misijskih kolekti, to jest kolekte Misijske nedjelje i Bogojavljenja - Tri kralja - koje ste bili dužni cjelovite predati nad/biskupskim ordinarijatima u Sarajevu, Mostaru i Banja Luci - idu preko Misijske središnjice u Sarajevu u rimske središnjice triju Papinskih misijskih djela: kolekta Misijske nedjelje Djelu za širenje vjere, kolekta Bogojavljenja - Tri kralja Djelu svetog djetinjstva, a prilozi svećenika na Dan Djela svetog Petra apostola idu istom Djelu za odgoj svećenika, redovnika i redovnica u zemljama koje su pod Zborom za evangelizaciju naroda. Ta se sre-

PRILOZI

dstva kasnije raspoređuju u misijske krajeve diljem svijeta. I naša je Crkva tijekom minuloga vremena itekako osjetila materijalnu potporu spomenutih PMD. U tom odgovornom odnosu prema svakom dijelu Crkve u misijskim krajevima svake godine u prvoj polovini svibnja sudjeluje i naš nacionalni ravnatelj PMD na godišnjoj Općoj skupštini PMD u Rimu. Drugi dio pristiglih materijalnih dobara (misijske kasice, misijske krunice, božićne čestitke, maslinove grančice, misijski imendanski kalendari, fondovi: za misije i misionare, za gladne, bolesne, gubave i najpotrebnije, za gladnu djecu u Beninu, za gladnu djecu u Ruandi i drugo) dobivaju za konkretne projekte naši hrvatski misionari i misionarke. Pri tom se mora poštivati nakana darovatelja. Misijska središnjica iz Sarajeva, ne praveći nikakve razlike s obzirom na mjesto i državu rođenja ili na biskupijsku i redovničku pripadnost, sva ta sredstva daje hrvatskim misionarima i misionarkama za vrijeme njihova boravka u Domovini ili za vrijeme posjete našoj Misijskoj središnjici u Sarajevu ili za vrijeme njihova godišnjeg ljetnog susreta.

Ovogodišnji ljetni susret hrvatskih misionara i misionarki bit će u Banja Luci u vremenu od 2. do 5. srpnja 2007. godine. Nadam se da ćete se tijekom narednih tjedana odazvati se i u svoje župne zajednice pozvati nekoga od naših misionara i misionarki koji će tijekom ljetnih mjeseci boraviti na odmoru u Domovini.

I ovogodišnje izvješće, kao i sva dosa-

dašnja, napravljeno prema podacima pristiglim u Misijsku središnjicu u Sarajevu od naših nad/biskupijskih ordinarijata ili Vašom izravnom vezom putem pošte ili banke. Svi uneseni podaci odnose se na vrijeme od 1. svibnja 2006. do 30. travnja 2007. godine prema Knjizi računa Misijske središnjice. Jedina je iznimka napravljena s kolektom Bogojavljenja 2006. i Djela sv. Petra apostola iz 2006. koja je iz vremena prije 1. svibnja 2006. godine. Napominjem, da u izvješću nisu prikazani darovi pojedinaca kao i pojedinačni primatelji Radosne vijesti. Učinili smo sve da izvješće bude što točnije. Međutim, ukoliko postoji bilo kakva pogreška Misijske središnjice molimo Vas da nam oprostite. Pogrešku smo spremni ispraviti i ispričati se. Samo se javite.

Što reći na kraju ovog uvodnog dijela. Svima Vama iskrena hvala za sve što ste tijekom minuloga vremena molitveno i materijalno uradili za misije i misijsko poslanje Crkve. Nadam se da će i ovogodišnje izvješće svima nama biti poticaj kako bi u narednom vremenu učinili nešto lijepo za misije i naše hrvatske misionare i misionarke. Misijska središnjica u Sarajevu i sve Dijecezanske uprave PMD bit će kao i do sada svima Vama potpora u građenju misijske svijesti i odgovornosti. Svima Vama pripremljena web stranica Misijske središnjice svojim informacijama i materijalima bit će velika pomoć u narednom vremenu. Njezina adresa glasi: www.missio.ba. Dobro došli na naše i Vaše stranice. Sljedeće izvješće najviše zavisi od nas samih.

USTANOVE BISKUPSKE KONFERENCIJE BiH

Naziv ustanove	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Biskupska konferencija BiH		1 kom.
Katolička tiskovna agencija		zamjena lista
Caritas Biskupske konferencije BiH		1 kom.
Vrhbosna – Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije		zamjena lista

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

1. ŽUPE:

Ž u p a	Bogojavljenje 2006.	Misijska nedjelja 2006.	Maslinove grančice	Misijske kasice	Drugi misijski darovi	Radosna vijest
Banbrdo	250,00	300,00				10 kom.
Bežlja	86,00	220,00			100,00	1 kom.
Bijelo Brdo	64,00	20,00				
Bijeljina	5,00	80,00				
Bistrica k. Uskoplja	421,00	614,00				1 kom.
Bistrica k. Žepča	180,00	586,00				2 kom.
Boće	396,00	360,00				1 kom.
Borovica	180,00	0,00				
Bosanski Brod	98,00	98,00				1 kom.
Bosanski Šamac	36,00	42,00				
Brajkovići	10,00	0,00				
Brčko	180,00	839,00		547,00		10 kom.
Brestovsko	346,00	416,00				
Breške	35,00	480,00				4 kom.
Breza	224,00	492,00				2 kom.
Brusnica	9,00	80,00				1 kom.
Bučići	96,00	753,00		71,00		
Bugojno	48,00	400,00				1 kom.
Bukovica	0,00	5,00				
Busovača	620,00	618,00				
Cer	9,00	2005,=72; 14,00				
Čardak	170,00	250,00				3 kom.
Čemerno	0,00	400,00				1 kom.
Donja Tramošnica	90,00	50,00				
Derventa	18,00	227,00	50,00	200,00		2 kom.
Deževica	60,00	320,00		386,00		
Doboj	303,00	514,00				5 kom.
Dobretići	60,00	60,00				3 kom.
Dolac	257,00	222,00				1 kom.
Doljani	100,00	107,00				
Domaljevac	460,00	465,00				
Dragunja	25,00	240,00				10 kom.
Drijenča	220,00	300,00		75,00		3 kom.
Dubrave	305,00	630,00				1 kom.
Foča k. Doboja	70,00	110,00				

PRILOZI

Fojnica	0,00	0,00			
Gornja Dubica	275,00	305,00			4 kom.
Gornja Komušina	0,00	0,00			1 kom.
Gornja Močila-Sijekovac	20,00	57,00			
Gornja Tramošnica	100,00	205,00			2 kom.
Garevac	70,00	200,00		78,00	3 kom.
Glavice	72,00	310,00	125,00	685,00	3 kom.
Globarica	166,00	500,00	41,84	400,00	2 kom.
Goražde	9,00	13,00			
Gorice	42,00	280,00			3 kom.
Gornji Vakuf - Uskoplje	153,00	720,00			1 kom.
Gračac	120,00	348,00			
Gradačac	100,00	200,00		242,90	2 kom.
Grebnice	153,00	266,00			
Gromiljak	600,00	1.300,00	300,00	420,00	5 kom.
Guča Gora	61,00	183,00			
Haljinići	35,00	140,00		48,90	3 kom.
Hrvatska Tišina	63,00	75,00			
Husino	25,00	110,00			2 kom.
Ilijaš	71,00	220,00			4 kom.
Jelah	280,00	565,00			4 kom.
Jelaške	130,00	170,00			1 kom.
Kakanj	193,00	208,00	302,00	645,80	6 kom.
Kandija	120,00	230,00			4 kom.
Kiseljak	1.200,00	840,00			3 kom.
Kolibe	25,00	25,00			1 kom.
Komušina	222,00	750,00			3 kom.
Kopanice	550,00	510,00			6 kom.
Koraće	26,00	29,00			
Koricani	7,00	10,00			
Kraljeva Sutjeska	174,00	253,00			
Krepšić	0,00	350,00			
Kreševo	730,0	860,00			5 kom.
Kulina	5,00	60,00		1.531,00	1 kom.
Lovnica	40,00	240,00			
Lug-Brankovići	461,00	575,00			5 kom.
Lukavac	35,00	440,00			10 kom.
Maglaj	210,00	353,00	70,00		5 kom.
Modriča	0,00	86,00			1 kom.
Morančani	24,00	115,00			2 kom.
Nova Bila	280,00	320,00			2 kom.
Novi Šeher	0,00	405,00			
Novi Travnik-Uzašašće G.	140,00	391,00	150,00	339,10	10 kom.
Novi Travnik-Presveto T.	450,00	1.800,00	180,00		10 kom.
Novo Selo k. Bosanskog Broda	61,00	105,00		50,00	1 kom.
Novo Selo k. Odžaka	200,00	500,00			1 kom.
Oštra Luka-Bok	351,00	810,00		630,85	4 kom.
Obri	25,00	232,00			1 kom.
Odžak	400,00	950,00			2 kom.
Orašje	0,00	0,00		452,00	1 kom.
Osova	239,00	262,00			3 kom.

Otinovci-Kupres	0,00	0,00			10 kom.	
Ovčarevo	169,00	242,00				
Pale	0,00	55,00				
Par Selo	130,00	142,00	159,00		2 kom.	
Pećine	65,00	100,00	110,00			
Pećnik	40,00	300,00			4 kom.	
Plchan	0,00	0,00				
Podkraj	85,00	100,00			2 kom.	
Podmilačje	840,00	740,00				
Poljaci	211,00	588,00				
Posavska Mahala	455,00	400,00	464,00	561,00	3 kom.	
Potočani	151,00	0,00				
Prozor	480,00	1.362,00	430,00	1.420,00	5 kom.	
Prud	146,00	296,00			1 kom.	
Radunice	90,00	140,00		510,00	3 kom.	
Rama-Ščit	142,00	347,00			2 kom.	
Rankovići	349,00	880,00			1 kom.	
Rastićevo	0,00	0,00				
Rustovo	17,00	0,00			1 kom.	
Rumboci	257,00	218,00				
Srednja Slatina	85,00	91,00			2 kom.	
Sarajevo-Briješće	0,00	38,00				
Sarajevo-Dobrinja	63,00	50,00				
Sarajevo-Grbavica	195,00	130,00	222,50		5 kom.	
Sarajevo-Katedrala-župa	0,00	200,00			5 kom.	
Sarajevo-Katedrala-rcktorat	357,00	436,00	380,00			
Sarajevo-Marijin Dvor	144,00	350,00				
Sarajevo-Novigrad	157,00	266,00	100,00			
Sarajevo-Novo Sarajevo	420,00	765,00			3 kom.	
Sarajevo-Stup	403,00	773,00	120,00	687,36	5 kom.	
Sivša	60,00	410,00				
Skopaljska Gračanica	135,00	340,00				
Solakova Kula	6,00	160,00				
Suho Polje	121,00	237,00				
Svilaj	170,00	75,00				
Šikara	114,00	260,00			1 kom.	
Špionica	290,00	250,00				
Tarčin	50,00	140,00				
Teslić	155,00	336,00		726,00	11 kom.	
Tolisa	725,00	2.300,00		2.500,00	4 kom.	
Travnik	200,00	710,00		50,00	5 kom.	
Turbe	85,00	280,00			2 kom.	
Turić	220,00	300,00		487,90	178,00	1 kom.
Tuzla	241,00	237,00			5 kom.	
Ularice	356,00	285,00				
Ulice	230,00	520,00			1 kom.	
Uzdol	120,00	280,00			5 kom.	
Vareš	86,00	230,00			3 kom.	
Veliki Prnjavor-Sočanica	0,00	0,00				
Vidovice	810,00	1.050,00		200,00	17 kom.	
Vijaka	74,00	125,00				

PRILOZI

PRILOZI

Vitez	630,00	850,00				
Vukanovići	46,00	360,00				
Zavidovići	250,00	700,00	215,00			3 kom.
Zenica-Crkvica	330,00	550,00				4 kom.
Zenica-Čujdraš	380,00	300,00				
Zenica-Klopče	31,00	185,00				3 kom.
Zenica-Sv. Ilija	178,00	203,00				1 kom.
Zenica-Sv. Josip	410,00	1.353,00				1 kom.
Zovik	162,00	525,00				
Zvornik	0,00	0,00				
Žabljak	110,00	410,00				2 kom.
Žepče	1.183,00	6.090,00	300,00	2.007,00		18 kom.
Žeravac	27,00	50,00		64,00		1 kom.
Žitače-Podhum	46,00	150,00				
Živinice	93,00	261,00				1 kom.

2. DRUGE CRKVE:

Druge crkve	Bogojavljenje 2006.	Misijska udjelja 2006.	Maslinove grančice	Misijske kasice	Drugi misijski darovi	Radosna vijest
Olovo	20,00	45,00				1 kom.
Ekspozitura Visoko	72,00	198,00				1 kom.
Travnik – Sjemenišna crkva	0,00	0,00	150,00			4 kom.
Sarajevo – Banjski brijeg	100,00	100,00	50,00			
Sarajevo – Bistrik	0,00	0,00				
Sarajevo – Nedžarići	0,00	0,00				

3. DRUGE USTANOVE:

Naziv ustanove	Djelo sv. Petra apostola 2006.	Misijski prilozi	Radosna vijest
Vrhbosanska nadbiskupija - Ordinarijat			1 kom. + 4 pojed.
Vrhbosanska katolička bogoslovija		81,50	2 kom.
Vrhbosanska katolička teologija			2 kom.
Caritas Vrhbosanske nadbiskupije			2 kom.
Nadbiskupsko sjemenište – KŠC-Travnik			4 kom.
KŠC "Sv. Pavao" – Zenica			1 kom.
KŠC "Sv. Josip" – Sarajevo sa s. Zvonimirom		1.088,00	1 kom.
KŠC "Sv. Josip" – Sarajevo – Internat		380,15	1 kom.
KŠC "Sv. Franjo" – Tuzla			1 kom.
Katolički tjednik			zamjena lista
Svjetlo riječi			zamjena lista
Katehetski ured Vrhbosanske nadbiskupije		50,00	1 kom.
Svećenici Vrhbosanske nadbiskupije	3.463,00		

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA:**MOSTARSKO-DUVANJSKA BISKUPIJA****1. ŽUPE:**

Ž u p a	Bogojavljenje 2006.	Misijska nedjelja 2006.	Maslinove grančice	Misijske kasice	Drugi misijski darovi	Radosna vijest
Blugaj	130,00	1.140,00			1.000,00	2 kom.
Buhovo	55,00	293,00				
Bukovica	147,00	1.910,00			75,00	1 kom.
Crnač	0,00	0,00				
Čapljina	0,00	0,00				
Čerin	610,00	1.410,00				1 kom.
Čitluk	794,00	2.226,00			150,00	5 kom.
Drežnica	31,00	128,00				
Drinoveci	150,00	326,00				1 kom.
Duvno-Tomislavgrad	1.850,00	2.500,00			150,00	1 kom.
Gabela	160,00	501,00				
Gabela-Polje	664,00	2.050,00				3 kom.
Glavatičevo	0,00	0,00				
Goranci	30,00	140,00				
Gorica	110,00	340,00				
Gorica-Struge	106,00	297,00				2 kom.
Grabovica	260,00	890,00			75,00	1 kom.
Gradac Mostarski	0,00	0,00				
Gradac Posuški	290,00	480,00			150,00	
Gradina	170,00	1.750,00			50,00	5 kom.
Gradnići	440,00	220,00			50,00	1 kom.
Grljevići	210,00	290,00				1 kom.
Grude	0,00	0,00				
Humac	250,00	300,00				
Izbično	75,00	205,00				
Jablanica	0,00	100,00				1 kom.
Jare	232,00	199,00				
Klobuk	25,00	150,00				
Kočerin	490,00	810,00				
Kongora	182,00	668,00			75,00	1 kom.
Konjic	0,00	650,00				
Kruševo	88,00	420,00			75,00	1 kom.
Ledinac	194,00	564,00				5 kom.
Ljuti Dolac	400,00	350,00				
Medugorje	1.345,00	10.764,00				10 kom.
Mostar-Katedrala	1.512,00	5.000,00				10 kom.
Mostar-Sv. Matej	1.120,00	577,00		1.015,00		1 kom.
Mostar-Sv. Marko	41,00	0,00				
Mostar-Sv. Luka	0,00	110,45				
Mostar-Sv. Ivan	351,00	2.270,00				1 kom.
Mostar-Sv. Ivan	od 1999. do 2004. = 2.577,00	od 1999. do 2004. = 8.811,00				
MO-Sv. Petar i Pavao	2.093,00	3.178,00				
Nevesinje	0,00	0,00				
Ploče Tepčići	0,00	276,00				1 kom.
Polog	510,00	1.006,00				1 kom.
Posušje	1.204,00	3.558,00				1 kom.
Potoci	220,00	320,00				

PRILOZI

PRILOZI

Prisoje	126,00	1.057,00		75,00	1 kom.
Rakitno	415,00	648,00		75,00	6 kom.
Raskrižje	100,00	150,00			
Rasno	104,00	159,00			
Rašeljke	150,00	1.200,00		75,00	1 kom.
Roško Polje	140,00	410,00			1 kom.
Ružići	35,00	220,00			
Seonica	210,00	310,00		75,00	1 kom.
Studenci	350,00	1.530,00			6 kom.
Sutina	143,00	210,00			
Šipovača-Vojnići	320,00	740,00			5 kom.
Široki Brijeg	2.070,00	3.815,00			
Šuica	120,00	500,00		75,00	
Tihaljina	239,00	291,00			
Veljaci	160,00	300,00			
Vinica	144,00	240,00		37,50	
Vinjani-Hercegovački	74,00	500,00		75,00	1 kom.
Vir	400,00	700,00		150,00	
Vitina	310,00	410,00			
Zagorje	168,00	500,00		75,00	

TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

2. ŽUPE:

Župa	Bogojavljenje 2006.	Misijska kolekta 2006.	Maslinove grančice	Misljske kasice	Drugi misijski darovi	Radosna vijest
Aladinići	417,00	1.182,00			1.564,00	1 kom.
Čeljevo	180,00	500,00			150,00	1 kom.
Domanovići	415,00	1.325,00				
Dračvo	300,00	490,00				
Gradac	230,00	1.200,00			50,00	1 kom.
Hrasno	187,00	421,00				
Hutovo	45,00	85,00			12,50	1 kom.
Neum	405,00	1.186,00			143,90	
Prenj	65,00	300,00			37,50	2 kom.
Ravno	60,00	250,00			50,00	1 kom.
Rotimlja	165,00	500,00			2.630,00	1 kom.
Stjepan Krst	0,00	0,00				
Stolac	400,00	1.000,00			75,00	1 kom.
Trebinja	80,00	160,00			75,00	1 kom.
Trebinje	0,00	300,00			62,50	1 kom.

3. DRUGE USTANOVE MOSTARSKO-DUVANJSKE I TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE:

Naziv ustanove	Djelo sv. Petra apostola 2006.	Razni misijski priloz	Radosna vijest
Biskupski ordinarijat Mostar			2 kom.
Biskupijski Caritas		142,84	1 kom.
Teološki institut			1 kom.

Crkva na kamenu			zamjena lista
Naša ognjišta			zamjena lista
Svećenički dom			1 kom.
Svećenici Mostarsko-Duvanjske i Trebinjsko-Mrkanske	4.000,00	1.235,00	

PRILOZI

BANJALUČKA BISKUPIJA

I. ŽUPE:

Župa	Bogojavljenje 2006.	Misijska kolekta 2006.	Maslinove grunčice	Misijske kasice	Drugi misijski darovi	Radosna vijest
BL – Katedrala	185,20	625,00	254,00			
BL – Pohoda BDM	30,00	115,00	125,00	70,00		
Barloveci	33,00	85,50				1 kom.
Bihuč	108,00	153,00	210,00			
Bila	121,00	544,00	121,00			5 kom.
Bos. Aleksandrovac	23,00	0,00				
Bosanska Gradiška	0,00	44,00	62,00			1 kom.
Bosansko Grahovo	12,00	20,00	15,00			
Budžak	40,50	138,00	71,00			7 kom.
Čuklić	93,00	930,00				1 kom.
Drvar		400,00				2 kom.
Glamoč	59,00	285,00	202,00	147,00		1 kom.
Ivanjska	25,00	30,00				
Jajce	340,00	415,00		266,00		
Kotor Varoš	43,00	215,00	35,00	45,00		2 kom.
Ključ	5,00	21,00	15,00	5,00		
Kulaši	0,00	0,00				
Lištani	60,00	150,00	60,00			
Livno	672,00	1.520,00				5 kom.
Ljubija	40,00	140,00	50,00			1 kom.
Ljubunčić	250,00	1.115,00	350,00	150,00		1 kom.
Mahovljani	0,00	16,00				
Marija Zvijezda	49,00	193,50	120,00	175,00		3 kom.
Motike	0,00	350,00				
Mrkonjić Grad	58,00	28,00				
Nova Topola	0,00	150,00				
Odžak Čaić	35,00	100,00	50,00			5 kom.
Petrićevac	11,90	121,00	50,00			1 kom.
Podhum	117,00	975,00				1 kom.
Presnuče	10,00	45,00	35,00	35,00		2 kom.
Prijedor	32,00	172,00	120,00			4 kom.
Prnjavor	255,00	362,00	330,00	800,00		10 kom.
Ravska	8,00	35,00	25,00			
Sanski Most	15,00	150,00		50,00		1 kom.
Sasina	10,00	100,00	25,00	40,00		
Stara Rijeka	81,00	265,00	115,00			8 kom.
Stratinska	0,00	250,00				
Šimići	0,00	52,00		220,00		1 kom.
Šurkovac	91,00	45,00				6 kom.
Trn	11,10	120,00	17,30			1 kom.
Vidoši	127,00	900,00				5 kom.

2. DRUGE USTANOVE:

Naziv ustanove	Djelo sv. Petra apostola 2006.	Razni misijski priloz	Radosna vijest
----------------	-----------------------------------	-----------------------	----------------

PRILOZI

Biskupski ordinarijat Banja Luka			6 kom.
Caritas biskupije Banja Luka		50,00	
Svećenici banjalučke biskupije	1.070,00		

REDOVNIČKE ZAJEDNICE

Ovaj dio odnosi se na samostane ili filijale muških i ženskih redovničkih zajednica koje su od 1. svibnja 2006. do 30. travnja 2007. godine na razne načine misijski bile aktivne preko Misijske središnjice u Sarajevu s obzirom na misijske priloge i na primanje misijskog informativnog i animacijskog lista Radosna vijest.

FRANJEVAČKA PROVINCIJA BOSNA SREBRENA

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest
Provincijalat		1 kom.
Franjevačka teologija, Sarajevo – Nedžarići		2 kom.
Franjevački samostan Gorica – Livno		1 kom.
Franjevački samostan Jajce		1 kom.

PROVINCIJA HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest
Franjevački samostan – Mostar		1 kom.

DOMINIKANCI

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest

KARMELIĆANI

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest
Samostan – Duhovni centar „Karmel sv. Ilije“ - Prisoje		

SALEZIJANCI

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest

FRANJEVKE MEDICINSKE SESTRE

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest

FRANJEVKE MISIONARKE MARIJINE

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest

KARMELIĆANKE

Redovnička zajednica	Razni misijski priloz	Radosna vijest
Sarajevo- Stup		1 kom.

KĆERI BOŽJE LJUBAVI

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Bistrica kod Uskoplja		1 kom.
Kakanj		1 kom.
Sarajevo – Ivana Cankara		1 kom.
Sarajevo – Novo Sarajevo	150,00	1 kom.
Travnik		1 kom.
Dječji vrtić „Anđeli“ – Novi Travnik	100,00	
Novi Travnik	100,00	
OŠ Stojkovići sa s. Irmom Lučić	700,00	

KĆERI MILOSRĐA

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest

KLANJATELJICE KRVI KRISTOVE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Sarajevo – Antuna Ilungija		1 kom.

KLARISE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Brestovsko	100,00	1 kom.

MARIJINE SESTRE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest

SESTRE MILOSRDNICE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Sarajevo – Abdićeva	400,00	1 kom.
Livno		1 kom.
Dječji vrtić „Sunčev sjaj“ Livno	532,00	
OŠ Stolac sa s. Monikom Martić	400,00	

SESTRE SLUŽBENICE MILOSRDA (ANĐELE)

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Mostar – Biskupa Buconjića		1 kom.

SLUŽAVKE MALOG ISUSA

Redovnička zajednica	Misijski prilozi posebno Djelo svetog djetinjstva	Radosna vijest
Čardak	30,00	
Gromiljak	505,00	2 kom.
Sarajevo – Egipat	400,00	1 kom.
Sarajevo – Provincijalat		1 kom.
Sarajevo – Nuncijatura	150,00	
Sarajevo – Kaptol	80,00	1 kom.
Sarajevo – Bogoslovija	80,00	
Neum	912,00	1 kom.

PRILOZI

PRILOZI

Maglaj	275,00	1 kom.
Mostar	70,00	1 kom.
Vitez	409,00	1 kom.
Belgija - Florennes	50,00	
Austrija - Friesach	172,00	1 kom.
Njemačka - Geretsried	189,00	1 kom.
Zagreb - Črešnjevac	30,00	
Ozimica	100,00	
Prozor	380,00	
Voćin	75,00	
Slavonski Brod	170,00	
Adventska akcija 2006. SMI i PMI	6.080,00	

ŠKOLSKE SESTRE FRANJEVKE BOSANSKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Sarajevo - Bjelave		1 kom.
Sarajevo - Bistrik	50,00	
Brestovsko		1 kom.
Fojnica	41,00	1 kom.
Busovača	300,00	
Dječji vrtić Busovača	150	
Prva OŠ Jaklič, Bugojno	250,00	
OŠ „Ivana Gorana Kovačića“ Livno sa s. Ljubicom	83,00	

ŠKOLSKE SESTRE FRANJEVKE HERCEGOVAČKE PROVINCIJE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Široki Brijeg		1 kom.
Kočerin		1 kom.
Sarajevo - Provare		1 kom.
Mostar - Franjevačka		1 kom.
Mostar - Zagrebačka		1 kom.
Tihaljina	100,00	

URŠULINKE

Redovnička zajednica	Razni misijski prilozi	Radosna vijest
Zenica	100,00	1 kom.

Neka i ovogodišnje izvješće za vrijeme od 1. svibnja 2006. pa do 30. travnja 2007. godine svima nama bude pomoć kako bismo u narednom vremenu učinili još više u konkretnom građenju misijske svijesti i odgovornosti na mjestima koje nam povjeriše naši poglavari.

Želci Vam svako dobro od Gospodina sve Vas iskreno pozdravljam.

Tomo Knežević
(Tomo Knežević, nacionalni
ravnatelj PMD BiH)

Izgradimo Crkvu u Zambiji

PRILOZI

Tijekom ove godine misijski smo razmišljali i misijski smo djelovali na prostoru Bosne i Hercegovine. Usprkos teške političke, materijalne i socijalne situacije u kojoj se nalazimo širina našeg hrvatskog katoličkog srca i ovaj puta bit će na djelu. I kad smo malo imali i kad ništa nismo imali, bili smo spremni darivati i podijeliti s drugima sve što smo imali. Svjesni smo kako moj bližnji ima puno manje od mene. Moj bližnji nije samo pripadnik moga naroda i ne živi samo u mojoj Domovini. On ima drugu boju kože i govori drugim jezikom, a meni je nepoznat. Ispružio je svoju ruku i pokucao je na moja vrata. On od mene ne traži komad kruha i šaku riže. On traži nešto drugo. On želi imati kapelicu i župnu crkvu u kojoj bi se mogao Bogu moliti i Bogu pjevati. Njegova župna crkva neće biti velika i skupo ukrašena, neće imati freske i ozvučenje kao što je to možda ima moja župna crkva. Ona će njemu biti najljepša na svijetu. Bit će njegova. U njoj će se krštavati, krizmavati, slaviti misna slavlja i vjenčavati. Svi mi vjernici katolici u našoj Domovini, posebno u ovo poratno vrijeme, dobro znamo što znači ne imati crkvu i što je crkva građevina značila i što znači u našim vjerničkim životima, kako tijekom minuloga Domovinskoga rata tako i u ovom poratnom vremenu. Bogu hvala, pri kraju smo obnove i izgradnje porušenih i oštećenih crkava u svim našim biskupijama diljem Bosne i Hercegovine.

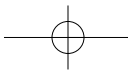
Ovih dana stigao je vapaj iz daleke afričke zemlje Zambije. Naš bližnji pokucao je i na vrata naših biskupa. Našem dugogodišnjem misionaru don Borisu Dabi biskup Livingstona mons. Raymond Mpezele povjerio je 2003. godine misiju Lusu koja je smještena uz rijeku Zambezi. Navijestio im je Radosnu vijest. Zajednica je rasla iz dana u dan. Sada imaju malu kapelicu. Jedina tema svih razgovora i želja je izgradnja župne crkve. Žele osim škole i zdravstvenog doma imati i župnu crkvu. Sami ne mogu. Naši su biskupi odlučili da ovogodišnja akcija u svim našim biskupijama u Bosni i Hercegovini bude izgradnja župne crkve u misiji Lu-

su u Zambiji koju vodi naš misionar don Boris Dabo.

Cijelu akciju naši su biskupi povjerili Misijskoj središnjici Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela BiH. Svaki će biskup jednim animacijskim pismom potaći sve Vas svećenike i vjernike na prostoru svoje biskupije kako bi se odgovorno odnosili prema ovoj akciji pod nazivom: "Izgradimo crkvu u Zambiji". Akciju ćemo započeti 19. ljetnim susretom hrvatskih misionara i misionarki u Banja Luci, koji će biti od 2. do 5. srpnja 2007. godine, i trajat će do kraja 2007. godine. Neće biti vezana niti uz bilo koje vrijeme liturgijske godine, niti uz Misijsku nedjelju. Pozivamo sve katoličke pisane i slušane medije u našoj Domovini i šire da budu potpora ovogodišnjoj akciji za Zambiju. Ne zaboravimo kako su u afričkoj zemlji Zambiji duboki i neizbrisivi tragovi nazočnosti hrvatskih misionara i misionarki tijekom minulih desetljeća. O svima njima, posebno o Borisu Dabi, puno smo čuli i čitali u katoličkim tiskovinama posebno u misijskom informativnom listu Radosna vijest.

Hvala Vam dragi prijatelji misija. Neka dobri Bog obilno nagradi Vaše nesebično darivanje. Neka naša ovogodišnja akcija bude nošena papinim pozivom za Misijsku nedjelju 2007.: "Sve Crkve za cijeli svijet!" Mi se odlučimo za Zambiju!

Svoje priloge možete slati i dostaviti Misijskoj središnjici Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela BiH sa sjedištem u Sarajevu na sljedeći način: dobrotom pojedinca, preko župnih ureda i ordinarijata, putem pošte i Žpreko banke. Naša adresa: Misijska središnjica, Kaptol 32, 71000 Sarajevo, tel/faks: 033/667-889; e-mail: *missio.bih@net.ba*, web: *missio.ba*. **Bankovni račun u KM:** UniCredit Zagrebačka banka d.d.; Račun primatelja: 3383207700006576; Primatelj: Nacionalna uprava PMD BiH; Svrha doznake: Za don Borisa Dabu. **Devizni račun:** UniCredit Zagrebačka banka d.d.; IBAN BA 39 3383207700006576; Primatelj: Nacionalna uprava PMD BiH; Svrha doznake: Za don Borisa Dabu. (*missio.ba*)

+ Vlč. mr. Jozo Tomić

NAŠI POKOJNICI

U utorak 26. lipnja ove godine bolno je odjeknula diljem nadbiskupije Vrhbosanske vijest o iznenadnoj smrti svećenika mr. Joze Tomića, duhovnika naših bogoslova i profesora na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

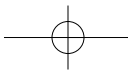
Jozo Tomić je rođen 22. rujna 1966. od roditelja Tune i Anice r. Pejić u Gornjoj Komušini, župa Komušina. Rastao je u kršćanskoj obitelji zajedno s petoricom svoje braće i sestrom, a u komušnaskom svetištu već od najranijeg djetinjstva usvajao duboku odanost i iskrenu ljubav prema Blaženoj Djevici Mariji. Nakon završene osnovne škole u rodnom mjestu otišao je, kao sjemeništarač Vrhbosanske nadbiskupija, u sjemenište u Zadar, gdje je 1985. maturirao. Slijedeće godine, nakon odslužebog vojnog roka u Tuzli, došao je u bogosloviju u Sarajevo, tu završio teološki studij te 13. prosinca 1992. u župi sv. Josipa u Zenici bio zaređen za svećenika. Uobičajeno mladomisničko slavlje u rodonoj župi je zbog ratnog vihora moralo izostati, ali je mladi svećenik Jozo samo tri dana nakon ređenja spremno došao u opkoljeno Sarajevo na svoju prvu svećeničku službu župskog vikara u katedralnoj župi Presvetoga Srca Isusova. Tu je službu vršio do 1994. kada je imenovan odgojiteljem sjemeništarača u Zadru. Tri godine kasnije poslan je na postdiplomski studij pastoralne teologije u Rim, gdje je postigao gradus magistra teologije. Njegov povratak iz Rima 2000. godine kao da je jedva dočekala ratnim strahotama poharana i opustošena nadbiskupija Vrhbosanska. Tada mu je, naime, bilo povjereno više službi: ispovjednik bogoslova, biskupijski voditelj tečajeva pripreve za kršćanski brak te župnik na Palama. A godinu dana kasnije bivaju mu povjerene i nove službe: glavni tajnik Biskupske konferencije BiH, profesor na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji te član Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije. 2004. godine je razriješen službe glavnog tajnika BK BiH i župničke službe na Palama te imenovan duhovnikom bogoslova u bogosloviji u Sarajevu. Na toj službi zatekla ga je iznenadna smrt u utorak

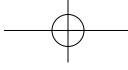
26. lipnja 2007. u 41. godini života i 15. godini svećeništva.

Kao što je vidljivo, u relativno kratak svećenički vijek stale su brojne, vrlo odgovorne pa i teške svećeničke službe. Jozo ih je vršio marno, samozatajno i uvijek vedro. Radovao se malim stvarima, ustrajno bio na raspolaganju svima koji su ga trebali, za svakoga nalazio riječi potpore i ohrabrenja. Sve bi to bilo teško i zamislivo, a pogotovo teško ostvarivo, bez duboke vjere u Boga, žarke ljubavi prema svome svećeničkom zvanju i prema Crkvi, i osobito bez spremnosti na žrtvu. A svemu se tome Jozo mogao naučiti već u svojoj obitelji i u svojoj Komušini pod okriljem i zaštitom Spasiteljeve i naše majke Marije, Gospe Kondžilske. Otišao je između nas svećenik koji je doduše bio krhka fizičkog zdravlja, ali očito jaka duha i postojane vjere. Ili, kako napisao rektor zavoda sv. Jeronima u Rimu, "dobar, uravnotežen, tih, uslužan, uvijek spreman na šalu, gorljiv svećenik".

Svetu misu zadušnicu u crkvi sv. Ćirila i Metoda te sprovodne obrede na sarajevskom groblju Bare predvodio je, vidno potresen, nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić uz koncelebraciju još petrocije biskupa (apostolski nuncij u BiH mons. F. D'Errico, biskup biskupije Limburg u Njemačkoj Kamphaus, mostraski biskup mons. R. Perić, banjolučki biskup mons. F. Komarica i pomoćni vrhbosanski biskup mons. P. Sudar) te preko 120 svećenika, a uz sudjelovanje brojnih redovnica različitih družbi, Komušanaca iz Komušine i dijaspore, srajaevskih vjernika te mnogih prijatelja i znanaca iz BiH i Hrvatske. Tako širok spektar sudionika na posljednjem oproštaju od Joze kazuje dovoljno o njegovoj sposobnosti da sa svima rado komunicira i svima spremno pomogne 'nositi bremena' ovozemaljskog putovanja prema vječnosti.

Tvojim iznenadnim odlaskom između nas, dragi Jozo, u nas se uselila tiha tuga. "Nemirno je srce naše" i zato, prožeti uskrsnom nadom, upravljamo svoju molitvu Ocu nebeskom: Gospodine, daruj mir

srcu Jozinih roditelja, rodbine i prijatelja; daruj mir srcu nadbiskupa vrhbosanskog kardinala Vinka, koji je Jozu prije petnaest godina za svećenika zareadio, a sada ga tebi u vječnost ispraća; smiluj se Gospodine, zboru prezbitera Crkve Vrhbosanske i mojeto, koje je po tvojoj svetoj volji Jozinim odlaskom ostalo prazno, ti, Oče dobri, po svom

znanju, ljubavi i milosrđu što prije popuni; daruj mir i utjehu svima koji su ga poznavali, poštovali i voljeli. A njega, slugu svoga svećenika Jozu, učini Gospodine našim zagovornikom pred svojim licem u kraljevstvu ljubavi i mira.

preč. Marijan Pejić

NAŠI POKOJNICI

